Bundel van de Raadsvergadering van 30 januari 2017

1 Opening van de vergadering.
2 Vaststellen van de agenda.
3 Besluitenlijst raad en toezeggingenlijst raad.
3.a Vaststellen besluitenlijst van de raadsvergadering van 19 december 2016.
- 3a Besluitenlijst raad 2016-12-19.pdf

3.b Actualiseren toezeggingenlijst raad.
- 3b Toezeggingenlijst per raad 2016-12-19.pdf

4 Inspreekrecht burgers naar aanleiding van geagendeerde onderwerpen.
5 Mededelingen.
6 Ingekomen stukken.
- 6 00 Overzicht ingekomen stukken.pdf
- 6 A1 Herfstbrief Raadslid.Nu 2016.pdf
- 6 A2 Brief Gedeputeerde Staten - Repressief toezicht.pdf
- 6 A3 Verzoek Wooncorporatie Finnewold - Sloop on hold.pdf
- 6 A4 Ledenbrief VNG - Accountantscontrole 2016.pdf

7 Vragenuurtje raad.
8 Onderwerpen ter besluitvorming zonder debat.
8.a Raadsvoorstel inzake basisdocument Omgevingsvisie.
- 8a Raadsvoorstel Basisdocument Omgevingsvisie.pdf
- 8a.01 Omgevingsvisie basisdocument.pdf

8.b Raadsvoorstel inzake bestemmingsplan Bad Nieuweschans-Hamdijk.
- 8b Raadsvoorstel bestemmingsplan Bad Nieuweschans-Hamdijk - Herzien.pdf

8.c Raadsvoorstel inzake actualisatie klimaatbeleid en duurzaamheidsfonds.
- 8c Raadsvoorstel actualisatie klimaatbeleid en duurzaamheidsfonds.pdf
- 8c.01 Notitie actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt 2017 - 2020.pdf
- 8c.02 Klimaatbeleidsplan gemeente Oldambt 2011 - 2014.pdf

8.d Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten.
9 Onderwerpen ter besluitvorming met debat.
9.a Raadsvoorstel inzake intrekken voorbereidingsbesluit "Woongebied Het Dorp Blauwestad".
- 9a Raadsvoorstel intrekken voorbereidingsbesluit Woongebied Het Dorp Blauwestad.pdf
- 9a.01 Notitie Samenwerking Blauwestad gemeente Oldambt - provincie en de positie van de regio Oost-Groningen.pdf

9.b Raadsvoorstel inzake evaluatie winkeltijdenverordening.
- 9b Raadsvoorstel wijziging Winkeltijdenverordening.pdf
- 9b.01 Evaluatie Verordening winkeltijden gemeente Oldambt 2014.pdf
- 9b.02 Concepttekst Verordening winkeltijden 2017.pdf
- 9b.03 Brief college - Evaluatie Winkeltijdenverordening.pdf

9.c Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten.
10 Presentatie onderzoek naar het uitvoeren van huishoudelijke hulp in eigen beheer.
- 10.01 Brief college 2016-12-20 - Huishoudelijke hulp.pdf
- 10.02 Brief college 2017-01-15 - Huishoudelijke hulp.pdf

11 Sluiting van de vergadering.

U kunt inspreken op punten die op de agenda staan, die niet eerder zijn besproken tijdens een commissievergadering. Elke spreker krijgt maximaal vijf minuten het woord. De voorzitter verdeelt de spreektijd evenredig over de insprekers als er meer dan zes insprekers zijn. Spreekrecht kunt u, tot één dag voor de vergadering, aanvragen bij de griffier Pieter Norder, telefoon 06 - 46 01 73 76. U kunt ook mailen: pieter.norder@gemeente-oldambt.nl onder vermelding van het onderwerp/agendapunt.

De vergadering is live en na afloop te bekijken via www.gemeente-oldambt.nl

Corsanr. 16.0041375

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE OLDAMBT OP MAANDAG 19 DECEMBER 2016 OM 20.00 UUR IN HALTE DEMOCRATIE TE WINSCHOTEN

1.	**Opening van de vergadering.** De voorzitter opent de vergadering en meldt, dat de raadsleden mevrouw Bolderman-Lesterhuis en mevrouw De Groot verhinderd zijn evenals wethouder Van den Aker.
2.	**Vaststellen van de agenda.** - De heer Kenter kondigt een motie vreemd aan de agenda aan over de begraafplaatsen. - De heer Kenter geeft aan vragen te willen stellen over de subsidieovereenkomst De Klinker en vraagt hoe de behandeling daarvan gaat. De voorzitter stelt voor, dat de heer Kenter zijn vragen schriftelijk stelt. Ook de heer Postmus zal schriftelijk vragen stellen. Als de beantwoording daartoe aanleiding geeft, kunnen de heer Kenter en de heer Postmus verzoeken om agendering. De heer Kenter stemt hiermee in. - De heer Modderman trekt de brief van zijn fractie over het lekken die geagendeerd staat onder punt 6 A1 in, omdat er inmiddels een afspraak is gemaakt met de voorzitter van de raad. - De heer De Vos kondigt een motie vreemd aan de agenda aan over de besteding van de Klijnsma-gelden. - De voorzitter stelt voor de motie begraafplaatsen onder 9c1 toe te voegen en de motie besteding Klijnsma-gelden onder 9c2. De raad stemt hiermee in. - De heer Greven wil een vraag stellen in het Vragenuurtje. De vraag heeft hij niet van tevoren aangeleverd. Mevrouw Rijlaarsdam wijst erop, dat er is afgesproken dat de raad zich aan zijn eigen afspraken houdt. De raad stemt ermee in, dat de heer Greven de vraag zal stellen. Voor het overige stelt de raad de agenda ongewijzigd vast.
3.	**Besluitenlijsten raad en toezeggingenlijst raad.**
3a.	**Vaststellen besluitenlijsten van de raadsvergaderingen van 7 november 2016 voortgezet 14 november 2016 en van 28 november 2016.** De raad stelt beide besluitenlijsten ongewijzigd vast.
3b.	**Actualiseren toezeggingenlijst raad.** De voorzitter stelt voor de toezeggingen 16.003 en 16.020 af te voeren, omdat deze inmiddels zijn ingelost. De raad stemt hiermee in. De heer Kenter biedt de SP aan om te helpen bij inlossing toezegging 16.011. De heer Nomden geeft aan, dat de VCP van harte welkom is om te helpen.
4.	**Inspreekrecht burgers naar aanleiding van geagendeerde onderwerpen.** Er zijn geen insprekers.

5.	**Mededelingen.** Er zijn geen mededelingen.
6.	**Ingekomen stukken.** De heer De Vos vraagt naar aanleiding van ingekomen stuk A2, dat de raad voor het zomerreces 2017 bijgepraat wordt over de stand van zaken met betrekking tot de ontwikkelingen in de binnenstad van Winschoten. Wethouder Broekhuizen zegt dit toe. De heer Kenter verzoekt om agendering van ingekomen stuk A3 in een commissievergadering. De voorzitter geeft aan, dat dit via het presidium doorgeleid zal worden naar de vergadering van de raadscommissie Samenleving, Werk en Inkomen van 14 februari 2017. Met inachtneming van het bovenstaande besluit de raad de ingekomen stukken A2 en A3 voor kennisgeving aan te nemen en de ingekomen stukken C1 te agenderen voor de vergadering van de raadscommissie Bestuur, Middelen en Ruimte van 16 januari 2017.
7.	**Vragenuurtje raad.** De heer Greven vraagt naar de stand van zaken aanbesteding kunstgrasveld WVV. Wethouder Boon antwoordt op deze vraag.
8.	**Onderwerpen ter besluitvorming zonder debat.**
8a.	**Raadsvoorstel tot het vaststellen van belastingverordeningen en enkele tarieventabellen 2017.** De raad besluit unaniem: vast te stellen de onderstaande belastingverordeningen en tarieventabellen: 1 “Verordening afvalstoffenheffing Oldambt 2017” en de bijbehorende tarieventabel; 2 “Verordening binnenhavengeld Oldambt 2017” en de bijbehorende tarieventabel; 3 “Legesverordening Oldambt 2017” en de bijbehorende tarieventabel; 4 “Verordening rioolheffing Oldambt 2017”.
8b.	**Raadsvoorstel inzake benoeming van een raadscommissielid.** De raad besluit unaniem: tot raadscommissielid te benoemen: voor de fractie van de Partij voor het Noorden: - mevrouw C.E. (Claudia) Musch-Zuurman.
8c.	**Raadsvoorstel tot vaststelling van de eerste wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Oldambt 2016.** De raad besluit unaniem: Vast te stellen de eerste wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Oldambt 2016.
8d.	**Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten.** Er zijn geen ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten.
Ver-volg 8b.	**Beëdiging nieuw raadscommissielid, mevrouw Claudia Musch-Zuurman.** Mevrouw Musch legt in handen van de voorzitter de verklaring en belofte af. Hierna feliciteert de voorzitter mevrouw Musch met haar benoeming en overhandigt haar een

	boeket. De voorzitter geeft aan, dat er voor de aanwezigen gelegenheid is om mevrouw Musch te feliciteren met haar benoeming en schorst de vergadering. Na heropening van de vergadering wordt verder gegaan met agendapunt 9a.
9.	**Onderwerpen ter besluitvorming met debat**
9a.	**Raadsvoorstel inzake opheffing GR Algemene Muziekschool Oost Groningen.** Mevrouw Rijlaarsdam voert het woord in eerste termijn, waarop wethouder Boon reageert. Hierna besluit de raad unaniem: 1. Toestemming te geven voor het opheffen van de Gemeenschappelijke Regeling Algemene Muziekschool Oost Groningen. 2. Een krediet van € 290.000,- beschikbaar te stellen ten behoeve van de frictiekosten en dit te dekken middels een onttrekking aan de bestemmingsreserve frictiekosten opheffing GR Muziekschool (zoals is verwerkt in de 2e BBR van 2016).
9b.	**Raadsvoorstel inzake Verordening Kwaliteit VTH Groningen.** De heer Kenter voert het woord in eerste termijn, waarop wethouder Broekhuizen reageert. Vervolgens besluit de raad, met de stemmen van de VCP tegen: De Verordening Kwaliteit VTH Groningen vast te stellen en kennis te nemen van overige bijlagen.
9c1.	**Motie VCP – Begraafplaatsen.** Mevrouw Noordegraaf dient namens haar fractie een motie omtrent begraafplaatsen in. De voorzitter constateert dat de motie is ondertekend en derhalve deel uitmaakt van de beraadslagingen. Hij nummert de motie als nummer 1. Wethouder Broekhuizen reageert op de motie. In tweede termijn wordt vanuit de raad het woord gevoerd en door wethouder Broekhuizen gereageerd. Hierbij zegt wethouder Broekhuizen toe: - Er komt een inventarisatie en prioritering van de knelpunten met betrekking tot de toegankelijkheid van alle begraafplaatsen in de gemeente Oldambt, waarbij aandacht wordt besteed aan de specifieke cultuur-historische context. - Op korte termijn wordt een gesprek gearrangeerd met betrokkenen om te praten over de toegankelijkheid van de graven op de begraafplaats te Oostwold. Mevrouw Noordegraaf trekt hierna motie 1 in.
9c2.	**Motie D66 en Oldambt Aktief – Klijnsma gelden, armoedebestrijding kinderen.** De heer De Vos dient namens zijn fractie en de fractie van Oldambt Aktief een motie in omtrent de Klijnsma gelden. De voorzitter constateert dat de motie is ondertekend en derhalve deel uitmaakt van de beraadslagingen. Hij nummert de motie als nummer 2. Wethouder Boon reageert op de motie. In tweede termijn wordt vanuit de raad het woord gevoerd en door wethouder Boon gereageerd. Vervolgens brengt de voorzitter de motie in stemming. Nadat mevrouw Rijlaarsdam een stemverklaring heeft uitgebracht, neemt de raad motie 2 unaniem aan.

10.	**Sluiting van de vergadering.** De voorzitter sluit de vergadering.

Aldus vastgesteld.

Winschoten, 30 januari 2017.
De raad van de gemeente Oldambt,
griffier, voorzitter,

Pieter Norder Pieter Smit

Toezeggingenlijst per raad 2016-12-19

Nr.	Omschrijving	Datum raad	Agendapunt	Portefeuillehouder
16.023	Er komt - naar aanleiding van een ingetrokken motie van de fractie van de VCP - een inventarisatie en prioritering van de knelpunten met betrekking tot de toegankelijkheid van alle begraafplaatsen in de gemeente Oldambt, waarbij aandacht wordt besteed aan de specifieke cultuur-historische context.	19-12-2016	9c1	Wethouder Broekhuizen
16.022	Op korte termijn wordt - naar aanleiding van een ingetrokken motie van de fractie van de VCP - een gesprek gearrangeerd met betrokkenen om te praten over de toegankelijkheid van de graven op de begraafplaats te Oostwold.	19-12-2016	9c1	Wethouder Broekhuizen
16.021	De raad wordt voor het zomerreces van 2017 bijgepraat over de stand van zaken met betrekking tot de ontwikkelingen in de binnenstad van Winschoten.	19-12-2016	6A2	Wethouder Broekhuizen
16.019	Onderzocht wordt hoe groot het probleem "jongeren en schulden" in de gemeente Oldambt is, waarbij het onderzoek breder wordt getrokken. De resultaten hiervan komen terug in de raad. --- NB De exacte onderzoeksvraag moet nog geformuleerd worden. Eind van het jaar worden de resultaten gepresenteerd (raad 26-9-2016). ---- NB2 De verwachting is dat de resultaten in maart 2017 in een brief aan de raad gemeld kunnen worden (raad 28-11-2016).	27-6-2016	9d	Wethouder Boon
16.015	Het bomenbeleid (waaronder een bomenlijst en een structuurkaart) komt (terug) in de raad. --- NB Verwacht wordt dat dit beleid in de 1e helft van 2017 terugkomt in de raad (raad 26-9-2016).	27-6-2016	3b	Wethouder Van den Aker
16.013	De raad ontvangt voor het eind van de 1e helft van 2017 een geïntegreerde (beleids)nota, waarin sport, accommodaties en gezondheid aan bod komen. --- NB Het aanbieden van een integrale nota voor de zomervakantie 2017 is niet haalbaar. Er komt een nota lokaal gezondheidsbeleid, waarin sport wordt meegenomen. Er wordt in 2017 een inventarisatie gemaakt van alle sportaccommodaties (raad 28-11-2016).	26-9-2016	4b	Wethouder Boon
16.011	De SP-fractie (raadsleden Bolderman en Nomden) komt in de loop van 2016 met een initiatiefvoorstel/nota dierenwelzijn.	23-5-2016	9b	

Raadsvoorstel

Voorgesteld raadsbesluit
De raad besluit:
in te stemmen met de voorgestelde wijze van afhandeling van de ingekomen stukken.

Inleiding
De afgelopen periode zijn de volgende stukken ontvangen door de gemeenteraad van Oldambt.

A. Voor kennisgeving aan te nemen:
1. Herfstbrief 2016 d.d. 8 december 2016 van Raadslid.Nu.
2. Brief van Gedeputeerde Staten van Groningen d.d. 20 december 2016 inzake begroting 2017; repressief toezicht (corsanummer 16.0042282).
3. Brief van wooncoöperatie Finnewold d.d. 12 december 2016 met verzoek sloop woningen H.J. Siemonsstraat tegen te houden (corsanummer 16.0041222).
4. Ledenbrief VNG d.d. 20 december 2016 inzake accountantscontrole 2016.

B. Ter afdoening in handen van het college van burgemeester en wethouders te stellen:
Geen stukken.

C. Op een andere manier:
Geen stukken.

Winschoten, 18 januari 2017

Voorzitter raad en griffier van de gemeente Oldambt,

Pieter Norder Pieter Smit

Datum commissievergadering
N.v.t.

Datum raadsvergadering
30 januari 2017

Onderwerp
Overzicht ingekomen stukken

Portefeuillehouder
Pieter Smit

Contactpersoon
Ine Kramer,

tel.nr. 06 25686001

Agendapunt
6

Documentnummer
17.0000216

Nederlandse Vereniging voor Raadsleden – Raadslid.nu
Postbus 30435 www.raadslid.nu
2500 GK Den Haag KvK: 27278979
tel. 070 – 37 38 195 Rabobank Regio den Haag:
info@raadslid.nu NL94 RABO 0304 6322 95

Aan: gemeenteraad
Verzonden aan: griffier met verzoek tot agendering in raad c.q. presidium

Den Haag, 8 december 2016

Onderwerp: Herfstbrief 2016 Raadslid.Nu

Geachte gemeenteraad,
Geacht presidium,

Raadslid.Nu praat u in deze Herfstbrief graag bij over wat we de afgelopen tijd voor raadsleden hebben bereikt en wat we het komende jaar voor raadsleden en gemeenteraden doen. Als de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden menen wij dat het van belang is dat u als raad en als raadsleden daarover wordt geïnformeerd zodat u een beeld krijgt van waar Raadslid.Nu zich mee heeft bezig gehouden en mee bezig houdt om zo invulling te geven aan ons motto: een sterke Raad Die Er Toe Doet.

Raadslid.Nu: belangenbehartiging van en voor raad en raadsleden
Raadslid.Nu bestaat ruim tien jaar en we hebben meer leden dan ooit. Tot de vorige raadsperiode schommelde het ledental tussen de achthonderd en twaalfhonderd leden, maar in de afgelopen anderhalf jaar is onze belangenvereniging sterk gegroeid naar 2.700 leden op een totaal van bijna 9.000 raadsleden.
Raadslid.Nu behartigt de belangen van zijn leden, maar wordt beschouwd, zo merken wij in Den Haag, als de vertegenwoordiger van alle raadsleden. Als het over raadsleden gaat, weten steeds meer organisaties en instellingen Raadslid.Nu te vinden. Ons doel is uw belangen te behartigen, gericht op een sterke, onafhankelijke rol en positie van de raad en raadsleden, maar ook om u te informeren en te adviseren. De activiteiten, onderzoeken en publicaties van Raadslid.Nu zijn er daarom altijd op gericht om uw raad en u als raadslid van concrete adviezen, tips en aanbevelingen te voorzien zodat u uw raadswerk beter, scherper en eigentijdser kunt uitvoeren.

Wat hebben we voor raadsleden bereikt?

- Raadslid.Nu heeft het afgelopen jaar aandacht gevraagd voor de nazorg voor raadsleden die zijn geconfronteerd met agressie, geweld en bedreiging. We hebben gepleit voor een landelijk meldpunt en werken samen met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Wethoudersvereniging en het Genootschap van Burgemeesters aan een adequate voorziening. Daarnaast pleiten we actief voor ondersteuning in de eigen regio.

Nederlandse Vereniging voor Raadsleden – Raadslid.nu
Postbus 30435 www.raadslid.nu
2500 GK Den Haag KvK: 27278979
tel. 070 – 37 38 195 Rabobank Regio den Haag:
info@raadslid.nu NL94 RABO 0304 6322 95

- In februari 2016 heeft Raadslid.Nu een onderzoek gepresenteerd waaruit blijkt dat 10 % van de raadsleden bij de volgende verkiezingen overweegt te stoppen als gevolg van de toegenomen dreiging van agressie, geweld en bedreiging. Dat leidde tot veel aandacht in de media voor de positie van raadsleden. Raadslid.Nu heeft het onderwerp besproken in de Tweede Kamer en is op basis hiervan in gesprek gegaan met de minister van Binnenlandse Zaken om een platform te maken waardoor raadsleden sneller en effectiever kunnen worden ondersteund als zij met bedreigingen en agressie te maken krijgen.
- Raadslid.Nu is na de zomer van 2016 gestart met de Raadsacademie. Dit zijn bijeenkomsten waar raadsleden worden gescherpt op thema's als de verbindende rol van de raad, het gebruik van social media, de vraag hoe zij effectiever inwoners kunnen betrekken bij de democratie, over het versterken van burgerkracht, over integriteit en over hoe raadsleden greep krijgen op het sociaal domein. De Raadsacademies vinden zo dicht mogelijk bij raadsleden plaats, in hun eigen regio. Raadsacademies waren er in Assen, Roermond en Deventer. Het programma wordt in overleg met raadsleden en griffiers opgesteld. In 2017 staat de volgende Raadsacademie op het programma in Kapelle (27 januari 2017). De Raadsacademie vervult ook de functie in uw regio van extra mogelijkheid tot het versterken van het netwerk van individuele raadsleden. Wanneer u belangstelling hebt voor een Raadsacademie om als raad over een aantal onderwerpen in uw regio bijgepraat en uitgedaagd te worden, kan dat ook in 2017. Neem dan contact op via: info@raadslid.nu.
- De werkgeversfunctie van de raad vraagt meer bewustwording. Ook is het belangrijk dat raadsleden nadenken wat voor type griffier ze willen hebben. Daarom heeft Raadslid.Nu in samenwerking met de Vereniging van Griffiers een 10-tal bijeenkomsten voor raadsleden uit de werkgeverscommissies gehouden. In januari 2017 staan nog 3 bijeenkomsten gepland in Etten-Leur, Den Helder en Utrecht. Ter ondersteuning zijn er 8 filmpjes over de werkgeversrol van de raad gemaakt en bestaat er een 10 stappenplan voor goed werkgeverschap die een leidraad vormen voor het invullen van de werkgeversfunctie door de raad.
- Raadslid.Nu maakt zich hard voor het zelfstandig raadsbudget van de raad. De gemeenteraad in elke gemeente heeft voor de eigen opleiding, onderzoek en ondersteuning minder dan 1 procent budget van de totale omvang van de gemeentebegroting gereserveerd. In kleine gemeenten wordt er verhoudingsgewijs meer budget voor onderzoek, opleiding en ondersteuning van de raad gebudgetteerd dan in grote gemeenten, maar ook dan blijft het onder 1 procent van de totale gemeentebegroting. Dit blijkt uit het rapport Zelfstandig Raadsbudget dat Raadslid.Nu in het voorjaar van 2016 heeft gepresenteerd. Voor een raad die als hoogste bestuursorgaan zijn taken deskundig wil uitvoeren, is ondersteuning gewenst met meer budget zonder dat er geld over de balk wordt gegooid. Raadslid.Nu bespreekt met de Vereniging van Griffiers hoe de gemeenteraden er voor kunnen zorgen dat het budget voor onderzoek, ondersteuning en opleiding vergroot kan worden.

Nederlandse Vereniging voor Raadsleden – Raadslid.nu
Postbus 30435 www.raadslid.nu
2500 GK Den Haag KvK: 27278979
tel. 070 – 37 38 195 Rabobank Regio den Haag:
info@raadslid.nu NL94 RABO 0304 6322 95

- Raadslid.Nu voert tevens een onderzoek uit over het oprichten van een opleidingsfonds of Raadsfonds waardoor raden maar vooral individuele raadsleden ruimere mogelijkheden krijgen voor opleidingen. Raadslid.Nu voert hierover gesprekken met het ministerie van BZK om te onderzoeken wat er op korte termijn mogelijk is, om zo de ondersteuning van raadsleden te verbeteren. Raadslid.Nu streeft er naar dit project begin 2017 af te ronden.
- Raadslid.Nu vindt het belangrijk dat in de Haagse discussie het geluid van raadsleden naar voren wordt gebracht. Op initiatief van Raadslid.Nu is er daarom na de zomer een enquete gehouden onder raadsleden hoe zij denken over de Omgevingswet die in 2019 wordt ingevoerd. De uitkomst: Raadsleden twijfelen of de Omgevingswet grotere effecten heeft dan de invoering van de nieuwe taken voor zorg, ondersteuning en participatie, de zogeheten decentralisaties in het sociaal domein van 2015. De uitkomsten van de enquete zijn met raadsleden besproken in de Raad op Zaterdag in Zwolle en worden besproken in de Raad op Zaterdag in Eindhoven. De Raad op Zaterdag wordt door de VNG georganiseerd met medewerking van Raadslid.Nu en de Vereniging van Griffiers.
- Raadsleden zoeken verbinding met inwoners/kiezers. Social media zijn daarvoor een nieuw onmisbaar instrument. Hoe profileren raadsleden zich op social media? Welke kansen bieden social media? Raadslid.Nu heeft de uitkomsten op deze vragen gepresenteerd in een onderzoek dat is uitgevoerd door de Utrecht Dataschool (UDS). Het rapport “Raadsleden in 140 karakters” bevat do’s en dont’s voor raadsleden hoe zij zich in het social medialandschap kunnen profileren en kunnen bewegen om inwoners c.q kiezers te bereiken.
- Raadslid.Nu heeft in het najaar van 2016 – samen met het Genootschap van Burgemeesters – een 5-tal bijeenkomsten gehouden (Goes, Boekel, Beilen, respectievelijk Wijk bij Duurstede en Wassenaar) om raadsleden, burgemeesters, wethouders, secretarissen en griffiers met elkaar in hun eigen regio te laten praten over hoe het Samenspel in het gemeentehuis met en ten behoeve van de inwoners kan worden versterkt. De bijeenkomsten gebruikt Raadslid.Nu ook om te horen welke verwachtingen raadsleden en de andere actoren in het openbaar bestuur hebben over de rol van de Rijksoverheid.

Voor de volledigheid van onze inspanningen verwijzen wij u ook naar onze website (www.raadslid.nu) en naar de bijlage bij deze brief met een overzicht van publicaties.

Nederlandse Vereniging voor Raadsleden – Raadslid.nu
Postbus 30435 www.raadslid.nu
2500 GK Den Haag KvK: 27278979
tel. 070 – 37 38 195 Rabobank Regio den Haag:
info@raadslid.nu NL94 RABO 0304 6322 95

Wat gaan we doen voor raadsleden?
U mag de komende tijd het nodige nog van ons verwachten:

- *Inwerkprogramma*

Raadslid.Nu is in 2016 gestart met het verkennen wat er nodig is om tot een goed inwerkprogramma te komen voor de nieuwe gemeenteraden. In 2017 wil Raadslid.Nu in samenwerking met de Vereniging van Griffiers komen tot een uitgewerkt inwerkprogramma dat in de herfst van 2017 kan worden aangeboden aan de griffiers van alle gemeenteraden. Raadslid.Nu beoogt hiermee de ondersteuning van (nieuwe) raadsleden en de gemeenteraad effectiever te maken door de opbrengst van onze aanbevelingen, tips en adviezen uit de raadsperiode 2014-2018 in het inwerkprogramma/opleidingspakket voor de nieuwe gemeenteraad een plek te geven.

- *Vergoeding*

Een van de belangrijkste thema's in 2017 is voor Raadslid.Nu de vergoeding voor raadsleden. We hebben dit onderwerp afgelopen jaar geagendeerd en voeren daarover gesprekken met de minister, de fracties in de Tweede Kamer en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Raadslid.Nu zet in op een structurelere verbetering van de vergoeding die past bij het toegenomen takenpakket en voldoet aan de tijdsinzet en tijdsbesteding van raadsleden.

- *Raad & Hulptroepen: Rekenkamer*

Raadslid.Nu presenteert in het eerste kwartaal van 2017 het eindresultaat van het onderzoek door de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur over de Raad en zijn Hulptroepen. De gemeente is een regiegemeente geworden en daarmee is de rol en positie van de gemeenteraad veranderd. Die nieuwe rol heeft gevolgen voor hoe de controlerende rol van de raad wordt ingevuld. Meer dan in het verleden zal en moet dat in samenwerking met tal van zogeheten hulptroepen gebeuren, te denken valt daarbij aan de Rekenkamer, de accountant, de auditcommissie, de (nieuwe) media en de Raden van Toezicht en controle-instanties bij maatschappelijke instellingen.
Raadslid.Nu wil het niet laten bij de presentatie van een onderzoeksrapport met concrete aanbevelingen, maar bereidt regionale bijeenkomsten voor zodat raadsleden dicht in hun eigen omgeving over het gebruik en de inzet van hulptroepen zoals de Rekenkamer en de eigen rol van de raad kunnen spreken, nadenken en nieuwe inzichten kunnen opdoen.

- *Dienstverlening en ombudsfunctie*

Raadslid.Nu is er ook om concrete vragen op rechtspositioneel terrein maar ook over de rol van de raad te beantwoorden. Wij proberen die vragen zo snel en zo adequaat mogelijk te beantwoorden en prijzen ons gelukkig dat we diverse deskundige (juridische) partners hebben die met oog voor het belang van een onafhankelijke positie en rol van de raad ons van advies kunnen dienen.

Nederlandse Vereniging voor Raadsleden – Raadslid.nu
Postbus 30435 www.raadslid.nu
2500 GK Den Haag KvK: 27278979
tel. 070 – 37 38 195 Rabobank Regio den Haag:
info@raadslid.nu NL94 RABO 0304 6322 95

De kracht waarmee Raadslid.Nu op kan komen voor de belangen van raadsleden, is sterk afhankelijk van het aantal leden. Met het huidige aantal van 2.700 leden merken we al dat er meer en beter wordt geluisterd naar de inbreng van raadsleden, in Den Haag, maar ook daarbuiten. Maar het kan nog beter, nog krachtiger!

Raadslid.Nu heeft de ambitie om alle raadsleden tot zijn leden te mogen rekenen, zoals burgemeesters, griffiers en wethouders vrijwel allemaal lid zijn van hun vereniging. De spelregels zijn voor Raadslid.Nu en de betreffende belangenverenigingen hetzelfde: de contributie komt ten laste van de bestuurskosten van de gemeente.

Wanneer u als raadslid of collectief als raad de inzet van Raadslid.Nu, voor het raadswerk van uzelf en uw raad, wilt versterken, kunt u – wanneer u nog geen lid bent - individueel of collectief lid worden. Voor het geld (80 respectievelijk 45 euro per raadslid) hoeft u het niet te laten. Voor meer informatie kunt u mailen naar info@raadslid.nu of de specifieke pagina op onze website bekijken: http://www.raadslid.nu/content/lidmaatschap

Met vriendelijke groet,

Mark den Boer,
Voorzitter Raadslid.Nu

Bijlage overzicht publicaties 2016

Nederlandse Vereniging voor Raadsleden – Raadslid.nu
Postbus 30435 www.raadslid.nu
2500 GK Den Haag KvK: 27278979
tel. 070 – 37 38 195 Rabobank Regio den Haag:
info@raadslid.nu NL94 RABO 0304 6322 95

Bijlage

- Publicaties 2016
    1. Afleveringenreeks 'In de ban van regionale samenwerking'
       Een reeks waarbij Raadslid.Nu de raadsleden uit Twente, West-Brabant en Drechtsteden volgt in hun zoektocht naar invloed op regionale samenwerking.
    2. De rol van de raad bij de Omgevingswet
       Een onderzoeksenquête over de Omgevingswet onder gemeenteraadsleden in Nederland.
    3. Hard naar het college, zacht naar de samenleving
       Een essay over de bestuurlijke rol van de gemeenteraad.
    4. Het budgetrecht van de raad intact?
       Een rapport over het effect van burgerbegrotingen en wijkbudgetten op het budgetrecht van de raad.
    5. Kansrijk maar kwetsbaar
       Een onderzoek over burgeraudits als nieuwe vorm van burgerparticipatie.
    6. Magazine Raadslid.Nu
       Een magazine vol met tips en adviezen aan raadsleden om het raadswerk beter te doen en over het volgen van opleidingen.
    7. Nationaal Raadsledenonderzoek
       Onderzoek naar hoe het is gesteld met de werkdruk van raadsleden en waar raadsleden hun tijd aan besteden.
    8. Raad als werkgever van de griffier in 8 filmpjes
       Raadsleden vertellen in de filmpjes over hun ervaringen met de rol als werkgever in de eigen gemeente.
    9. Raadsleden in 140 karakters
       Een rapport over social media praktijken van raadsleden aan de hand van Twitterdata.
    10. Raadsleden over het veiligheidsgevoel van inwoners en raadsleden en opvang van vluchtelingen
        Een onderzoek naar de effecten van agressie, bedreiging, intimidatie en geweld tegen raadsleden.
    11. Raadslid en Burgerkracht
        Een rapport over hoe je als raadslid om kan gaan met burgerinitiatieven.
    12. Raadslid en Open Overheid
        Een rapport over de rol van de raad bij de overgang naar een overheid die alle informatie open en transparant beschikbaar stelt.
    13. Raadswerk is Maatwerk
        Een rapport over hoe raadsleden de burgers het beste kunnen betrokken bij de lokale democratie.
    14. Zelfstandig Raadsbudget
        Een onderzoek over het zelfstandig raadsbudget.

provincie groningen
Gedeputeerde Staten

21 DEC. 2016

Aan de raad van de gemeente Oldambt
Postbus 175
9670 AD WINSCHOTEN

Datum	:	20 DEC. 2016
Briefnummer	:	2016-74.567/51/A.15, BJC
Zaaknummer	:	661.768
Behandeld door	:	G. de Beer
Telefoonnummer	:	(050) 316 4224
Antwoord op	:	mail van 15 november 2016
Bijlage	:	
Onderwerp	:	begroting 2017; repressief toezicht

Geachte raad,

Wij hebben de begroting van uw gemeente voor het jaar 2017, zoals deze door u in de vergadering van 14 november 2016 werd vastgesteld, in de zogenaamde eerste fase onderzocht.
Dit eerste fase onderzoek behelst een onderzoek op hoofdlijnen naar de (meerjarige) financiële positie van uw gemeente. Op basis van dit onderzoek besluiten wij omtrent het voor het komende jaar in te stellen begrotingstoezicht.

Naar aanleiding van het begrotingsonderzoek delen wij u het volgende mee.

Wij hebben geconstateerd dat de door u vastgestelde begroting voor het jaar 2017 een structureel en reëel evenwicht vertoont en dat het evenwicht gedurende de meerjarenraming gehandhaafd blijft. Op basis van het structureel en reëel begrotingsevenwicht hebben wij besloten om uw gemeente voor het jaar 2017 onder het repressieve begrotingstoezicht te plaatsen.

Indien ons meer gedetailleerde begrotingsonderzoek in de tweede fase daartoe aanleiding geeft zullen wij u te zijner tijd nader informeren.

Een afschrift van deze brief hebben wij gezonden aan het college van burgemeester en wethouders van uw gemeente.

Martinikerkhof 12
9712 JG Groningen

Sint Jansstraat 4
9712 JN Groningen

Postbus 610
9700 AP Groningen

Telefoon
050 316 4911

www.provinciegroningen.nl
info@provinciegroningen.nl

De provincie Groningen werkt volgens normen die zijn vastgelegd in een handvest voor dienstverlening. Dit handvest vindt u op onze website of kunt u opvragen bij de afdeling Bestuur, Juridische Zaken & Communicatie: 050 316 4160. BTW: NL0019.32.822.B01 / KvK: 1182023 / IBAN: NL84 ABNA 0446 0456 91 / BIC: ABNANL2A

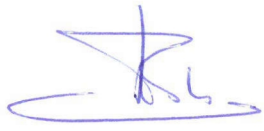
Wij vertrouwen erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.

COOPERATIE FINNEWOLD

t.a.v. College van Burgemeester en Wethouders van Gemeente Oldambt
en de Gemeenteraad Oldambt
Postbus 175
9670 AD Winschoten
Betreft: Verzoek om de sloop van de woningen aan de H.J. Siemonsstraat, Finsterwolde tegen te houden

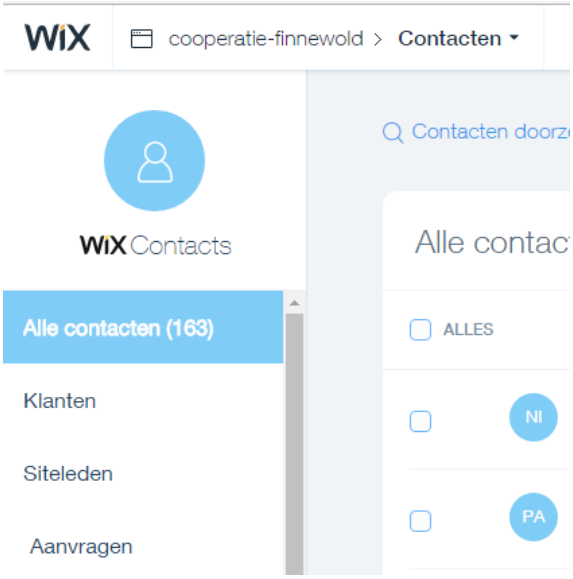
Datum: 12-12-2016 Plaats: Finsterwolde

Geacht College van Burgemeester en Wethouders van Gemeente Oldambt en geachte Gemeenteraad van Oldambt,

- Op vrijdag 25-11-2016 hebben we bij de wethouder een gesprek gehad over de prestatieafspraken voor wooncoöperaties.
- Wij hebben op 07-12-2016 ingesproken bij de BMR – Commissie met een verzoek om niet mee te werken aan de sloop van de woningen aan de H.J. Siemonsstraat nr. 56 t/m 74 en 65 t/m 91 te Finsterwolde, met het beroep op de aangenomen Motie van de VCP d.d. 28.05-2014, genaamd: Raad 2014-05-28 - Punt 6B3 - Motie 1 - VCP - sloop sociale huurwoningen Acantus Wij begrijpen dat slechts in uitzonderlijke gevallen een dergelijke motie niet gevolgd gaat worden. Nu er geen draagvlak is voor sloop bij het burgerinitiatief en bij de Vereniging Dorpsbelangen Finsterwolde en er ook een ondersteunende handtekeningenlijst was van zittende bewoners en er voldoende interesse voor de woningen is, verzoeken wij u geen medewerking te verlenen aan de sloopplannen voor Acantus.
- http://prestatieafspraken.datawonen.nl/jive/jivereportcontents.ashx?report=pres_afspr2015&input_geo=prestatie_corpgem_1721_117931895
  Op grond van de vigerende prestatieafspraken doen wij ook dit beroep, omdat er geen draagvlak is bij bewoners, de woningen te exploiteren zijn, deze NIET te slecht zijn en dit ook onderzocht is, is er geen reden om de sloop van de woningen op grond van de vigerende prestatieafspraken te rechtvaardigen.
- De wethouder stelt zich op het punt dat de woningen te slecht zijn, graag zien wij dan het taxatierapport tegemoet van een onafhankelijke taxateur (zonder binding met de corporatie), dat de corporatie aan ons had moeten geven, maar nooit heeft gedaan. Mochten wij dit gemist hebben, dan horen wij dat graag. Bij ons zijn de woningen onderzocht door KAW, de Energieprong (platform31) en 1232 Architecten. Mochten de woningen alsnog getaxeerd moeten worden, dan maken we daarvoor graag eerst een vervolgafspraak met de corporatie
- Daarnaast hebben wij gesprek gehad met Bouwgroepen. Twee waren ook bereid te investeren. Eén heeft een offerte liggen voor opknappen v.d. woningen voor 17.500 ex BTW. Dit Bouwbedrijf heeft ook gevraagd hun naam niet aan Acantus te melden totdat Acantus mee wilde werken aan overdracht of renovatie, want heeft aangegeven, anders mogelijk problemen te ondervinden van Acantus. Zij geven aan dit in het verleden eerder ervaren te hebben.
- http://actiecomiteschierf.wixsite.com/st-coop-finsterwolde/onderzoeksresultaten
  Voor snelle informatie: Interessant verkort procesverslag en investeringen woningen.

Wooncoöperatie Finnewold
p/a H.J. Siemonsstraat 97
9684 CR Finsterwolde
tel 06-57953178
email: fiwoco@outlook.com
contact: projectleider Mevr. Solvejg ter Meer

- Dit geeft kort de onderzoeksresultaten weer, mocht u meer informatie nodig hebben, die u niet ook al in uw bezit heeft, dan geven wij u deze graag. De variantenstudie is ook nog beschikbaar en recente onderzoeks-ontwikkelingen, zoals de doorrekening van de aankoopprijs en business case met de tools van Atrivé. Daarnaast hebben wij een uitgebreid dossier met onze kant van het verhaal, die ook de door ons veronderstelde tegenwerking, dan wel geringe medewerking, op dit burgerinitiatief feitelijk kunnen ondersteunen.
- De interesse in de woningen: op een toppunt zijn er meer dan 173 geïnteresseerden geweest, maar ook mensen die zich weer afgemeld hebben, vooral ook door de weinige medewerking op dit project. Acantus zegt nooit geintereseerden gezien te hebben, maar zij zijn op de hoogte van de informatiebijeenkomst d.d. 27-05-2016, voor toekomstige bewoners, die mede door de gemeente gefaciliteerd is.
- Huidige bestand 163 contacten, d.d. 11-12-2016:

Reden 1 voor de sloop on hold: we willen beroep kunnen instellen tegen de voorlopige uitspraak van de Aw. Met de woningen gesloopt gaat dat niet lukken, en de rechtsprocedures dienen gevolgd te worden.

- We hebben middels ook een eerste schriftelijke en een tweede mondelinge uitspraak van de Autoriteit Woningcorporaties (Aw) binnen. Informatie kort: zie: https://www.woonbond.nl/nieuws/woonautoriteit-reageert-klacht-bewonersinitiatief-finsterwolde
- We gaan volgens de mondelinge informatie van de Aw volledig gelijk krijgen in het feit dat, wij een juiste aanvraag hebben gedaan bij Acantus op 30-12-2015, (met het doen van een beroep op art. 18a woningwet c.s., nl. **mede namens o.a. vijf zittende bewoners**)
- Acantus had direct daarna met ons overleg moeten voeren over het coöperatieplan. Acantus had op voorhand geen inperkende voorwaarden mogen stellen. Er wordt momenteel gekeken naar hoe artikel 4 en artikel 2 lid 4 BTIV gelezen moeten worden.

Wooncoöperatie Finnewold
p/a H.J. Siemonsstraat 97
9684 CR Finsterwolde

tel 06-57953178
email: fiwoco@outlook.com
contact: projectleider Mevr. Solvejg ter Meer

- **De lezing van de Aw, betekent in ieder geval dat ieder bestuursbesluit, van Acantus en of gemeente Oldambt vanaf 30-12-2015 de datum van de juiste aanmelding bij de corporatie door ons burgerinitiatief, van rechtswege nietig is/zijn geworden.** Het aanbod van Acantus voor een projectvoorstel d.d. 16-03-2016 is ook niet rechtsgeldig. Het afwijzen van ons klus/koop projectplan is ook nietig.
- Het projectplan met de huurpilot voor zes woningen, was sowieso al niet conform de wet opgesteld, omdat Acantus , bij dit voorstel ook een beroep wilde doen op artikel 18a Woningwet en de artikelen 2 t/m 4 BTIV. Acantus heeft enkel de keuze voor de woningen aan hert dorpskant open gelaten, waar uiteindelijk VIJF LEEGSTAANDE WONINGEN en één woning met bewoner bij betrokken zou zijn. Dus de 5000 euro en zes maanden tijd voor het coöperatieplan konden nooit uitgekeerd worden en ook het renovatiebudget ad 17.000 euro niet.
- De Aw heeft voorlopig mondeling aangegeven, dat zij op grond van een mogelijke fout in de wetgeving op artikel 4BTIV, willen gaan besluiten, dat het recht op zes maanden voor het opstellen van een coöperatieplan **fictief** is verstreken na onze aanmelding van 30-12-2015.
- Dat er nooit daadwerkelijk overleg over het coöperatieplan heeft plaats gevonden wordt nu vertaald als, in die tijd had u overleg kunnen hebben. Omdat de Aw niet toetst op inhoudelijkheid, maar enkel op wet, gaan ze ook niet kijken, hoe dat proces verlopen is. Dus ongeacht of daar ook tegengewerkt is of eventueel niet zorgvuldig is gehandeld, stelt de Aw zich, voor zover wij het begrepen hebben, op het standpunt dat dat verder niet interessant of relevant is.
- Nu de zes maanden voorbij zijn, zou Acantus enkel 5.000 euro moeten betalen. Acantus heeft per mail inmiddels aangegeven direct na een schriftelijke uitspraak van de Aw, over te willen gaan tot het doen **van een sloopmelding en de woningen te willen slopen, dan wel dat te willen regelen met de gemeente.**
- De woonbond verzoekt ons vanwege de ongewenste precedentenwerking, om tegen deze uitspraak in beroep te gaan. De uitspraak is, als juridisch precedent ZEER ongewenst, mede omdat het enige recht dat de coöperatie had (en de enige verplichting van de corporatie) op grond van artikel 2 lid 4 BTIV, om daadwerkelijk in overleg te gaan met de corporatie over een coöperatieplan, nu volledig uitgehold is tot een enkel verstrijken van zes maanden. Als de corporatie wil, kan een corporatie zes maanden traineren en hoeft dan alleen 5000 euro te betalen. Er zijn inmiddels meer initiatieven die hier tegen aanlopen en die zijn afhankelijk van dit juridisch pionierswerk van ons initiatief.
- Volgens ons had de wetgever beoogd, dit onzorgvuldig handelen te voorkomen door de corporatie verplicht te stellen het initiatief ook te melden bij de minister (de Aw), zoals benoemd in artikel 2 lid 4 BTIV en zou de zes maanden termijn in gaan na melding van het initiatief aan de minister. Hier ging onze klacht ook over, een niet gedane melding conform artikel 2 lid 4 BTIV.
- Tweede kamerlid Albert de Vries van de PvdA heeft op verzoek van Dhr. A. Duivesteijn, initiatiefnemer van de wooncoöperatie, per mail laten weten hierover kamervragen te willen stellen en een motie in te dienen, eventueel een voorstel wetswijziging te doen. We hebben dit gecommuniceerd met de wethouder.
- De woningen stonden volgens onze informatie ook niet vermeld op de beoogde slooplijst van de woonvisie 2015, vanwege het haalbaarheidsonderzoek naar de wooncoöperatie.

Wooncoöperatie Finnewold
p/a H.J. Siemonsstraat 97
9684 CR Finsterwolde

tel 06-57953178
email: fiwoco@outlook.com
contact: projectleider Mevr. Solvejg ter Meer

- Het proces is door Acantus niet zorgvuldig ondersteund, door o.a. niet volledig aanleveren van benodigde gegevens, zoals asbestrapporten, meerjarenonderhoudsplan (MJOP, zoals wij van experts vernomen hebben dat dit aangeleverd behoord te worden) en de taxatierapporten voor de investeringen op microniveau en de vaststelling van de MJOP.

Reden twee voor de sloop on hold: We willen een constructieve procesafspraak met gemeente Oldambt en Acantus.

- Onder de nieuwe prestatieafspraken 2017 is de wooncoöperatie benoemd als mogelijkheid. Dan is er ook naleving mogelijk van een dergelijk project. Wij hebben hier ook specifiek om verzocht, voor de bovengenoemde woningen. Wij hebben hiervoor ook steun gezocht bij HOW en de gemeente Oldambt.
- In deze afspraken is de wooncoöperatie Finnewold benoemd als een bestaand initiatief, dus niet reeds op voorhand beëindigd. Wel zien we op de slooplijst van 2017, 34 woningen benoemd staan, waarvan de sloop reeds gecommuniceerd zou zijn met bewoners. Wij hebben HOW gevraagd of de woningen van Finsterwolde hier ook onder vallen. We hebben hierop nog geen antwoord gehad. Wel is duidelijk dat iedere communicatie over sloop-aanzegging door Acantus, naar bewoners of naar de initiatiefnemers of naar Vereniging Dorsbelangen Finsterwolde of Stichting Coöperatief Finsterwolde, na 30-12-2015, van rechtswege is komen te vervallen door de voorlopige uitspraak van de Aw. Wij zijn dan ook benieuwd of deze woningen in de prestatieafspraken 2017 benoemd zijn. Want dat zou betekenen dat op voorhand al is besloten tot sloop, terwijl er nog een wettelijke uitspraak moet volgen.
- Zoals gezegd in de BMR commissie van 07-12-2016 willen wij Acantus best tegemoet komen, door ook naar een ander projectvoorstel te kijken, met terugbouw van woningen, maar dan willen wij een vervolg procesafspraak ook eerst samen op papier zetten met Acantus en gemeente Oldambt. Wij willen het procesvervolg op elke mogelijke manier doen, geen enkele uitgezonderd.
- In de prestatieafspraken staat na sloop o.a., als mogelijkheid, plannen voor groenaanleg voor en met bewoners als genoemd, maar dit perceel, ligt al tegen een groenstrook aan. Er zijn ook al twee van dit soort initiatieven gerealiseerd in Finsterwolde.
- Acantus benoemd tot nu toe ook als optie, beheer van ‘andere’ woningen. Dit dient de antisloop niet. Onderhoud kan via andere wettige methodiek veel makkelijker afgedwongen worden (met b.v. huurcommissie). Acantus is hiervan ook op de hoogte. Volgens Acantus is de antisloop dan te lezen, als dat zij deze nu nog bestaande woningen (niet zijn de woningen aan de Siemonsstraat), niet ook gaan slopen, maar voor 2017 staan er geen “nieuwe” sloopplannen id. prestatieafspraken.
- Acantus geeft aan dat wij wat met particulierenbezit mogen doen, maar dit is sowieso mogelijk. De aanpak van de “rotte kies” Siemonsstraat stond al gepland in ons projectplan, met wijkaanpak, (zie eerdere link onderzoeksresultaten). Ook daar wachten we nog op antwoorden van de gemeente.

Wooncoöperatie Finnewold
p/a H.J. Siemonsstraat 97
9684 CR Finsterwolde

tel 06-57953178
email: fiwoco@outlook.com
contact: projectleider Mevr. Solvejg ter Meer

- Acantus heeft in leefbaarheidsplannen alleen een rol als het de leefbaarheid betreft (€125, per corporatiewoning per jaar), in de nabije omgeving. Met de woningen reeds gesloopt, dus ook minder mogelijkheden. Verder is Acantus geen partij voor particulier bezit, tenzij doorontwikkeld voor statushouders. Er is nog een achterestand met huisvesting van statushouders. Wij wilden hierin eventueel ook samenwerken met een projectontwikkelaar, maar dit project heeft na een informatief telefoongesprek met Acantus, niks meer van zich laten horen.
- Omdat er ook een nieuwe initiatiefgroep is in Oost Groningen, die graag “zolang mogelijk gezond oud worden”, op de kaart wil zetten, met mogelijk een woonconcept daarbij, willen wij graag meehelpen een dergelijk project op te zetten, liefst ook in de Siemonsstraat. Dit zou ook goed passen bij de geïnteresseerden, die wij zelf hadden, omdat een deel daarvan juist interesse heeft in dit soort projecten. Dit mede vanwege de goedkopere grondprijs en mogelijkheid tot reservering kavels en wooncontingenten voor een burgerinitiatief. Met de alsmaar toenemende zorgkosten door de vergrijzing, is hierdoor ook een aanzienlijke kostenbesparing op de lange termijn te maken. In den lande worden dit soort burgerinitiatieven volop omarmd, zoals Van Stichting Knarrenhof Nederland. Deze heeft ook een dorpsvariant in ontwikkeling. Voor de Eco-variant hebben wij contact met een architectengroep over LLB/HSB woningen (levensloopbestendig en houtskeletbouw).
- Wij hopen echter wel dat eventuele concurrentie met het plan van de Blauwestad, burgerplannen ten aanzien van het wonen, niet in de weg gaat staan.
- Omdat wij vooral bij de gemeente Oldambt steun zoeken als “eerlijke procesbewaker”, verzoeken wij de gemeente, om dit keer wel de steun aan het burgerinitiatief te geven, die nodig is, voor een constructief vervolg van burgerplannen ten aanzien van het wonen. Tot nu toe lijkt de gemeente nog steeds alleen partij te kiezen voor het standpunt en de mening van de corporatie. Wij hebben echter in ons dossier feiten staan, die de stellingname van de corporatie niet ondersteunen. Wij verzoeken dan ook om besluitvorming op feiten te baseren, en niet op meningen.
- Bij uw besluitvorming zien wij ook graag een feitelijke onderbouwing van uw beschikking in deze, zodat wij weten waar u zich op beroept.

Daarom verzoeken wij u vooralsnog de sloop van de woningen aan de H.J. Siemonsstraat, nr. 56 t/m 74 en 65 t/m 91 te Finsterwolde niet door te laten gaan.

Met vriendelijke groet,
Solvejg ter Meer
Projectleider wooncoöperatie Finnewold
0597-522393

fiwoco@outlook.com

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Accountantscontrole 2016	ECFE/U201601575 Lbr. 16/094	20 december 2016

Samenvatting
Deze ledenbrief is gericht op de verantwoording en controle 2016. In een brief aan de Tweede Kamer van 14 november jl. schrijft minister Ronald Plasterk (BZK) hoe in eerdere jaren meer dan 95 procent van de gemeenten nog een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening kreeg. Dit aandeel bedraagt voor het verslagjaar 2015 circa 50 procent.

Voor de VNG is dit geen verrassing. De partijen in de keten hebben na de transitie de continuïteit van zorg en ondersteuning voorop gezet. Ook moet worden bedacht dat gemeenten voor hun verantwoording en controle afhankelijk zijn van andere partijen in de keten. Problemen bij deze partijen werken naar de gemeenten door. De mate waarin hangt af van de individuele uitgangspositie van gemeenten.

Desondanks werken gemeenten er hard aan de bedrijfsvoering, verantwoording en controle verder in te regelen en de accountantscontrole 2016 beter te laten verlopen. Het is hierbij van belang dat gemeenten meer zelf ‘in control’ komen en minder afhankelijk worden van de andere ketenpartijen. De VNG is met de accountantssector in gesprek over het verbeteren van het proces van het opstellen van de financiële verantwoording en uitvoeren van de accountantscontrole.

Toch zal ook 2016 nog een overgangsjaar zijn. Zo zal het aantal fouten en onzekerheden in de verantwoordingen Wmo en Jeugd van de SVB over 2016 niet (veel) lager zal zijn dan over 2015. De verwachting is dan ook dat nog veel gemeenten een niet goedkeurende controleverklaring van de accountant zullen ontvangen bij de jaarrekening 2016.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Accountantscontrole 2016	ECFE/U201601575 Lbr. 16/094	20 december 2016

Geacht college en gemeenteraad,

Deze brief heeft als doel om gemeenten nader te informeren over de stand van zaken rond de accountantscontrole 2016. We staan om te beginnen stil bij de uitkomsten van de controle 2015 en kijken vervolgens vooruit naar 2016.

Continuïteit van zorg voorop
In zijn brief aan de Tweede Kamer van 14 november schrijft de minister van BZK hoe in eerdere jaren meer dan 95 procent van de gemeenten nog een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening kreeg. Dit aandeel bedraagt voor het verslagjaar 2015 circa 50 procent. Voor de VNG is dit geen verrassing. Partijen in de keten hebben de continuïteit van zorg en ondersteuning voorop gezet, dit had de hoogste prioriteit. Het duurt zeker tot in 2018 voordat gemeenten samen met de SVB, zorgaanbieders en accountants de nieuwe keten ook wat betreft bedrijfsvoering, verantwoording en controle helemaal op orde krijgen en tot optimale onderlinge afspraken komen. Het is van belang dat gemeenten stappen blijven zetten om verder ‘in control’ te komen.

Een uitdaging voor de hele keten
Hierbij moet worden bedacht dat gemeenten aan het einde van de verantwoordingsketen staan. Problemen in de keten komen daardoor op het bordje van de gemeenten terecht. Mede doordat andere partijen in de keten relatief laat hun verantwoordingen en controle-informatie aanleverden, konden veel gemeenten later dan wettelijk voorgeschreven de gecontroleerde jaarrekeningen 2015 bij het Rijk aanleveren. Het was dan ook goed dat door BZK de wettelijke inzenddatum eenmalig werd verlengd, van 15 juli naar 30 september.

Maar dit moet als een noodmaatregel worden gezien. Het is daarom goed om tot harde afspraken en data te komen in de verantwoordings- en controleketen. Gemeenteraden moeten immers op een redelijke termijn na afloop van het begrotingsjaar over de gecontroleerde verantwoording met colleges kunnen spreken. Daarom moet alles in het werk worden gesteld dat aan de wettelijke datum van 15 juli kan worden voldaan. In de keten moeten daarvoor goede afspraken en planningen met betrokkenen worden gemaakt.

Uitgangspositie gemeenten verschilt
Ook fouten en onzekerheden in de verantwoordingen van de partijen in de keten werkten door naar de strekking van de accountantsverklaring 2015 van gemeenten. De mate waarin was afhankelijk van de gemeentelijke situatie. Onder meer de relatieve omvang van het sociaal domein ten opzichte van het totaal van de lasten in de jaarrekening, het type afspraken met de zorgaanbieders en de juridische vormgeving van gemeenschappelijke regelingen speelden hierbij een rol. Over gemeenten met een niet goedkeurende verklaring kan dus niet worden gezegd dat ze niet goed op weg zijn om meer grip te krijgen op de verantwoording en controle in het sociale domein. Dit ligt echt ingewikkelder.

Zelf aan de slag en afstemming met de huisaccountant
De problemen vanuit de keten nemen niet weg dat gemeenten zelf ook moeten werken aan het verder optimaliseren en inregelen van bedrijfsvoering, verantwoording en controle. Ze kunnen hierbij leren van elkaar en van de verantwoording over het verslagjaar 2015. Het is goed dat gemeenten een controleplan opstellen met daarin de verantwoordings- en controle-informatie die zij vanuit de keten kunnen verwachten en de eigen aanvullende controles die nodig zijn om tot een voldoende controle-aanpak te komen. Het is daarbij aan te bevelen om de gemeentelijke afhankelijkheid van partijen als de zorgaanbieders en de SVB te minimaliseren en hierover het gesprek met de huisaccountant aan te gaan.

Pgb's
De verwachting is dat het aantal fouten en onzekerheden in de verantwoordingen Wmo en Jeugd van de SVB over 2016 niet (veel) lager zal zijn dan over 2015. De politiek-bestuurlijke keuze was immers om prioriteit te leggen bij uitbetaling en in het grootste deel van 2016 een verminderd controleregime te laten gelden. Voor de strekking van de gemeentelijke accountantsverklaringen 2016 is dit geen goed nieuws.

Naast de strekking van de controleverklaring was er het probleem van de late aanlevering van de verantwoordingen door de SVB over 2015. Hierover is met SVB en Ketenbureau PGB overleg gevoerd. Op de VNG-site is op 25 november een met deze partijen afgestemde notitie geplaatst over de afwikkeling 2016. Voor de verantwoording over 2016 is de opleverdatum vastgesteld op 15 maart 2017. De SVB zal hiervoor met gemeenten naast een volledige voorschotconfirmatie een budgetconfirmatie op steekproefniveau uitvoeren. Omdat gemeenten nog steeds behoefte kunnen hebben aan het uitvoeren van een volledige budgetconfirmatie, zal de SVB dit faciliteren op een wijze dat zij dit tijdig en gestandaardiseerd met de SVB kunnen doen. Maar als er onverhoopt met enkele gemeenten vertraging in dat proces optreedt, leidt dat niet langer tot vertraging in de oplevering van de verantwoording en controleverklaring van de SVB voor alle gemeenten.

Zorg in natura
Om gemeenten en zorgaanbieders zo goed mogelijk te ondersteunen, is door de VNG en zorgaanbieders het programma i-Sociaal Domein opgezet. Doel is om te komen tot een besparing van administratieve lasten voor gemeenten en zorgaanbieders door vereenvoudiging, standaardisatie en verbetering van informatie-uitwisseling. Producten van dit programma zien ook op de financiële controle, zoals een ‘stappenplan gemeentelijke controleaanpak Wmo en Jeugdwet’ en ‘standaardartikelen voor zorgcontracten’. Deze producten zijn te raadplegen via http://i-sociaaldomein.nl/. Gebruik hiervan leidt ertoe dat de onderlinge afhankelijkheid tussen gemeenten en aanbieders bij de controle wordt verminderd, zowel inhoudelijk als met betrekking tot het krappe tijdpad voor partijen om de jaarrekening tijdig te kunnen publiceren.

Levering van zorg
Een lastig vraagstuk bij zowel de pgb’s als de zorg in natura is, mede gezien de driehoeksrelatie, het aantonen van de levering van zorg bij de cliënt. Gemeenten doen er goed aan om hierover vroegtijdig met de huisaccountant te overleggen, bijvoorbeeld in het kader van de managementletter 2016. Dit is gelijk ook al belangrijk voor 2017 wat betreft (nieuwe) afspraken met zorgaanbieders en om de eigen situatie voor 2017 verder te optimaliseren. Ook i-Sociaal Domein verzamelt een aantal best practices die het programma begin 2017 publiceert.

Verbonden partijen
De VNG vraagt aandacht bij het Rijk en de NBA voor de efficiëntie bij de controle van verbonden partijen en uitvoeringsorganisaties. Accountants hebben in verband met het overnemen van verantwoordelijkheden te maken met de verplichting om zaken van de accountant van de verbonden partij te verifiëren en eventueel deels te controleren. Een aantal gemeenteraden heeft de afgelopen periode moties aangenomen waarin deze controle op controle uit het oogpunt van efficiëntie en doelmatigheid als niet wenselijk wordt gezien.

Overleg met de NBA
Met de NBA is de VNG in gesprek over het verbeteren van het proces van het opstellen van de financiële verantwoording en uitvoeren van de accountantscontrole. In de overleggen wordt teruggekeken naar de controle 2015 en vooruitgekeken naar die van 2016. Tegelijkertijd wordt ook over maatregelen voor de middellange termijn gesproken, waaronder een versnelde opvolging van de adviezen van de werkgroep Depla ('Vernieuwing accountantscontrole gemeenten').

Tot slot
Het eerste jaar van de decentralisatie van het sociaal domein was voor gemeenten en de rest van de keten een bijzonder jaar. Dit bleek bij de verantwoording en controle 2015. Ook de afwikkeling van 2016 brengt onzekerheden en vragen met zich mee. Van gemeenten kan niet worden verwacht dat ze allemaal een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening 2016 krijgen. Wat wel mag worden verwacht, is dat gemeenten bij de verantwoording 2016 weer wezenlijke stappen zetten en keuzes maken ten aanzien van het optimaliseren van bedrijfsvoering, verantwoording en controle in het sociaal domein. Van belang hierbij is dat de colleges hun gemeenteraden in dit proces voldoende meenemen. Een goed samenspel van colleges en gemeenteraden is hierbij van belang.

De ervaring van de controle 2015 leert dat het controle- en verantwoordingsproces in deze transitieperiode moeilijk te voorspellen is. Wanneer zich nieuwe ontwikkelingen voordoen, zal de VNG de gemeenten opnieuw informeren via een ledenbrief en/of onze website.

Hoogachtend,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Raadsvoorstel

Voorgesteld raadsbesluit
De raad besluit:
Het basisdocument Omgevingsvisie vrij te geven om het via burger- en overheidsparticipatie verder vorm te geven en uit te werken.

Inleiding en doel
Op 24 september heeft u ingestemd met de startnotitie voor het opstellen van een Omgevingsvisie.

Op 1 juli 2019 treedt de Omgevingswet in werking, een omvangrijke stelselherziening van het omgevingsrecht. Met het opstellen van een Omgevingsvisie lopen we vooruit op de komende inwerkingtreding van de Omgevingswet. De Omgevingsvisie is een integrale visie waarin strategische hoofdkeuzen van beleid voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn staan. De visie is geen gedetailleerd plan maar toont de hoofdlijnen voor het langetermijnbeleid. Een belangrijk doel van de Omgevingsvisie is het bevorderen van de samenhang van beleid voor de fysieke leefomgeving. Vooral op strategisch niveau is deze samenhang van belang. De Omgevingsvisie voorziet daarin door verbindingen te leggen.

Door middel van beleidsinventarisatie, een rondetafel bijeenkomst met stakeholders en een rondetafel bijeenkomst met dorps- en wijkraden is een basisdocument Omgevingsvisie opgesteld. De vervolgstap is om de hele gemeenschap zo breed mogelijk te betrekken. In deze stap kan een verdiepingsslag plaatsvinden en kan de visie verder worden uitgewerkt. Er wordt ook een uitvoeringsagenda toegevoegd.

Bijgaand treft u het basisdocument Omgevingsvisie aan. Wij vragen u het document vrij te geven om het via burger- en overheidsparticipatie verder vorm te geven en uit te werken.

Argumenten
We willen het basisdocument Omgevingsvisie voorleggen aan een brede vertegenwoordiging van de gemeenschap. In deze stap kan een verdiepingsslag plaatsvinden en kan de visie verder worden uitgewerkt.

Integrale consequentie
Voorbereiding en invoering van de omgevingsvisie maakt een brede integrale benadering noodzakelijk. Intern wordt hieraan cluster overstijgend samengewerkt en extern wordt de omgevingsvisie voorgelegd aan een brede vertegenwoordiging van de lokale gemeenschap.

Communicatie en burgerparticipatie
Het basisdocument Omgevingsvisie hebben we in samenspraak met de stakeholders en vertegenwoordigers van de wijken en dorpen opgesteld. We hebben op 21 november 2016 het gesprek gevoerd met 20 stakeholders en op 8 december 2016 hebben we een Rondetafel bijeenkomst met 24

Datum commissievergadering
16 januari 2017, voortgezet 17 januari 2017

Datum raadsvergadering
30 januari 2017

Onderwerp
Basisdocument Omgevingsvisie

Portefeuillehouder
Laura Broekhuizen

Contactpersoon
Jeanine de Kleine

Agendapunt
8a

Casenummer
16.00521

Documentnummer
16.0041543

vertegenwoordigers van de wijken en dorpen gehouden. De meerderheid van de dorps- en wijkraden waren aanwezig met één of meer vertegenwoordigers. We hebben een stap gezet richting online burgerparticipatie door onze social media kanalen in te zetten en de burgers te informeren over de Omgevingswet en de Omgevingsvisie. We hebben onze Facebookvolgers gevraagd welke locatie(s)/plek(ken) ze koesteren en of ze hiervan een foto met ons willen delen. Hier zijn enthousiaste reacties op gekomen. Na uw besluit zal het participatietraject zo breed mogelijk vervolgd worden en zullen we gebruik maken van alle middelen om onze inwoners te betrekken bij dit proces.

Vervolg
Het participatietraject voortzetten om dit basisdocument om te kunnen zetten in een definitieve visie, een betrouwbare visie met draagvlak.

Bijlagen
1. Basisdocument Omgevingsvisie

Winschoten, 20 december 2016

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Herman Groothuis
Secretaris

Pieter Smit
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 20 december 2016,

Besluit

Het basisdocument Omgevingsvisie vrij te geven om het via burger- en overheidsparticipatie verder vorm te geven en uit te werken.

Winschoten, 30 januari 2017

De raad van de gemeente Oldambt,

Pieter Norder
Griffier

Pieter Smit
Voorzitter

Datum raadsvergadering
30 januari 2017

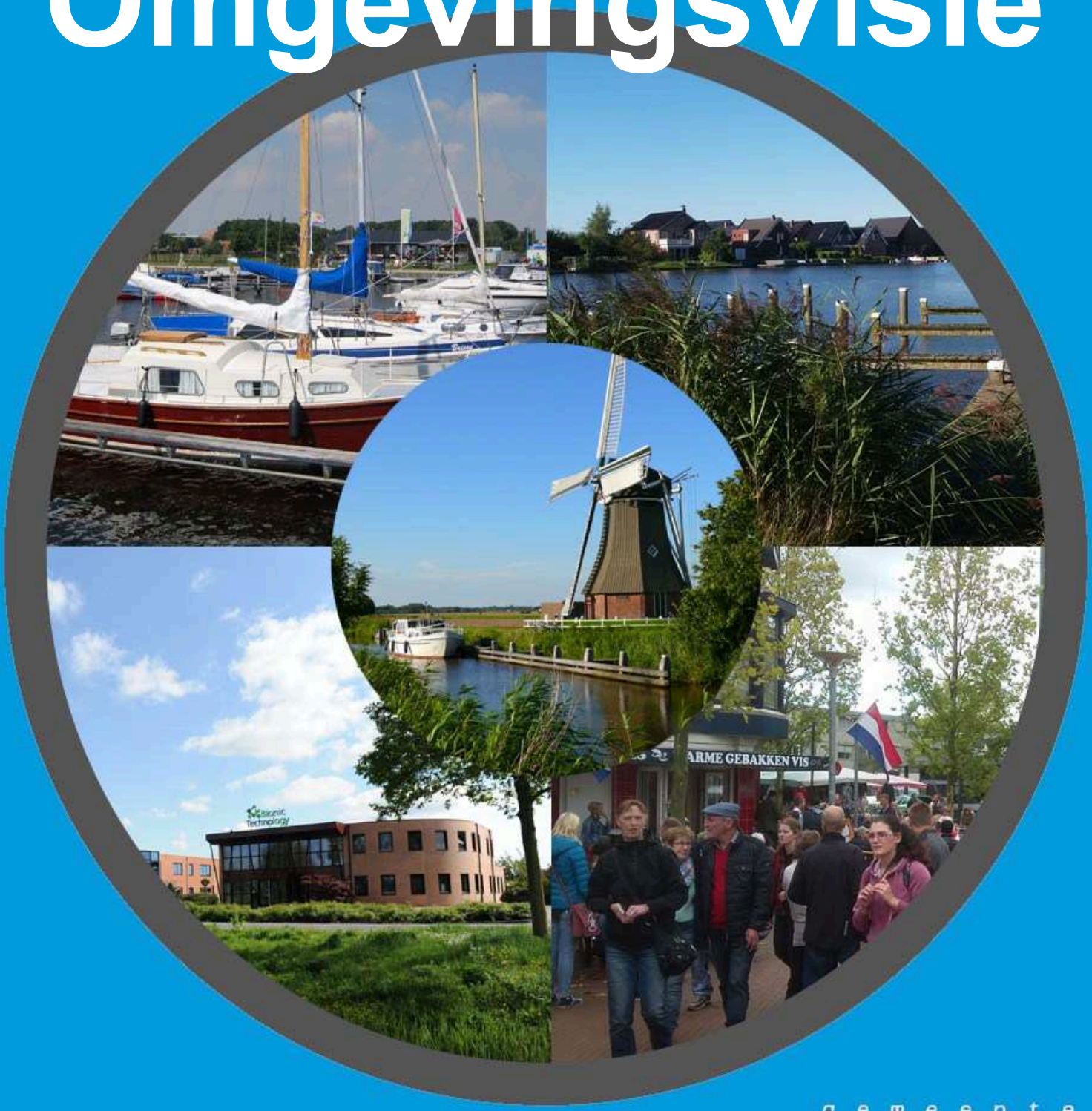
Onderwerp
Basisdocument Omgevingsvisie

Agendapunt
8a

Casenummer
16.00521

Documentnummer
16.0041543

Omgevingsvisie

gemeente Oldambt

Basisdocument, januari 2017

Omgevingsvisie

INHOUDSOPGAVE

1.Inleiding 2
1.1 Waarom een omgevingsvisie? 2
1.2 Toekomstvisie grenzeloos Goûd! 2
1.2 Hoe zijn we tot de omgevingsvisie gekomen? 3
1.3 Leeswijzer 4
2. Aan de slag met de omgevingsvisie 5
2.1 Ruimte voor initiatieven 5
3. Wat aan de visie vooraf ging 6
3.1 Kernkwaliteiten van Oldambt 7
4. Visie 9
4.1 Gezamenlijke thema's 9
4.2 Buitengebied 13
4.3 Centrum Winschoten 15
4.4 Woongebieden 17
4.5 Blauwestad 18
4.6 Bedrijventerreinen 20
Bijlage 1. Samenvatting Rondetafel bijeenkomst Stakeholders 22
Bijlage 2. Samenvatting Rondetafel bijeenkomst dorps- en wijkraden 25

1.Inleiding

1.1 Waarom een omgevingsvisie?

Op 1 juli 2019 treedt de Omgevingswet in werking. Een van de nieuwe instrumenten onder de Omgevingswet is de Omgevingsvisie. Onder de Omgevingswet is het voor gemeenten verplicht om een Omgevingsvisie op te stellen. De Omgevingsvisie is een integrale visie waarin strategische hoofdkeuzen van beleid voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn staan. De visie is geen gedetailleerd plan maar toont de hoofdlijnen voor het langetermijnbeleid. De Omgevingsvisie is een politiek-bestuurlijk document dat alleen de gemeente bindt.

Artikel 3.2 Omgevingswet
Een Omgevingsvisie bevat:
a. een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving,
b. de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied,
c. de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid.

Op dit moment is het nog mogelijk om thematische visies vast te stellen. Onder de Omgevingswet kan dat niet meer. Er vindt een integrale afweging plaats in de Omgevingsvisie.

De Omgevingswet introduceert nog een nieuw instrument, namelijk het programma. Verdere uitwerking van het strategisch beleid op tactisch/operationeel niveau kan plaatsvinden via het programma. In de toekomst zullen we geen beleidsnota's meer gaan opstellen, maar worden dit programma's die onder de Omgevingsvisie komen te hangen. De integrale afweging vindt plaats in de Omgevingsvisie. Ook wordt in de Omgevingsvisie de verbinding gelegd tussen de verschillende beleidsvelden.

Door nu al aan de slag te gaan met een Omgevingsvisie lopen we vooruit op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. We willen goed voorbereid zijn op het moment dat de Omgevingswet in 2019 in werking treedt. Het biedt ons tevens de mogelijkheid om nu al een integraal beleidskader op te stellen die aansluit bij de cultuur van de Omgevingswet, te weten 'Ja, mits' in plaats van het 'Nee, tenzij'-principe. Dit biedt kansen voor initiatiefnemers van ontwikkelingen.

1.2 Toekomstvisie grenzeloos Goûd!

In de Toekomstvisie "Oldambt, grenzeloos Goûd! is aangegeven dat de ambities uit de toekomstvisie worden uitgewerkt en geconcretiseerd. Met de Omgevingsvisie is het mogelijk te komen tot concretisering op het fysieke domein, mede bekeken vanuit het sociale domein.

De toekomstvisie is een strategische visie waarin drie ambities zijn verwoord:
1. Jongste watergemeente – de meest kansrijke ambitie van Oldambt en is gericht op het ontsluiten van het Oldambtmeer en het ontwikkelen van een nieuwe watercultuur.
2. Eigentijdse graanrepubliek – deze ambitie sluit aan op het authentieke landschap en bijbehorende geschiedenis die nog vindbaar is in het Oldambt.
3. Ruimte voor pionieren – de ambitie die de durf en het ondernemerschap moet aanspreken. Kansrijke projecten liggen o.a. op landbouw, energie en water.

In deze Omgevingsvisie krijgen de ambities een doorvertaling naar plekken en opgaven/programma. Vervolgens wordt dit verder uitgewerkt op het operationele niveau, onder meer in programma's en het

Omgevingsplan.

Om goed de vertaling naar het Omgevingsplan te kunnen maken willen we in deze visie de volgende vragen beantwoorden:

- hoe zorgen we er als gemeente voor dat het beleid tot uitvoering komt? Hoe kunnen we dit samen met andere partijen tot uitvoering laten komen?
- hoe sturen we nieuwe ontwikkelingen? Doen we dit zelf als gemeente? Of leggen we het initiatief en de verantwoordelijkheid (meer) bij de maatschappij? En wat willen we in ieder geval niet?

Deze vragen willen we samen met inwoners, stakeholders en andere belanghebbenden beantwoorden.

1.2 Hoe zijn we tot de omgevingsvisie gekomen?

Door inwoners en stakeholders vooraf te betrekken krijgen zij inzicht in hoe de keuzes tot stand gekomen zijn. We laten ze hier uitdrukkelijk zelf in mee bepalen. Hierdoor creëert de omgevingsvisie draagvlak voor de besluitvorming rondom initiatieven. De inwoners en stakeholders zorgen er voor dat de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van de Omgevingsvisie wordt vergroot door gebruik te maken van hun kennis en ideeën. Het concept (dat u nu voor u heeft liggen) is geschreven na consultering van stakeholders en vertegenwoordigers van de dorps- en wijkraden. Op 21 november 2016 hebben een kleine 20 stakeholders gebruik gemaakt van de gelegenheid om mee te praten over de Omgevingsvisie. Bij deze Rondetafel bijeenkomst kwam de discussie makkelijk op gang en heeft een ieder zijn/haar bijdrage geleverd. Op 8 december 2016 hebben we voor alle wijken en dorpen ook een Rondetafel bijeenkomst georganiseerd. De meerderheid van de dorps- en wijkraden waren aanwezig met één of meer vertegenwoordigers. In totaal waren er 24 vertegenwoordigers. Ook dit was weer een avond met veel inbreng van mensen met zeer veel gebiedskennis. In de bijlage treft u een samenvatting aan van de opbrengst van beide avonden.

Na het concept van de Omgevingsvisie gaan we verder met het participatietraject. We gaan de speerpunten in dit proces verder uitdiepen. We maken hierbij gebruik van verschillende communicatiemiddelen, bijvoorbeeld via onze gemeentesite, social media kanalen (Twitter, Facebook en Instagram) en eventueel via de nieuwsbrief en/of huis aan huis bladen.

De Omgevingsvisie legt ook expliciet de kwaliteit van de leefomgeving vast. Deze kwaliteit willen we koesteren, behoud van de eigen identiteit is erg belangrijk. Om inzichtelijk te krijgen welke plekken gewaardeerd worden door de inwoners hebben we via de social media kanalen gevraagd wat hun meest favoriete of mooiste plek is en wat ze echt koesteren binnen de gemeente.

Er zijn veel foto's met ons gedeeld. Door deze foto's hebben we al een indruk gekregen welke onderwerpen en/of gebieden sterk naar voren komen en waar we dieper op in kunnen gaan tijdens een van de bewonersavonden of Rondetafel bijeenkomsten.

Foto's Nanda Haaijer – Panagiotidis

1.3 Leeswijzer

De Omgevingsvisie is een integrale visie. In hoofdstuk 2 leest u op welke manier we een integrale afweging willen maken bij nieuwe ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 worden de kernwaarden en kwaliteiten van de gemeente beschreven. Vervolgens komen in hoofdstuk 4 de hoofdlijnen van het beleid aan bod.

2. Aan de slag met de omgevingsvisie

In de Omgevingsvisie wordt een integrale visie beschreven. De Omgevingswet gaat uit van het principe ‘Ja, mits’. De Omgevingsvisie moet zicht geven op de noodzakelijke en gewenste ontwikkelingen van de fysieke leefomgeving, met daarbij de verbinding naar het sociale domein. We zoeken hierbij naar samenhang met de (regionale) dynamiek van de huidige maatschappij.

In dit hoofdstuk geven we inzicht in de sturingsfilosofie om gewenste ontwikkelingen te faciliteren en hoe de visie in de praktijk gaat werken. Bij het ontwerp van de visie zal ook een uitvoeringsagenda worden opgenomen. In deze agenda staat welke thema’s we concreet op gaan pakken na vaststelling. Afhankelijk van de uitkomst van het participatie- en besluitvormingstraject kunnen we thema’s benoemen waar we een gebiedsgericht programma op maken. In het overzicht wordt tevens duidelijk wat hierbij de rol van de gemeente is.

2.1 Ruimte voor initiatieven

Om een integrale afweging te maken bij initiatieven zullen we een afwegingsmatrix introduceren. Deze matrix helpt ons om initiatieven integraal te beoordelen. Ook initiatieven die niet op alle aspecten positief scoren kunnen toch doorgang vinden. In de visie moet bepaald worden welke variabelen in de matrix opgenomen worden en welke prioritering hierbij gehanteerd wordt. Hieronder een voorbeeld van een afwegingsmatrix. De variabelen en prioritering kunnen per gebied verschillen.

	Extra positieve bijdrage (+2)	Positieve bijdrage (+1)	Neutraal (0)	Negatieve bijdrage (-1)
Leefbaarheid		x		
Duurzaamheid		x		
Werkgelegenheid	x			
Toerisme	x			
Geluid				x
Geur			x	
Verkeer			x	
Welstand				x
Score	+4	+2	0	-2
Totaalscore	+4			

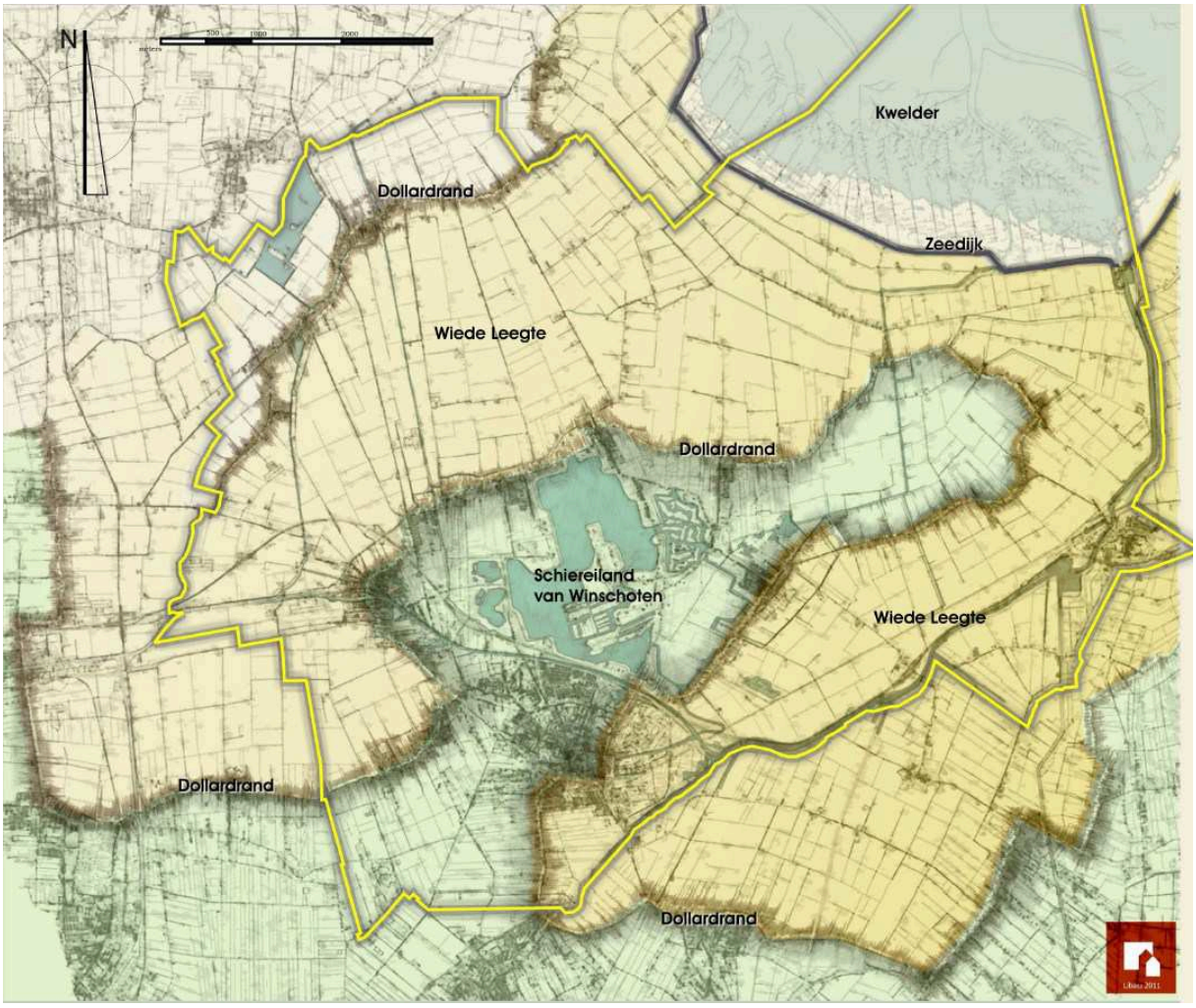
Tabel 1 Voorbeeld van een afwegingsmatrix

Om een negatieve score te compenseren kan een compensatiemaatregel opgenomen worden.

3. Wat aan de visie vooraf ging

Dit hoofdstuk beschrijft de kernwaarden en kwaliteiten van Oldambt. We vinden het belangrijk dat nieuwe ontwikkelingen bij de identiteit van het gebied passen en zo mogelijk de kernwaarden versterken.

De gemeente Oldambt heeft een grondgebied met een diversiteit aan functionele lagen. Zo is het Oldambt een grensgemeente (Duitsland), een waddengemeente (Dollard), een agrarische gemeente met landbouwgronden met een voor Nederland uitzonderlijke ruime schaal en openheid, een watergemeente, versterkt door de aanleg van het Oldambtmeer en verbindende vaarcircuits, een centrumgemeente door de kleine stad Winschoten, een dorpengemeente door de verschillende kernen en linten en een 'wellness' gemeente door het bijzondere thermaal water in Bad Nieuweschans.[1]

Centraal in de gemeente is het schiereiland van Winschoten gelegen, het gebied dat in de tijd van de doorbraak van de Dollard boven het water bleef. Hierop bevindt zich het grootste deel van de bebouwing in de vorm van de oude Dollardranden en de verbindingswegen daartussen.

De ring van dijken om de Dollardpolders heen loopt via Scheemda, Nieuw Scheemda, 't Waar naar Nieuwolda aan de noordzijde van de gemeente, en via Winschoten, Oudeschans, Ulsda (Hamdijk) en Nieuweschans aan de zuidzijde. De bebouwing heeft zich hier ontwikkeld van transparante lintbebouwing tot plaatselijk aaneengesloten dorps- en stadsstructuren.

[1] Welstandsnota Oldambt

Het tussengebied tussen de randen van het schiereiland en de ring van dijken aan de noord- en zuidzijde, de Wiede Leegte, is qua ruimtelijk beeld vooral leeg. De bebouwing die hier aanwezig is, oogt nietig in het open polderland.

De gemeente kent vier beschermde dorpsgezichten, gelegen in Bad Nieuweschans, Nieuw-Beerta, Oostwold en Oostwold uitbreiding. Deze gebieden hebben bijzondere cultuurhistorische en stedenbouwkundige waarden. Deze bijzondere status wordt gekoesterd.

3.1 Kernkwaliteiten van Oldambt

De omgevingsvisie is gebiedsgericht opgezet. Er zijn verschillende geografische gebieden benoemd die hun eigen gebiedstypering hebben, namelijk:

- Buitengebied
- Natuur
- Woongebieden
- Centrum Winschoten
- Bedrijventerreinen

Deze gebieden hebben ieder hun eigen kwaliteiten. We willen dat ontwikkelingen bij deze kwaliteiten aansluiten of deze versterken.

Woongebieden
Binnen het Oldambt zijn in alle woongebieden veel karakteristieke panden. Veel arbeidslaantjes bieden perspectief op een landelijk en waardvol woonmilieu. De wisselende bebouwing en groene aankleding zijn ruimtelijk zichtbaar in de dorpen, maar de relatie met open landschap blijft zo veel mogelijk intact. In de dorpen Nieuw Scheemda, 't Waar en Nieuwolda wordt een variatie aan bouwstijlen gehandhaafd. Midwolda en Oostwold hebben een historische, herkenbare dorpsstructuur en in de meeste woongebieden heerst een informele woonsfeer. Finsterwolde, Beerta en Nieuw-Beerta hebben een afwisselend dorpsbeeld met arbeiderswoningen en grote boerderijen. Heiligerlee en Westerlee hebben een rijk verenigingsleven wat bijdraagt aan de sociale samenhang van beide dorpen. Bad Nieuweschans bevindt zich in een economische en toeristische ontwikkeling tot Kuurdorp. Scheemda is een dorp met een goed voorzieningenniveau, winkels, scholen en zorgvoorzieningen.

Blauwestad is opgezet als project voor een sociaal-economische impuls voor Oost-Groningen. Het gaat om een waterrijk natuurlandschap met daarbinnen een differentiatie van woon-/werkmilieus. Blauwestad is ingezet ter vergroting van de toeristisch-recreatieve infrastructuur. Blauwestad is een gebied met bijzondere vogels en een rijke schakering aan planten. Blauwestad vormt het hart van het Schiereiland van Winschoten dat wordt omsloten door een ring van dorpen die de Dollardrand markeren. Verdere kenmerken van deze rand zijn de arbeiderswoningen, statige boerderijen, laantjes en doorkijken naar het grootschalig open buitengebied. Blauwestad is niet alleen aantrekkelijk voor nieuwe inwoners, bezoekers en bedrijven, maar ook het omliggende gebied ondervindt meerwaarde.

Nieuwolda profileert zich als energiezuinigste dorp van Nederland. Deze ambitie wordt gekoesterd door het dorp.

Centrum Winschoten
De binnenstad van Winschoten heeft een belangrijke regionale en grensoverschrijdende functie. Om de kwaliteit van het centrum te verbeteren zijn 'krimpgelden' ingezet. Het kernwinkelgebied is verkleind en daardoor versterkt. De uitvalswegen rond het centrumgebied zijn opnieuw vormgegeven en ingericht met water en groen. Het hoofddoel in dit gebied in het zichtbaar houden van de ruimtelijke

continuïteit van de historische wegen in en rond Winschoten maar ook de landschappen gelegen in de omgeving van Winschoten. In het centrumgebied is de oorspronkelijke aansluiting van de oude structuurlijnen zoals (water)wegen ingezet ter versterking van de structuur en ruimtevormen.

Buitengebied
Het Oldambt heeft zich rond 1900 ontwikkeld tot een van de meest welvarende agrarische gebieden in Nederland. De laatste jaren is een verbreding van landbouw te zien met alternatieve teelten. Boerderijen zijn fors in omvang en boerderijen liggen hier vaak op regelmatige, en naarmate de polders recenter zijn, steeds grotere afstand van elkaar. De agrarische sector is beeldbepalend voor het gebied. Kenmerkend zijn de uitgestrekte akkers met graan en koolzaad, de strakke percelen grasland en de agrarische gebouwen die als eilanden daar middenin staan. De omstandigheden in het Oldambt zijn ideaal voor hoogwaardige landbouwproductie. De bodem is vruchtbaar, de lucht is schoon en er zijn vooruitstrevende ondernemers. Voor het verbouwen van granen is de kleibodem in het Oldambt bijzonder geschikt.

De gemeente kent een afwisseling van landschapstypen. Van open en weids naar het meer besloten landschap in de richting van Westerwolde. Voor agrarische bedrijven rondom de linten liggen mogelijkheden bij nieuwe economische dragers. Combinaties van landbouw met recreatie (kleinschalig kamperen, verblijfsrecreatie), horeca (theeschenkerij), zorg, agrarisch natuurbeheer, verblijfsrecreatie en handel (verkoop agrarische producten) zorgen voor een vitale omgeving.

De donkerte is een belangrijke kernwaarde van het buitengebied. Sommige plekken in het buitengebied zijn 's nachts nog echt donker. Die duisternis willen we beschermen, omdat dit niet veel meer voor komt in Nederland.

Natuur
Door het Oldambt loopt een belangrijke natuurinfrastructuur: het Natuurnetwerk Nederland. Dit is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Ook het natuurgebied Reiderwolde in Blauwestad maakt deel uit van dit netwerk. Het Oldambt biedt als kustgebied bijzondere natuurwaarden. De Kwelder, het buitendijkse deel van de Waddenkust, wordt beschermd als Natura 2000 gebied. Bovendien heeft het totale Waddengebied de status van werelderfgoed.

Bedrijventerreinen
Door de uitstekende verbinding met de A7 hebben veel bedrijven zich rond deze snelweg gevestigd, deze snelweg schept gunstige voorwaarden voor economische dynamiek. Oldambt is een uitstekende uitvalsbasis voor zowel de ‘maakindustrie’, als voor de utiliteitsbouw, servicebedrijven en de transportsector. Het ligt gunstig ten opzichte van traditionele centra zoals de Randstad, het Ruhrgebied en steden als Bremen en Hamburg. Buiten de traditionele industriële gebieden biedt Oldambt ook kansen voor nieuw ondernemerschap. De aanwezige infrastructuur op het gebied van water en breder toerisme levert veel mogelijkheden.

4. Visie

In dit hoofdstuk worden de kaders weergegeven voor de toekomst van de fysieke leefomgeving van de gemeente. Met de visie willen we ruimte bieden aan initiatieven, zonder dat deze initiatieven al bekend zijn. We willen uitnodigen tot ontwikkeling. Ook werken we uit hoe dit een plek krijgt in het afwegingskader zoals beschreven in hoofdstuk 2.

De visie is gebiedsgericht opgezet. Er zijn verschillende geografische gebieden benoemd die hun eigen gebiedstypering hebben, namelijk:

- Het buitengebied - met onderscheid tussen het primair agrarisch gebied, het buitengebied met accent op natuur en het gemengd agrarisch gebied.
- Centrum Winschoten
- Woongebieden
- Blauwestad
- Bedrijventerreinen

Voor deze gebieden wordt beschreven welke visie geldt voor de toekomst. Daarnaast zijn er ook uitgangspunten en doelen die voor de hele gemeente gelden. Deze algemene strategie wordt in de eerste paragraaf van dit hoofdstuk beschreven.

4.1 Gezamenlijke thema's

Een aantal thema's zijn essentieel voor de hele gemeente en niet alleen voor een specifiek gebied. In dit hoofdstuk worden deze thema's beschreven. Samen vormen zij de onderdelen om een integrale afweging te kunnen maken.

<u>Leefbaarheid</u>
Demografische veranderingen zorgen er voor dat de samenstelling van de bevolking er over vijftien jaar anders uitziet. Dit kan ingrijpend zijn voor de fysieke leefomgeving, denk aan veranderingen op het gebied van inkomen, zorg, koopgedrag, participatie, vrijwilligerswerk en vrijetijdsbesteding.

Een veilige omgeving, levensloopbestendig, waarin bewoners langer zelfstandig kunnen wonen en die de sociale cohesie bevordert, met voldoende, goede en bereikbare voorzieningen: hier liggen kansen om vanuit het sociaal domein invloed uit te oefenen op de fysieke leefomgeving. De gemeente heeft hierbij maatschappelijke partners nodig. Thema's die gezamenlijk kunnen worden opgepakt zijn: gezondheid en gezondheidsverschillen, wonen en zorg, langer zelfstandig wonen, huisvesting nieuwkomers, onderwijs/opleiding, ontmoetingsmogelijkheden, clustering voorzieningen, bereikbaarheid voorzieningen, bevordering arbeidsparticipatie en werkgelegenheid, bestrijding armoede en burgerparticipatie. Deze omgevingsvisie heeft voor deze onderwerpen nog niet in alle gevallen een uitgewerkte visie. Preventie en vroegsignalering van problemen zijn belangrijk. Vervolgens kan de ambitie voor de toekomst gezamenlijk met andere partijen tot stand komen. Een domein overschrijdende aanpak is gewenst bij maatschappelijke vraagstukken.

Een goede fysieke leefomgeving kan faciliteren en voorwaarden scheppen om gezond op te groeien, gezond volwassen te blijven en gezond en vitaal oud te worden. Een optimale afstemming van fysieke structuren op de gewenste sociale netwerken draagt bij aan goede sociale verbanden. Het is daarom belangrijk dat de structuur van wegen, fiets- en wandelroutes, vaarwegen, kabels, digitale verbindingen en OV-verbindingen zijn afgestemd op de gewenste vervoersbehoeften en sociale contacten.

<u>Veiligheid</u>
Sociale veiligheid is een thema dat raakvlakken heeft met de leefbaarheid. Een veilige leefomgeving is een kernwaarde voor onze inwoners. Het gaat daarbij om veiligheidsbeleving, leefbaarheid en fysieke veiligheid. Het bereiken en in standhouden van een veilige leefomgeving kan niet zonder samen te werken. Het uitgangspunt is dat gezamenlijke inzet meerwaarde heeft boven individuele inzet. De gemeente voert hierbij de regie. De betrokkenheid van inwoners is daarbij erg belangrijk omdat zij onderlinge problemen al zoveel mogelijk samen kunnen oplossen. Ook moeten ze verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen gedrag en anderen hierop aan durven te spreken

We willen veiligheidsrisico's verkleinen. Hoe hoger de kans op een inbreuk van veiligheid, hoe hoger de feitelijke aantasting van de veiligheid zal zijn. Daarom moet door middel van proactieve en preventieve maatregelen gestreefd worden naar het omlaag brengen van de slachtofferkans.

Ook willen we het gevoel van onveiligheid onder de inwoners verkleinen. De beleving hiervan beïnvloedt het welzijn van de inwoners. Zowel op het gebied van de sociale veiligheid als op het gebied van de fysieke veiligheid moet dit aspect aandacht krijgen. De mate waarin mensen betrokken zijn bij maatschappelijke verbanden is ook van invloed op de veiligheid. Vergroting van de sociale cohesie kan hier een positieve bijdrage aan leveren.

Wonen

De gemeente heeft te maken met een krimpende bevolking, een daling van het aantal huishoudens en een afnemende woningbehoefte. Er ligt een verdunningsopgave waarbij afstemming met de regio erg belangrijk is. Het regionale prestatiekader en het regionaal woon- en leefbaarheidsplan Oost-Groningen geven hier invulling aan. We willen het aanbod beter afstemmen op de behoefte en wensen van doelgroepen.

We willen de aantrekkelijkheid van Oldambt behouden en daar waar mogelijk de woonkwaliteit verhogen. De focus ligt op het verbeteren en aanpassen van de bestaande woningvoorraad. Daarbij zijn duurzaamheid, aardbevingsproblematiek, aanpak slechte panden en snel internet onderwerpen voor samenwerking. Met corporaties worden afspraken gemaakt over huurwoningen. Bij de koopsector gaat het om vermindering van de kwalitatief slechte voorraad en het stimuleren van woningbouwverbeteringen. Het verminderen van de kwalitatief slechte voorraad door bijvoorbeeld sloop van verpauperde panden draagt ook een positieve bijdrage aan leefbaarheid en sociale veiligheid.

Inwoners willen steeds langer in hun eigen sociale structuur blijven wonen. Er is behoefte aan kleinschalige zorg in de buurt. We willen ruimte bieden voor particulier initiatief voor (innovatieve) woonprojecten met bijvoorbeeld zorg.

Ruimtelijke kwaliteit

We streven naar een hoge ruimtelijke kwaliteit in de gemeente. Kenmerkend voor de gemeente is de gelaagde identiteit, zoals omschreven in het vorige hoofdstuk. De gebouwde structuur van de gemeente is zo karakteristiek, dat nieuwe bouwwerken zorgvuldig moeten worden ingepast.

De bedoeling is de leefbaarheid te koesteren. We willen de identiteit van het gebied bewaren door de verhaallijn van de historie door te zetten. Daarmee wordt evenwicht en integraliteit met de omgeving bewaard. Economische initiatieven in combinatie met een kwaliteitsverbetering worden gestimuleerd. Dit draagt bij aan het behoud van een goede leefomgeving.

De woon- en toeristische kwaliteit van de gemeente heeft zich positief ontwikkeld. Om dit op een goede manier verder te ontwikkelen wil de gemeente haar regiefunctie voor het bouwen inhoud geven. Dit gebeurt door middel van het Kwalitatief Ruimtelijk Ontwikkelingsperspectief en de Welstandsnota. De Welstandsnota gaat vooral over het bereiken van ruimtelijke kwaliteit door het inpassen van bouwwerken in de omgeving. De burger kan hiermee in een vroeg stadium, zonder overbodige regels, met de bouwplannen worden geholpen.

Cultuurhistorie

Oldambt heeft een rijke historie waarvan twee pijlers aanknopingspunt zijn voor het in beeld brengen van het erfgoed. Dit zijn de verhaallijnen 'Graanrepubliek' en 'Dollardrand'. We willen het Oldambster erfgoed behouden en zichtbaar maken. Cultuurhistorie kan integraal gebruikt worden bij verschillende vraagstukken. Het kan als middel worden ingezet op andere beleidsterreinen om doelstellingen te realiseren. Voorbeelden hiervan zijn de waterloop over de Venne in Winschoten en de belevingsroute bij Heiligerlee. Bij deze projecten is erfgoed als middel ingezet om meerdere doelen te bereiken. Bij de waterloop over de Venne waren dit de capaciteit van waterberging vergroten, de binnenstad opwaarderen en het erfgoed zichtbaar maken. Bij de belevingsroute zijn diverse disciplines en krachten gebundeld, erfgoed, educatie, erfgoedbewustzijn, maatschappelijke betrokkenheid, particulier initiatief, Staatsbosbeheer en gemeente. Het creëren van bewustwording en maatschappelijk draagvlak is essentieel.

Milieu

Duurzaamheid

De gemeente wil energietransitie stimuleren en inzetten op duurzaamheid. Als overheid zijn we bezig om onze eigen gebouwen en wagenpark verduurzamen. Daarnaast willen we de duurzame energieopties binnen de gemeente vergroten. Met de nadruk op zonne-energie, biomassa en aardwarmte/KWO. Grootschalige windturbineparken zijn geen optie.

De lucht in Oldambt is relatief schoon. In verhouding met de rest van Nederland zijn de concentraties aan luchtverontreinigingen laag. Dit willen we ook zo houden.

Bodem
De gemeente streeft naar duurzaam gebruik en behoud van de bodem en ondergrond. Bij nieuw gebruik van de bodem moet worden afgewogen welk gebruik, waar en onder welke voorwaarden, kan worden toegestaan. De bodem heeft verschillende functies, het geeft ons informatie over de historie, het levert energie en grondstoffen en is drager van verschillende functies en activiteiten. De bodem is daarmee op veel manieren van belang voor onze gemeente. We willen de bodem goed beschermen en er duurzaam mee omgaan. Dit houdt in dat de bodem beschermd wordt waar nodig en gebruikt wordt op een manier dat dit in de behoeften van nu en toekomstige generaties kan voorzien. We willen milieubelasting beperken door hergebruik van grond en baggerspecie.

De bodem moet geschikt zijn voor toekomstige functies die daarop geprojecteerd zijn. Op het gebied van bodem liggen enkele kansrijke thema's zoals energie. Bijvoorbeeld de her- en doorontwikkeling van zoutkoepels en gasvelden. Hiervoor geldt dat we pas een afweging kunnen maken als alle aspecten goed in beeld zijn (bijvoorbeeld: draagvlak, risico's, veiligheid, milieuwinst, economisch belang).

Binnen de gemeente Oldambt zijn gevallen van schades door aardbevingen bekend. Wat de effecten zijn op het woon- en leefklimaat voor de inwoners van dit gebied is op dit moment nog niet compleet duidelijk. De ontwikkelingen en onderzoeken moeten kritisch en nauwlettend door ons gevolgd worden. We willen dat regelingen die in andere aardbevingsgemeenten gelden, ook bij ons van toepassing zijn.

<u>Aantrekkelijk vestigingsklimaat</u>
De gemeente Oldambt is een gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is. Voor wat betreft vraagstukken die spelen op het gebied van locaties voor woningbouw, bedrijventerreinen detailhandel geldt dat dit regionaal wordt afgestemd.

Initiatieven van ondernemers willen we faciliteren. Om dit te bewerkstelligen is onder andere een Ondernemersloket ingesteld. De gemeente wil bestaande en nieuwe ondernemers begeleiden bij vraagstukken met betrekking tot de overheid. Met het Ondernemersloket is er één aanspreekpunt wat de slagvaardigheid vergroot. Het ondernemersloket handelt zowel vanuit economisch als maatschappelijk perspectief. Kansen worden benut voor de totale doelgroep.

<u>Wat zien we hiervan in het omgevingsplan?</u>
In het omgevingsplan worden geluidsnormen opgenomen voor evenementen. Deze normen kunnen per type gebied verschillend zijn.

Evenementen versterken de leefbaarheid en dragen bij aan een positieve beleving van het gebied. Hier willen we faciliterend in zijn. We willen ruimte bieden voor initiatieven en tegelijkertijd de overlast beperken. Om die reden zijn richtlijnen nodig. Het karakter van de omgeving bepaalt hoe groot evenementen kunnen zijn en hoeveel hinder aanvaardbaar is. Hiervoor zullen in het omgevingsplan normen worden gesteld.

Een goede waterhuishouding is essentieel,

de gemeente wil dit verbeteren. De gemeente wil dat het hoofdwater geschikt is voor beroepsvaart. Ook de beleving van water levert een bijdrage aan een aantrekkelijke leefomgeving. Het ambitieniveau dat we nastreven in de beleving van het water is afhankelijk van de identiteit en functie ervan. Water met een bergingsfunctie moet vooral functioneel zijn. Water met een recreatieve functie of water dat onderdeel uitmaakt van een vaarnetwerk krijgt een beleving die aansluit bij deze functie. De beleving staat hierbij centraal. In het Waterplan[2] zijn vijf streefbeelden gedefinieerd:.
1. 'Droge Voeten' – water
2. 'Sier' – water
3. 'Natuurwater' – water
4. 'Doe' – water
5. 'Vaar' – water

Vervoer en verbindingen

De gemeente is goed toegankelijk via weg-, spoor- en waterverbindingen. De gemeente ligt goed gesitueerd aan de hoofdinfrastructuur. De ligging aan de A7 en de toeleidende rondwegen en verbinding met het spoor zijn goed. Het is belangrijk dat ook de lokale verbindingen, het gebiedsgebonden relatienetwerk, goed zijn. Voor de woongebieden betekent dit dat de voorzieningen die niet aanwezig zijn in het eigen dorp, maar wel in een ander dorp, goed bereikbaar moeten zijn.

De hoofdwegenstructuur in de gemeente wordt gevormd door de 'ladder'. Ten oosten en westen van Winschoten gaan wegen, langs beide zijden van het Oldambtmeer, naar het noorden van de gemeente. Daartussen zijn enkele dwarsverbindingen van oost naar west. Het gaat hier om lokale verbindingen met, in de kernen, ook een sociale verblijfsfunctie. De inrichting sluit aan bij de functie. De verkeersdruk op de rotonde Blauwe Roos is een aandachtspunt.

De voorzieningen staan onder druk. De bereikbaarheid van en naar de dorpen met het openbaar vervoer is daardoor belangrijker geworden. Vanuit Winschoten moet een goed busnetwerk aanwezig zijn voor de bereikbaarheid vanuit de dorpen. Ook de verbinding via het spoor is belangrijk voor de verbinding met Groningen en Duitsland. Naast het station in Winschoten zijn ook de stations in Scheemda en Bad Nieuweschans van belang voor de regionale bereikbaarheid, dit kwaliteitsniveau willen we behouden. Mogelijk wordt de verbinding Groningen – Leer verder ontwikkeld, belangrijk is dan dat de gemeente met minimaal één station in Winschoten hierop is aangesloten.

Er is veel geïnvesteerd in goede vaarverbindingen, er zijn aantrekkelijke vaarroutes ontstaan. Op dit gebied ligt nog een kans bij de oostelijke vaarverbinding richting Duitsland met aansluiting op de Ems.

Bij de inrichting van de openbare ruimte is met name de veiligheid richtinggevend. De inrichting moet passen bij de functie van het gebied. De verkeersveiligheid is hierbij een belangrijk aspect. Bij nieuwe ontwikkelingen is het belangrijk dat niet alleen kosten voor de aanleg zijn geborgd, maar ook de beheerskosten.

Breedband

Een andere vorm van infrastructuur die essentieel is voor een goede bereikbaarheid is snel internet. Breedband draagt bij aan een leefbare omgeving, het biedt kansen voor nieuwe oplossingen zoals domotica[3] en zorg op afstand. Breedband draagt ook bij aan economische ontwikkeling, het maakt het voor bedrijven interessant om zich in het gebied te vestigen. Het is een betekenisvolle investering voor de economie. Net als aardbevingsbestendig en duurzaam bouwen is dit een positieve stimulans voor de werkgelegenheid.

Positie in de regio

[2] Visie op het waterbeleid en de daarbij horende maatregelen.

[3] De integratie van technologie en diensten, ten behoeve van een betere kwaliteit van wonen en leven.

De gemeente wil de regionale en grensoverschrijdende samenwerking verder versterken. Het Oldambt heeft een belangrijke positie in de regio. Met de aangrenzende Duitse gemeenten zijn goede relaties opgebouwd. Het streven is om deze relatie in te zetten voor een goede samenwerking en gezamenlijk ambities op te pakken.

De binnenstad van Winschoten staat bekend als regionaal koopcentrum. Ook het ziekenhuis en andere zorginstellingen hebben een belangrijke regionale functie.

Door een actieve samenwerking met omliggende gemeenten willen we gezamenlijk kansen benutten.

4.2 Buitengebied

Het buitengebied is opgedeeld in drie verschillende gebieden: primair agrarisch gebied, buitengebied met accent op natuur en gemengd agrarisch gebied. Deze hoofdindeling is gebaseerd op het bestemmingsplan voor het buitengebied.

Voor het hele buitengebied geldt dat we te maken hebben en krijgen met vrijkomende agrarische gebouwen. Nieuwe invullingen dragen bij aan de leefbaarheid van het platteland, de economie en behoud van cultureel erfgoed. Bij nieuwe invullingen wordt rekening gehouden met bestaande agrarische bedrijven. De nieuwe functie moet aansluiten bij de typering van het gebied. Daar wordt in de onderstaande paragrafen op ingegaan.

Nieuwe woningen in het buitengebied zijn slechts mogelijk als ze een duidelijke toegevoegde waarde hebben, hierbij is het Regionaal Prestatiekader Oost Groningen 2013 - 2018 leidend, we willen evenveel woningen onttrekken als toevoegen. Ook hierbij geldt dat rekening moet worden gehouden met bestaande functies in het gebied.

De gemeente wil energietransitie stimuleren en inzetten op duurzaamheid. We willen onderzoeken of we hier invulling aan kunnen geven waarbij rekening wordt gehouden met de landschappelijke waarden van het gebied. We willen geen medewerking verlenen aan de ontwikkeling van nieuwe grootschalige windturbineparken. We willen op zoek naar geschikte locatie(s) voor zonnevelden in het buitengebied zonder de landschappelijke waarden aan te tasten.

Een kernkwaliteit van het buitengebied is de duisternis. Bij nieuwe ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met het behouden van deze waarde. In het buitengebied brandt zo weinig mogelijk openbare verlichting. Hierbij wordt gekeken naar sociale en verkeersveiligheid. We willen de kernkwaliteit versterken door lichthinder terug te dringen.

De agro toeristische ontwikkeling in de gemeente biedt kansen voor extra recreatie aanbod. Door verkoop van streekproducten aan huis, campings bij boerderijen, groepsaccommodaties in leegstaande en van functie veranderende boerderijen en rustpunten voor fietsers op locaties in het buitengebied.

4.2.1 Primair agrarisch gebied

Het noordelijke deel van het buitengebied van de gemeente Oldambt kenmerkt zich door de grootschalige openheid. In dit gebied is grondgebonden landbouw de hoofdfunctie. Andere voorkomende functies, zoals wonen, niet-agrarische bedrijvigheid en recreatie zijn ondergeschikt.

<u>Wat is het streefbeeld?</u>

- Duurzame productieruimte voor de landbouw
- Behoud van grootschalige openheid in de polders
- Bescherming van de kernkwaliteit ‘duisternis’
- Behoud van bestaande natuurwaarden
- Realisatie Natuurnetwerk Nederland
- Verbetering van de toegankelijkheid van het buitengebied, passend bij de functies in het gebied
- Goede en veilige afwikkeling van zwaar verkeer voor alle weggebruikers

Het behoud van de grootschalige openheid in de polders is een belangrijke voorwaarde bij ontwikkelingen. Een belangrijk aandachtspunt bij nieuwe ontwikkelingen is de landschappelijke inpassing van bouwpercelen.

Landbouw heeft in dit gebied prioriteit. Andere functies zijn toegestaan, mits ze het agrarische gebruik niet belemmeren. Bij een nieuwe invulling van vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing wordt rekening gehouden met de bestaande bedrijven.

Grondgebonden landbouw heeft het primaat. Aan nieuwe intensieve veehouderijbedrijven wordt niet meegewerkt. Voor bestaande intensieve veehouderijbedrijven zetten we in op het levensvatbaar en internationaal concurrerend houden van de bedrijven. Hiervoor is het nodig dat deze bedrijven zich, onder voorwaarden, kunnen aanpassen aan de eisen, die internationale concurrentie en de samenleving aan hen stellen. Het beleid voor uitbreiding van landbouwbedrijven is uitgewerkt in het bestemmingsplan Buitengebied. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen intensieve veehouderijen en andere agrarische bedrijven. Deze regels zijn leidend.

Voor mestopslag wordt eerst gekeken naar de mogelijkheden binnen of direct aansluitend aan het agrarische bouwblok. Als dit niet mogelijk is dan kan, onder voorwaarden, gekeken worden naar een veldkavel.

Er wordt in dit gebied niet actief ingezet op het creëren van nieuwe natuurwaarden. We zullen wel mee werken aan de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland. Ook willen we bestaande natuurwaarden zoals kolken behouden.

Verblijfsrecreatie speelt in dit gebied een ondergeschikte rol en is slechts toegestaan als het kleinschalig en landschappelijk ingepast is. We willen het dagrecreatief medegebruik in dit gebied stimuleren. Dit willen we doen door mee te werken aan uitbreiding van de toeristisch-recreatieve infrastructuur. Landbouw is onderdeel van de beleving van het landschap en draagt bij aan de diversiteit van het landschap.

Naast het langzaam verkeer is er ook veel landbouw en vrachtverkeer in het buitengebied. Het gebruik van de weg door zwaar verkeer is toegenomen. De afwikkeling hiervan is een opgave. De wegen en paden moeten zijn uitgerust op de functies in het gebied. De gemeente wil onderzoek naar een goede routing voor vrachtverkeer om Finsterwolde en Oostwold.

4.2.2 Buitengebied met accent op natuur

In het buitengebied liggen verschillende natuurgebieden met een verschillende natuurwaarde en landschappelijke aantrekkelijkheid. Gebieden die tot het Natuurnetwerk Nederland[4] behoren zijn het Hondhalstermeer, Reiderwolde, de Tjamme en het Midwolderbos Daarnaast grenst de gemeente aan het Natura 2000 gebied de Waddenzee.

<u>Wat is het streefbeeld?</u>

- Behoud en versterking van (cultuur)landschappen,

[4] Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur) is een landelijk netwerk van grote en kleine natuurgebieden. Het gaat om bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden.

natuurwaarden en biodiversiteit
- De Dollard, onderdeel van het werelderfgoed, beschermen en recreatief benutten
- Herstellen en verbeteren ecologische werking Eems-Dollard Estuarium
- Verdere realisatie Natuurnetwerk Nederland, verbindingen
- Behoud en versterking van duisternis

We streven naar een verdere ontwikkeling van natuurwaarden. Andere bestaande functies worden gerespecteerd, maar zijn ondergeschikt aan de natuurfunctie. We zullen meewerken aan de voltooiing van het Natuurnetwerk Nederland. Het natuurnetwerk Nederland is een samenhangend netwerk van bestaande natuurgebieden, nieuwe natuurgebieden en verbindingszones.

Bij de verbindingszones gaat het om een natuurlijke manier van inrichten van de zone. De verbinding is belangrijk zodat dieren en planten niet geïsoleerd raken.

De Dollard is een uniek natuurgebied dat we koesteren. We willen het gebied ook recreatief benutten door het toegankelijk te maken. Het gebied is daarnaast een voedselrijk gebied voor broed- en trekvogels. Het Eems-Dollard estuarium kampt met een aanzienlijk slibprobleem. Dit raakt zowel het economisch als het ecologisch functioneren. Bij dit onderwerp zijn meerdere belanghebbenden betrokken en de effecten zijn ook buiten de gemeentegrenzen merkbaar. Samenwerking met andere partijen is hierbij daarom noodzakelijk. Bij de aanpak van het slibprobleem wordt de koppeling gelegd met veiligheid, dijkversterking, herstel van natuurwaarden en verbetering van agrarische kwaliteit.

4.2.3 Gemengd agrarisch gebied

Rondom dorpslinten, ten zuiden van Westerlee en in het noordwesten van de gemeente liggen gemengde agrarische gebieden. Kenmerkend voor deze gebieden is dat verschillende functies zijn geïntegreerd. Landbouw is gelijk aan de overige functies en er wordt een verdere verweving van functies nagestreefd.

Wat is het streefbeeld?
- Leefbaar en vitaal platteland
- Verweving van functies in een agrarisch gebied
- Bescherming van karakteristieken
- Inzetten op nieuwe landschaps- en natuurkwaliteiten bij nieuwe invulling van vrijkomende bebouwing

Door verschillende functies te integreren is dit een gebied waar het goed wonen, werken en recreëren is. Dit versterkt de toeristische en economische waarde van het gebied. Bij ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met de kernkarakteristieken van het gebied. Het gebied ten zuiden van Westerlee leent zich in het bijzonder voor experimenten met andere vormen van landbouw dan veeteelt en akkerbouw. Omdat het landschap hier meer besloten is, is hier meer mogelijk.

Herstel en versterking van het landschap is belangrijk in dit gebied. Binnen dat kader kunnen ontwikkelingen plaatsvinden, rekening houdend met de reeds aanwezige functies.

Naast natuurgebieden die opgenomen zijn in het Natuurnetwerk Nederland kent de gemeente meer gebieden met waardevolle natuurwaarden die we willen beschermen. Het gaat dan om: bos op Houwingaham, Nieuweschanskerbos, Emergobos en het gebied Bovenstreek ten zuiden van Winschoten. In deze gebieden streven we naar versterking van de ecologische structuur en ecologisch waardevolle elementen. Ook natuurlijke akkerranden leveren een bijdrage aan de bescherming van natuurwaarden die specifiek in de akkerranden voorkomen.

4.3 Centrum Winschoten

Winschoten is vanouds het regionale koopcentrum van Oost-Groningen. Het verzorgingsgebied bedraagt ongeveer 80.000 mensen. Deze komen behalve uit Oost-Groningen ook uit de grensregio's in Duitsland. Winschoten is, na de stad Groningen, de plaats met het meeste aantal vierkante meters retail.

Wat is het streefbeeld?

- Winschoten het koopcentrum van Oost-Groningen
- verhogen van de verblijfskwaliteit
- een compact en aantrekkelijk kernwinkelgebied
- een aantrekkelijke en veilige inrichting van de openbare ruimte
- geen langdurige leegstand
- ruimte voor evenementen
- behoud van het Marktplein als veilig en prettig uitgaansgebied

Door oorzaken zoals internetaankopen en de krimp was er in Winschoten de laatste jaren sprake van een groeiende leegstand van winkelpanden. Het in 2013 opgestarte project Versterking Binnenstad Winschoten zorgt er voor dat het kernwinkelgebied kleiner wordt. Leegstaande winkelpanden worden her bestemd, aangekocht of gesloopt. Alles met het doel de binnenstad van Winschoten compacter te maken en aantrekkelijk te houden voor het winkelend publiek. Op deze manier willen we het centrum toekomstbestendig maken en houden.

In de openbare ruimte zijn ingrijpende maatregelen getroffen, het doel is een aantrekkelijke en veilige inrichting. Een voorbeeld hiervan is de herinrichting van de Venne en het Israëlplein. Deze projecten worden tegelijk benut om de cultuurhistorie van Winschoten zichtbaar te maken.

In het actieprogramma Versterking binnenstad Winschoten heeft het accent vooral gelegen op de versterking van de noord-zuid as tussen Klinkerplein en Stationsweg. In het vervolgprogramma willen we het accent leggen op de oost-west as tussen de Havenkade en de Vissersdijk. Projecten met een hoge prioriteit zijn de aanpak van de locatie Schönfeldsingel/Langestraat en de voormalige Aldi-locatie aan de Vissersdijk. Ook de upgrading van het waterkwartier rondom de Tramwerkplaats, de herinrichting van het Schönfeldplein met waterelementen en de herinrichting van stegen en driften zal aangepakt worden. Daarnaast willen we de aandacht leggen op een gastvrije binnenstad voor bezoekers en consumenten en op versterking van het ondernemerschap binnen de middenstand. Ook streven we naar een voortzetting van de Stimuleringsverordening, door middel van gevelverbetering, winkelverplaatsing en transformatie van panden.

Locaties aan de rand van de binnenstad die bijzondere aandacht zullen vragen zijn de Blauw locatie aan de Stikkerlaan en de locatie van het Lucas ziekenhuis. Hier moet een functieprogramma gevonden worden dat meerwaarde geeft aan de binnenstad van Winschoten.

Het centrum van Winschoten wordt tevens sinds jaar en dag gebruikt voor een aantal grote evenementen, zoals (Lutje) Adrillen, de Nacht van Winschoten en kermissen. Dit type activiteiten houdt het centrum van Winschoten levendig en aantrekkelijk. Vanwege het karakter van het gebied zijn hogere geluidsnormen acceptabel, onevenredige hinder moet voorkomen worden.

Het centrum moet goed bereikbaar zijn voor auto’s. De goede toegankelijkheid en verkeersveiligheid willen we behouden. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen die gepaard gaan met extra verkeersstromen moet bekeken worden of de afwikkeling nog voldoende kan plaatsvinden of dat er maatregelen getroffen moeten worden. Een goede spreiding van parkeervoorziening in de directe omgeving van het centrum is belangrijk en de bewegwijzering er naar toe moet goed zijn.

Het Marktplein is vanouds het uitgaansgebied van Winschoten. Het Marktplein kende een periode met problemen. De gemeente en de horeca-ondernemers steken veel tijd en aandacht in het oplossen van deze problemen. De sociale veiligheid in het centrum van Winschoten is een aandachtspunt. Een van

de mogelijkheden om deze te verbeteren is het stimuleren van wonen boven winkels. De voorwaarden hiervoor willen we vooraf inzichtelijk maken.

4.4 Woongebieden

De woongebieden van de gemeente Oldambt zijn verdeeld over 15 kernen. Bedrijvigheid aan huis komt voor en verspreid over de woongebieden komt een groot aantal voorzieningen voor. Sommige dorpen hebben te maken met een teruglopend voorzieningenniveau. Binnen de woongebieden is een grote differentiatie van woonmilieus, iedere kern heeft zijn eigen identiteit.

Wat is het streefbeeld?

- Behoud van een goed woon- en leefklimaat
- Voldoende toekomstbestendige woningen
- Verduurzamen van de woningvoorraad en woonomgeving
- Versterking van de eigen identiteit
- Bevorderen economische activiteit
- Een compleet aanbod van voorzieningen op een redelijke afstand

Door gebiedsgericht te werken wil de gemeente burgers en organisaties meer verantwoordelijkheid en invloed bieden op sociale en fysieke maatregelen in hun directe leefomgeving. Door burgers en organisaties deze invloed en verantwoordelijkheid te bieden wil de gemeente ervoor zorgen dat het gemeentelijk aanbod beter afgestemd wordt op de vraag van de samenleving.

We streven naar leefbare, vitale dorpen en wijken. Dorpen en wijken waarbij inwoners betrokken zijn met elkaar en die betrokken zijn met de omgeving. Voor de leefbaarheid in de dorpen en wijken zijn de volgende zaken van belang:

- mensen moeten prettig kunnen wonen, dat vereist investeren in ruimtelijke kwaliteit, in de openbare ruimte, in de woningvoorraad, in veiligheid en in accommodaties
- participatie en sociale cohesie, dat vereist goede voorzieningen en het ondersteunen van vrijwilligers
- bewaken en bevorderen gezondheid inwoners
- goede voorzieningen (winkels, onderwijs, sport, recreatie, zorg) op redelijke afstand
- een goede bereikbaarheid

Ontwerpopgave
Welke voorwaarden zijn belangrijk bij het toestaan van wonen boven winkels?

Volgens wetenschappers wordt leefbaarheid in dorpen steeds minder bepaald door de lokale beschikbaarheid van voorzieningen en steeds meer door de kwaliteit van de woonomgeving en door de aanwezigheid van sociaal en menselijk kapitaal. Voorzieningen moeten echter wel bereikbaar blijven. Frans Thissen (hoogleraar Universiteit van Amsterdam) beschrijft de overgang van autonome dorpen naar woondorpen: in autonome dorpen wonen veel bewoners, die er geboren en getogen zijn en met dagelijkse activiteiten vooral in het eigen dorp en daar wordt leefbaarheid vaker beoordeeld op grond van het voorzieningenniveau. Deze autonome dorpen veranderen in woondorpen door krimp en centralisatie van voorzieningen en door de komst van mensen van buitenaf. Bewoners met een beperkte actieradius en zonder sociaal netwerk kunnen daardoor moeilijker bij voorzieningen komen. In woondorpen zijn de dagelijkse activiteiten buiten het dorp en de leefbaarheid wordt vaker beoordeeld op grond van de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. Hij concludeert verder dat de vitaliteit van een woondorp voor een groot deel wordt bepaald door in hoeverre het dorp in staat is om sociaal en menselijk kapitaal aan te trekken en te benutten voor lokale initiatieven en activiteiten.

Naast deze algemene trend is het van belang te benadrukken dat elk dorp zijn eigen unieke karakter heeft, met zijn eigen specifieke kenmerken.

We willen initiatieven uit de wijken en dorpen ondersteunen. We geven uitdrukkelijk ruimte voor eigen inbreng. De dorpen en wijken zijn uitgenodigd om een dorps- of wijkvisie te maken. Het unieke karakter van ieder dorp kan hierin tot uitdrukking komen.

Ontwerpopgave
Op welke manier kunnen we dorpsinitiatieven het best faciliteren?

Bevordering van economische activiteiten is een belangrijk uitgangspunt voor de dorpen en wijken, ondernemerschap stimuleren. Ook in de woonwijken moet ruimte zijn voor kleinschalige bedrijvigheid en mogelijkheid bedrijfsvestiging aan huis. Functiemenging zorgt voor levendigheid in buurten (aanwezigheid scholen, ontmoetingsplek). De bereikbaarheid van overige voorzieningen is ook belangrijk (openbaar vervoer).

Voor wat betreft de woningbouw in de dorpen ligt er een verdunningsopgave, we hebben te maken met een krimpende bevolking. In regionaal verband zijn kwantitatieve afspraken gemaakt. Bij nieuwe plannen wordt de voorkeur gegeven aan inbreidingslocaties of herontwikkelingslocaties, liefst nabij voorzieningen. Mensen willen en moeten steeds langer zelfstandig wonen. Hiervoor zijn levensloopbestendige woningen nodig. Er liggen kansen op het gebied van domotica[5], duurzaamheid en mantelzorgwoningen.

Zowel huurders als particuliere eigenaren kunnen de woonlasten verlagen via bewustwording over duurzaamheid. Op dit gebied liggen mogelijkheden voor een coöperatieve aanpak. Nieuwolda profileert zich als energiezuinigste dorp van Nederland. Doel van het project is onder andere een verduurzaming van de woningvoorraad.

Gezondheid ook belangrijk thema voor de inwoners. De fysieke leefomgeving heeft invloed op de gezondheid en kan hier een positieve bijdrage aan leveren. Voorbeelden waarbij de fysieke leefomgeving een kader kan bieden voor gezondheid zijn basiszorg in de wijk, anderhalvelijnszorg, e-health, speel- en sportvoorzieningen, wandel/fietsroutes, fitnesstoestellen, groen in de wijk en ruimte voor moestuinen. In de gezondheidsnota worden de doelen verder uitgewerkt. Daar waar de fysieke leefomgeving een positieve bijdrage kan leveren willen we dit meenemen in de Omgevingsvisie.

Bij herinrichting en aanpassing van bestaande woonwijken is duurzaamheid een aandachtspunt. Er moet geanticipeerd worden op klimaatverandering, wateroverlast, bergingsmogelijkheden, voorkomen van hitte en droogteproblemen en het tegengaan van verharding van groen.

Bad Nieuweschans bevindt zich in een ontwikkeling tot Kuurdorp. Dit betekent dat de mogelijkheden voor wat betreft functies in het dorp hier bij aan moeten sluiten. Met name op het gebied van horeca.

4.5 Blauwestad

Met Blauwestad is destijds een gedurfd concept ontwikkeld om het gebied een kwaliteitsimpuls te geven om daarmee de sociaal-economische situatie in het gebied te verbeteren. Het Oldambtmeer is gegraven en daaromheen zijn verschillende woonsferen ontwikkeld, waarin bewoners hun eigen nieuwe woning kunnen realiseren.

Ontwerpopgave
Hoe kunnen we jongeren vasthouden in de gemeente?

Het Oldambtmeer zorgt voor een verbindend element tussen verschillende kernen. Om het Oldambtmeer en Blauwestad ligt een ring van kernen, Scheemda, Midwolda, Oostwold, Finsterwolde, Beerta en Winschoten. Ieder heeft zijn eigen identiteit, water is wat ze met elkaar verbindt. Samen vormen ze een aantrekkelijk gebied. Om dit te versterken kunnen de

[5] De integratie van technologie en diensten, ten behoeve van een betere kwaliteit van wonen en leven.

dorpen zich richting het water ontwikkelen. Binnen de dorpenring heeft Blauwestad ook een eigen identiteit.

Blauwestad wordt gekenmerkt door de uniciteit van het project. Het water heeft een dominante positie, alle functies zijn geadresseerd aan het water. Binnen Blauwestad is een differentiatie van verschillende woon- en werkmilieus aanwezig. Woongebied het Riet heeft een andere belevingswaarde dan bijvoorbeeld de Wei. De identiteit van de woongebieden is beschreven in de verschillende beeldkwaliteitsplannen, de belevingswaarde die hier mee samengaat, geeft differentiatie aan het gebied.

Ontwerpopgave
Het gebied rond het Noordereinde is een gebied dat nog niet aansluit bij de identiteit van de ring Blauwestad. Hier liggen kansen voor dit gebied.

Kernwaarden
De volgende kernwaarden gelden voor dit gebied:
- Doorontwikkelen uniciteit van Blauwestad
- Het waterrijk natuurlandschap is dominant
- Hoogwaardigheid (in deelgebieden)
- Alle functies zijn geadresseerd aan het water
- Blauwestad is complementair aan de dorpenring, alle initiatieven uitdagen om bijdrage aan kernkwaliteit te leveren
- Verbinding van en naar Winschoten, dorpenring en omgeving is belangrijk
- Duurzaamheid
- Ruimte voor experimenten

Ruimte voor differentiatie en ontwikkeling
Kenmerkend voor Blauwestad is de differentiatie in woon/werkmilieus. Functiemenging kan deze differentiatie bevorderen. Functiemenging draagt met name in het Havenkwartier rondom de haven bij aan het toeristisch profiel. Voorzieningen in het gebied zijn complementair aan voorzieningen in de omliggende dorpen. Initiatiefnemers worden uitgedaagd om de kernkwaliteit van het gebied te versterken en een aanvulling te bieden op bestaande voorzieningen.

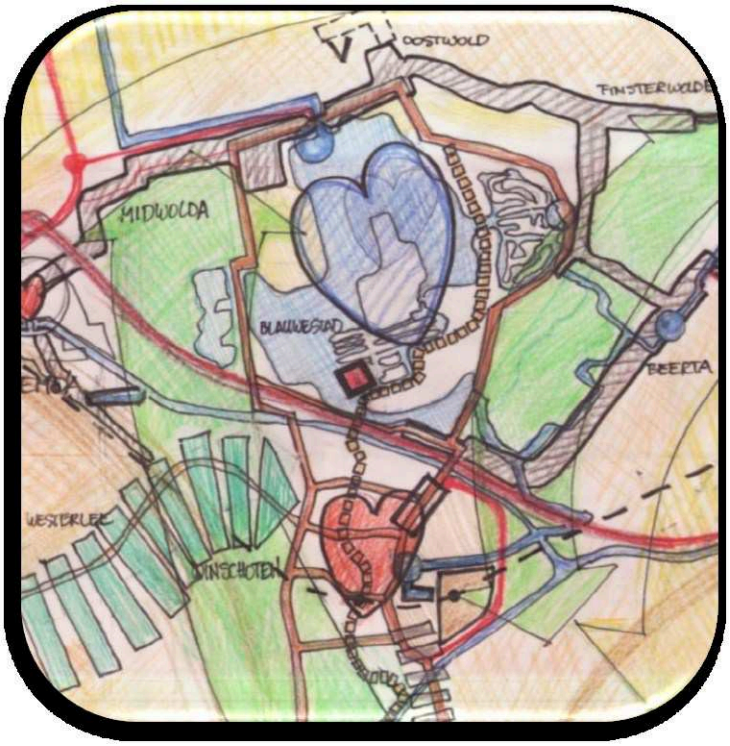
Er is ruimte voor experimenten, hiermee kan goed ingespeeld worden op vragen uit de markt. Ook hiervoor geldt dat deze moeten passen bij de identiteit van het woongebied. Een experiment met meer stedelijke bouw past bij de haven, het centrum van Blauwestad, maar niet bij het Riet waar natuurlijke elementen als water en rietkragen de beleving bepalen. Een nieuwe woonvorm waarbij natuurbeleving centraal staat past weer beter in een ander gebied. Experimenten moeten bijdragen aan de uniciteit van het gebied, het experiment moet uniek zijn in de gemeente en mag ook nog niet in Blauwestad voorkomen. Bij experimenten kan tevens gedacht worden aan collectieve samenwerkingen op verschillende terreinen, bijvoorbeeld op het gebied van energie, wonen of natuurbeheer.

Blauwestad biedt ruimte aan nieuwe toeristische ontwikkelingen. Ook hiervoor geldt dat het moet bijdragen aan de identiteit van het gebied, de openbare oriëntatie vanaf het water is belangrijk. Traditionele toeristische voorzieningen passen niet bij de kernwaarden van Blauwestad.

Blauwestad is als woongebied aanvullend op wat de dorpen te bieden hebben. Door dit extra aanbod is het mogelijk om wegtrekkende inwoners alsnog vast te houden in het gebied, of terug te laten komen.

Bekendheid Blauwestad als uniek gebied
Veel mensen denken bij Blauwestad aan een plan voor woningbouw. Het gebied heeft veel meer te bieden, het is gebiedsontwikkeling op een grote schaal. We zijn op zoek naar Voorbeelden voor begripsaanduidingen die kunnen helpen bij de juiste verbeelding van de uniciteit van Blauwestad zijn: Pura Vida, sprankelend meer, bruisend en actief. Bijbehorende thema's zijn sport, gezondheid en vitaliteit. Een iconisch landmark (Blauweloper) kan ondersteunend werken bij deze verbeelding van deze uniciteit.

Verbindingen
Voor Blauwestad geldt dat de voorzieningen in de omliggende kernen aanwezig zijn, de verbinding daar naartoe moet goed zijn. Het Havenkwartier is het hart van het recreatieve gebied. De verbindingen van en naar dit gebied moeten goed op orde zijn. Het gaat dan om vaarverbindingen met Winschoten, de Waddenzee en ook de Oostelijke vaarverbinding.

Een wezenlijke langzaamverkeersverbinding loopt als “hartlijn” vanaf Pekela naar Winschoten-Zuid, onder het spoor door, langs het station en het centrum van Winschoten naar Blauwestad. Een belangrijke ontbrekende schakel in deze verbinding is de Blauweloper.

4.6 Bedrijventerreinen

In de gemeente Oldambt zijn drie bedrijventerreinen aanwezig, te weten in Scheemda/Heiligerlee, Winschoten en Bad Nieuweschans. In de overige kernen en in het buitengebied zijn wel bedrijven aanwezig maar zijn ze verspreid aanwezig tussen de overige bebouwing.

Voor het industrieterrein in Winschoten geldt nog de bijzonderheid dat hier sprake is van een (geluid-) gezoneerd industrieterrein. Dit is een gevolg van de destijds geldende regelgeving voor de mogelijke vestiging van bedrijven in de hoogste milieucategorieën (voorheen categorie A-bedrijven genoemd).

<u>Wat is het streefbeeld?</u>
- Behoud en groei van de economie en werkgelegenheid
- Aantrekkelijke bedrijventerreinen voor nieuwe en bestaande bedrijven
- Geen nieuwe bedrijfswoningen en uitsterfbeleid voor bestaande bedrijfswoningen
- Inzetten op de vestiging van het midden- en kleinbedrijf
- Eén aanspreekpunt voor bedrijven en ondernemers

Bedrijven in een milieucategorie hoger dan categorie twee dienen zich te vestigen op één van de bestaande bedrijventerreinen. Op deze bedrijventerreinen is voldoende vestigingsruimte aanwezig. Vestiging buiten deze bedrijventerreinen is slechts mogelijk in bijzondere omstandigheden waarbij een maatwerkbenadering noodzakelijk is.

Onze bedrijventerreinen zijn een aantrekkelijke vestigingsplaats voor nieuwe en bestaande ondernemers en bedrijven. Wij hanteren hiervoor aantrekkelijke maar marktconforme kavelprijzen. Wij zijn flexibel voor wat betreft het aanbieden van kavels in verschillende oppervlaktes.

Wonen op een bedrijventerreinen vindt op dit moment nog plaats. Dit leidt of kan leiden tot belemmeringen in de bedrijfsvoering van bestaande of nieuwe bedrijven. Daar waar geen sprake is van een bedrijfswoning achten wij dit niet wenselijk. Alleen op het terrein Eextahaven III zijn nieuwe combinaties van werken en wonen mogelijk. Op de bedrijventerreinen ligt een kans met betrekking tot het thema duurzaamheid.

Samenwerking regio

Recentelijk zijn afspraken gemaakt over nieuwvestiging van bedrijven met de regiogemeenten. Dit onder het motto ‘als het ergens regent, druppelt het bij ons’. Uitgangspunt voor de gemeente Oldambt is de inzet op vestiging van het midden- en kleinbedrijf. Enerzijds vanuit het oogpunt van werkgelegenheid waarin met name het midden- en kleinbedrijf een belangrijke rol, anderzijds vanuit het oogpunt dat met name voor dit type bedrijven onze bedrijventerreinen geschikt zijn. Wij gaan onderzoeken of er nog meerwaarde is verbonden aan het hebben van een geluidszone voor het bedrijventerrein in Winschoten of dat deze kan komen te vervallen.

Ondernemersloket
In 2016 is het Ondernemersloket voor bedrijven opgezet. Naast een digitaal loket zijn er twee contactfunctionarissen benoemd die de contacten met bedrijven gaan intensiveren. De gedachte daarachter is dat bedrijven in principe één aanspreekpunt hebben binnen de gemeentelijke organisatie waardoor het snel en eenvoudig is om contact op te nemen mochten er vragen en/of plannen leven. De vraag van de ondernemer staat daarbij centraal.

Bijlage 1. Samenvatting Rondetafel bijeenkomst Stakeholders

Op maandagavond 21 november 2016 hebben we de eerste Rondetafel bijeenkomst georganiseerd voor onze stakeholders. Vanaf 19.00 uur was de inloop in de raadszaal, om 19.30 uur heeft Harry van der Poel een korte presentatie gegeven over de Omgevingswet en de Omgevingsvisie.
Na de presentatie hebben we de onderstaande vertegenwoordigers ingedeeld in twee sessies van elk vier groepen (buitengebied, woonwijken, Blauwestad en bedrijventerreinen). Interessante discussies werden gevoerd en antwoorden werden gegeven op de volgende twee vragen:

1. Welke speerpunten moet de gemeente inzetten?
2. Waar moet de gemeente beslist actie op ondernemen?

Welke speer- en actiepunten in hoofdlijnen genoemd zijn vindt u op de volgende bladzijde.

De Rondetafel werd door de volgende stakeholders bijgewoond:

Vertegenwoordiger	**Stakeholder**
Henk Smith	Agrarische Natuurvereniging Oost Groningen
Taeke Wahle	Land – en Tuinbouw Organisatie Noord
Elbert Jan van der Kooi	Provincie Groningen
Ineke Moes	Groninger Huis
Gert-Jan Doornbos	Acantus
Anja Kluiter	Acantus
Gerben Janssen	Gasunie
Mark Olaf Sorkale	Veiligheidsregio Groningen
Willem Hermse	Nederlandse Aardolie Maatschappij
Elzo Bruggers	Het Oude Ambt
Lowine van Schuylenburg	Universitair Medisch Centrum Groningen
Gezinus Bovenhuis	Ommelander Ziekenhuis Groningen
Boy de Vries	Waterschap Hunze en Aa's
Willem Friedrich	Stichting Landschap Oldambt
René van Rijn	Stichting Landschap Oldambt
Rommie Smids	Blauwe Lint – Camping de Bouwte
Henk Maring	Staatsbosbeheer

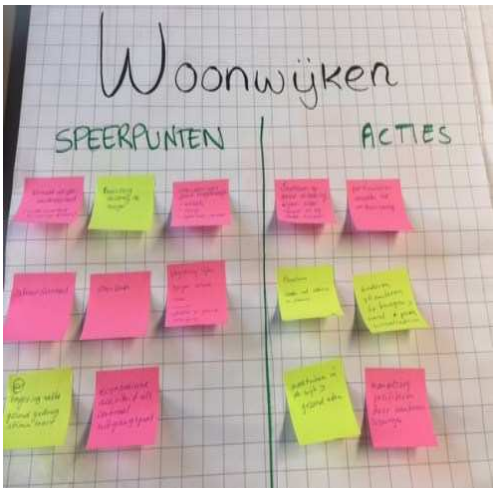

Ook waren een aantal collega's van de gemeente Oldambt aanwezig bij deze avond om te fungeren als gespreksleiders bij de brainstorm/discussie sessie.

Gerda Kor	Programmamanager
Harry van der Poel	Beleidsadviseur RO
Jeanine de Kleine	Beleidsadviseur RO
Piet Ziel	Stedenbouwkundige/Landschapsarchitect
Kees de Warle	Beleidsadviseur Maatschappelijke Zaken
Koos Smid	Technisch medewerker/ Ruimtelijk Beheer
Roelof Eilders	Beleidsadviseur Milieu
Aziza El Gharbouni	Junior medewerker RO
Laura Broekhuizen	Wethouder

Buitengebied

Hoofdlijn speer & actiepunten

- Agrarisch gebruik is de basis
- Verbinding tussen land en zee, kansen van de zee benutten
- Ruimtelijke kwaliteit beschermen bij ontwikkelingen
- Snel internet (voor nieuwe invulling vrijkomende bebouwing)
- Voor vrijkomende agrarische bebouwing ruimte bieden aan andere functies
- Keuzes maken bij cultuurhistorische waardevolle panden
- Aantrekkelijk netwerk van fietspaden met slimme fietsstructuren, ook voor skaters (USP)
- Bij plaatsen windmolens goed naar de locatie kijken

Bedrijventerreinen

Hoofdlijn speer & actiepunten

- Duurzaamheid
- Externe veiligheid
- Maatwerk
- Gemeente als intermediair bij initiatieven
- Flexibel onder/met voorwaarden
- Waterveiligheid
- Lucht
- Creatieve oplossingen i.p.v. eenduidige regels
- Maatwerk
- Landschappelijke inpasbaarheid

Foto: Nanda Haaijer - Panagiotidis

Woonwijken

Hoofdlijn speer & actiepunten

- Duurzaamheid
- Economische activiteiten als centraal uitgangspunt
- Toekomst
- Stimuleren van ondernemerschap (bedrijf aan huis)
- Snel internet
- Voorzieningen goed toegankelijk
- Initiatieven op gebied verbetering wijken ondersteunen en bij elkaar brengen
- Particulieren aanzetten tot verduurzaming
- Beweging/gezondheid in wijken stimuleren

Foto: Frans Stegeman

Blauwestad

Hoofdlijn speer & actiepunten

- Natuur met woonmogelijkheden
- Visie en doel nastreven
- Blauweloper
- Experimenteerruimte
- Fietsverbinding, zowel woon-werk als recreatief (naar Winschoten)
- Andere doelgroepen trekken (o.a. jonge gezinnen 20-55 jaar)
- Promoten van het gebied
- Reuring

Foto: Anja Glaus

Bijlage 2. Samenvatting Rondetafel bijeenkomst dorps- en wijkraden

Op donderdag 8 december 2016 hebben we de eerste Rondetafel bijeenkomst georganiseerd voor vertegenwoordigers van de dorps- en wijkraden. Op deze avond hebben we hetzelfde programma aangehouden als de avond met de stakeholders. Vanaf 19.00 uur was de inloop in de raadszaal, om 19.30 uur heeft Jeanine de Kleine een korte presentatie gegeven over de Omgevingswet en de Omgevingsvisie. Na de presentatie hebben we de vertegenwoordigers opgesplitst in vier groepen. In de eerste sessie werd het gebied ‘’woonwijken’’ uitgebreid besproken en in de tweede sessie de overige drie gebieden (bedrijventerreinen, buitengebied en Blauwestad).

De hoofvragen waren ook deze avond;

1. Welke speerpunten moet de gemeente inzetten?
2. Waar moet de gemeente beslist actie op ondernemen?

Welke speer- en actiepunten in hoofdlijnen genoemd zijn vindt u vanaf de volgende bladzijde.

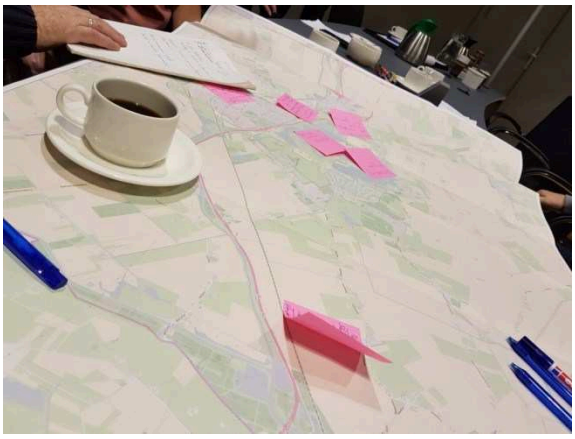
Deze bijeenkomst werd door de volgende vertegenwoordigers bijgewoond:

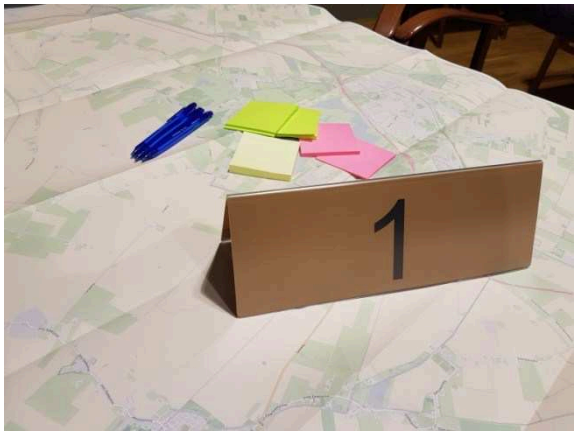
Vertegenwoordigers	**Dorps- of wijkraad**
Harry Smith	St. Wijkplatform Centrum Winschoten
Cornelis van der Poel	Ver. Dorpsbelangen Westerlee
Harm-Arend Meijer	Ver. Dorpsbelangen Bad Nieuweschans
Gerwin Doff	Dorpsbelangen Blauwestad
Richard Goet	Secr. Dorpsbelangen Finsterwolde
Sander Madern	Vereniging Dorpsbelangen Nieuwolda
Trijntje Pals	St. Wijkplatform Centrum Winschoten
Jan Meendering	Ver. Dorpsbelangen Westerlee
Jan Kraster	Dorpsbelangen Blauwestad (Meerland)
Franny Oolders	Dorpsbelangen Finsterwolde
Tim van Bostelen	Vereniging Dorpsbelangen Nieuwolda
Roelof van der Laan	Dorpsbelangen Midwolda
Garrie Garrelds	St. Wijkplatform Centrum Winschoten
Aart Jan Langbroek	Wijkplatform Parkwijk / Kloostervallei
Harm Engelage	Dorpsbelangen Scheemda
Carol de Jong	Dorpsbelangen Nieuw Beerta
Piet Klooster	Dorpsbelang Midwolda
Marjan Jutting	Dorpsbelangen Nieuw Scheemda / ’t Waar
Marcel van Leeuwen	Het Oude Ambt
Koos Hogerman	St. Wijkplatform Centrum Winschoten
Cisca Wisselo	Wijkplatform Parkwijk / Kloostervallei
Erik Gersonius	Dorpsbelangen Beerta
Gerrit Smit	Dorpsbelangen Blauwestad
Aletta Buiskool	Dorpsbelangen Nieuw Scheemda / ’t Waar

Daarnaast waren de volgende collega's van de gemeente Oldambt aanwezig bij deze avond om te fungeren als gespreksleiders bij de brainstorm/discussie sessie.

Gerda Kor	Programmamanager
Jeanine de Kleine	Beleidsadviseur RO
Kees de Warle	Beleidsadviseur Maatschappelijke Zaken
Koos Smid	Technisch medewerker/ Ruimtelijk Beheer
Geke Lohr	Beleidsadviseur Wonen
Jan Samberg	Projectleider
Laura Broekhuizen	Wethouder

Woonwijken

Hoofdlijn speer & actiepunten

- Uniformiteit in het verkeersbeleid is van belang, gebaseerd op het principe van duurzaam veilig
  - Herkenbaarheid tussen de dorpen en daarmee vergroting verkeersveiligheid

- Woningbouw
  - Levensloopbestendige bouwwerken
  - Woningcontingenten in de dorpen moeten niet ten koste gaan van Blauwestad
  - Betaalbare duurzame woningen i.v.m. lage woonlasten

- Behoud/uitbreiding van voorzieningen
  - Zoals dorpshuizen
  - Een gezondheidscentrum
  - In alle "hoeken" van de gemeente sportvoorzieningen
  - Voorzieningen die er zijn moeten worden behouden
  - Afhaalpunt in supermarkt (uitbreiding van diensten)

- Bedrijvigheid aan huis
  - Kleinschalig, aangepast aan het gebied
  - Met mate, bijv. eisen stellen aan verkeersaanbod, in geval dat vrachtverkeer nodig is, niet toestaan

- Cultuurhistorie
  - Er is al veel verdwenen, behouden wat er is
  - Meer beschermde dorpsgezichten aanwijzen

- Water is van belang
  - Waterhuishouding
  - Oldambtmeer, jongste watergemeente uitbouwen

- Visie op groen in de woonwijken – draagt bij aan de gezondheid en beleving. Biodiversiteit stimuleren

- Mensen willen langer in eigen sociale structuur blijven wonen
- Kleinschalige zorg in de buurt. Dit kan met bewonersinitiatieven
- Makkelijk contact met overheid is gewenst. Voorheen waren er steunstees. Het gebiedsgericht werken kan hier een bijdrage aan leveren
- Rekening houden met de identiteit van de dorpen, differentiatie in beleid. Bij gezamenlijke thema's samen optrekken
- Gezonde leefstijl – eigen verantwoordelijkheid
- De kern van leefbaarheid wordt bepaald door mensen zelf. Krachten bundelen, vrijwilligerswerk werkt als vliegwiel. Overheid faciliteert en ondersteunt
- Duurzaam openbaar vervoer
- Stimuleren fietsgebruik – infrastructuur moet op orde zijn. Recreatie wordt dan ook gestimuleerd
- Verpauperde panden maken een dorp visueel onaantrekkelijk. Hier moet beleid op gemaakt worden
- Eenzaamheid, vandalisme, armoede, stimuleren netwerken SWO
- Sociale veiligheid. Buurtpreventie app, digitale mogelijkheden benutten
- Meeliften op windmolens
- Buurt aantrekkelijk maken voor jonge gezinnen, speeltuinen in de wijken

Blauwestad
Hoofdlijn speer & actiepunten

- Belofte prijsniveau wordt aangehaald, gemaakte nieuwe afspraken over woningbouw Blauwestad kunnen dorpen schaden.
  - Woningbouwcontingenten afspraken loskoppelen van Blauwestad.
- Nog steeds uitgangspunt dat Blauwestad gebruik maakt van voorzieningen in omringende dorpen (de Hardenberg als centrum ook voor de Blauwestad).
  - Blauwestad is een woon-, natuur- en recreatiegebied. Gezegd wordt dat Blauwestad als gebied een succes is.
- Aanbevolen wordt weer de ondernemers bij plannen te betrekken (Blauwe Lint) en ook weer meer een relatie met de omgeving (de ring van de Blauwestad) te leggen (gemeentelijke aanpak ontwikkelen).
- Kwalitatief goede recreatiewoningen in het Wold of het Riet zouden moeten kunnen.
- Het fietspad bij Oostwold langs het meer moet worden doorgetrokken.
- Goede ontsluiting is van grootste belang, bijv. de Blauwe Loper

Buitengebied

Hoofdlijn speer & actiepunten

- Grote intensieve veehouderijen en bedrijvigheid clusteren. Zorgen voor goede wegen daar naartoe. Overig buitengebied meer recreatief benutten

- Meer diversiteit in het groen in het buitengebied. Polders open houden, uniek karakter, geen bomen. Groen in het buitengebied voor de beschutting van dieren. Groene bermen, struweel. Eigenaren stimuleren door dit te vragen als tegenprestatie voor uitbreiding

- Beleid van partijen als bijvoorbeeld Staatsbosbeheer niet altijd transparant, gemeente als tussenpersoon is wenselijk

- Voldoende brede fietspaden, ook ter stimulatie van recreatie. Het fietspad van Beerta naar Bad Nieuweschans is te smal.

- CO2 terugbrengen

- Snel internet

- Nuttig gebruik van water, hergebruik. Duurzaam bouwen, meer rendement uit zon.

Bedrijventerreinen

Hoofdlijn speer & actiepunten

- Zonnepanelen toestaan

- Goede ontsluiting
  - Aanpassing blauwe Roos

- Geen versplintering van bedrijventerreinen
  - Streven naar gemeenschappelijke terreinen

- Bedrijventerreinen goed bereikbaar
  - Goede voorwaarden
  - Redelijke prijzen

- Wonen op bedrijventerrein met mate toestaan,
  - Alleen met andere regels voor bijvoorbeeld geluid

Raadsvoorstel

Voorgesteld raadsbesluit
De raad besluit:

1. In te stemmen met de beantwoording van de zienswijzen conform de Reactienota zienswijzen bestemmingsplan ‘Bad Nieuweschans – Hamdijk’ en de in het conceptbesluit genoemde wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan dat ter inzage heeft gelegen;
2. Het bestemmingsplan ‘Bad Nieuweschans – Hamdijk’, gewijzigd vast te stellen. Het bestemmingsplan bestaat uit de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.1895.11BP0005-0401.gml, met de bijbehorende bestanden. Voor de locatie van de geometrische planobjecten is gebruik gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de kadastrale kaart versie februari 2016;
3. De bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan, als bedoeld in 6.12 lid 1 en 2 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) dat hoort bij de wijziging van het bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.6, lid 1 onder a van de Wro ten behoeve van een van de wijzigingsbevoegdheden uit voorliggend bestemmingsplan, te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders.

Inleiding en doel
Op 20 september 2016 hebben wij het bestemmingsplan ‘Bad Nieuweschans – Hamdijk’ als ontwerp vastgesteld.

Op dit moment geldt voor de woonpercelen aan de Hamdijk het bestemmingsplan ‘Benedenloop Westerwoldse Aa, Hamdijk, Bovenlanden en Kuurbos’. Voor de percelen met de bestemming ‘Wonen’ geldt dat er maximaal 150 m^2 per bouwperceel mag worden bebouwd met een maximum van 50%. Binnen het plangebied zijn meerdere woningen die een grotere oppervlakte hebben. Er staan ook karakteristieke voormalige boerderijpanden. Voorheen waren de bouwmogelijkheden ruimer. Er is een planologisch nadeligere situatie ontstaan. Voorliggend bestemmingsplan voorziet in een herstel van de bouwmogelijkheden. De nieuwe regeling sluit aan bij de Omgevingsverordening Groningen, die stelt dat bij woningen in het buitengebied de omvang van hoofd- en bijgebouwen maximaal 300 m^2 mag zijn. Bestaande afwijkingen mogen blijven bestaan. Om te zorgen dat bij het herstel van karakteristieke panden altijd de oorspronkelijke oppervlakte mag worden teruggebouwd is dit expliciet in de regels opgenomen.

Het ontwerp van het plan heeft vanaf 29 september 2016 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Tijdens deze periode zijn vier zienswijzen ontvangen van bewoners van de Hamdijk. Op deze zienswijzen is ingegaan in de bijgevoegde reactienota (bijlage 2). Een korte weergave zal hieronder besproken worden.

De zienswijzen richten zich met name op de volgende punten:

1. In het bestemmingsplan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor meervoudige bewoning van karakteristieke, voormalige boerderijen. Verzocht wordt om de regeling aan te passen aan de huidige situatie, zodat een doelmatige regeling ontstaat.

Datum commissievergadering
16 januari 2017, voortgezet 17 januari 2017

Datum raadsvergadering
30 januari 2017

Onderwerp
Bestemmingsplan 'Bad Nieuweschans - Hamdijk'

Portefeuillehouder
Laura Broekhuizen

Contactpersoon
Jeanine de Kleine

Agendapunt
8b

Casenummer
16.00511

Documentnummer
16.0040245

Reactie: De wijzigingsbevoegdheid is naar aanleiding van deze reactie aangepast.

2. Uit de zienswijzen blijkt dat er op sommige plekken onduidelijkheid is over voor welke gronden en panden de aanduiding karakteristiek geldt.
   Reactie: Met afbeeldingen is in de reactienota zichtbaar gemaakt om welke gronden en panden het gaat.
3. Een bewoner vindt het jammer dat het college de bestemmingsplanwijziging aangrijpt om regels toe te voegen of te verzwaren. Bijvoorbeeld regels met betrekking tot archeologie.
   Reactie: nieuwe regelgeving verplicht ons om bijvoorbeeld regels te stellen met betrekking tot archeologie, dit was in het oude bestemmingsplan nog niet het geval. Los van nieuwe regelgeving zijn er geen verzwaringen in de regels toegepast. Er zijn juist extra gebruiksmogelijkheden toegevoegd.

Raadscommissie BMR, 16 januari 2017:
Op 16 januari 2017 heeft de heer Wit bij de raadscommissie ingesproken over dit raadsvoorstel. Naar aanleiding van zijn bijdrage heeft overleg met de heer Wit plaats gevonden. We zijn het met elkaar eens dat de regeling in het bestemmingsplan voldoende waarborgt dat het oorspronkelijke hoofdgebouw op het perceel Hamdijk 25 in de toekomst kan worden terug gebouwd. De situatie op het perceel Hamdijk 25 is afwijkend ten opzichte van andere percelen in het plangebied. Het oorspronkelijke hoofdgebouw staat nog maar deels overeind. Op de kadastrale ondergrond is alleen nog het voorhuis ingetekend, deze weergave bij het kadaster is gebruikelijk. Het verzoek van de heer Wit is om de contouren van het oorspronkelijke hoofdgebouw zichtbaar te hebben op de verbeelding van het bestemmingsplan. We hoeven dit niet te doen, maar het is een gebaar richting de eigenaar van het perceel. Wij stellen u voor tegemoet te komen aan dit verzoek. De wijziging is opgenomen in het concept raadsbesluit.

Argumenten

1. De zienswijzen geven aanleiding om het bestemmingsplan te wijzigen. Een korte weergave van de zienswijze heeft u hiervoor kunnen lezen. Voor de volledige verwerking verwijzen wij u naar de reactienota zienswijzen (bijlage 2). Naar aanleiding van de zienswijzen is de wijzigingsbevoegdheid in artikel 4.8 aangepast. De voorwaarde dat meervoudige bewoning uitsluitend is toegestaan in het oorspronkelijke woonhuis komt te vervallen. De voorwaarde dat het pand minimaal 180 m^2 moet zijn, geldt voor het oorspronkelijke hoofdgebouw en de schuur samen. De wijzigingen ten opzichte van het ontwerp bestemmingsplan zijn in het conceptbesluit weergegeven.

2. Voorliggend bestemmingsplan voorziet voornamelijk in het herstel van de bouwmogelijkheden voor de bestemming ‘Wonen’, hiermee is de destijds ontstane planschade anderszins verzekerd. In het ontwerp bestemmingsplan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen ten behoeve van meervoudige bewoning van karakteristieke panden. Meervoudige bewoning draagt bij aan het bevorderen van het behoud van cultureel erfgoed. Door deze mogelijkheid onder te brengen in een wijzigingsbevoegdheid kan in de toekomst sneller aan dit soort initiatieven worden meegewerkt.

3. Op grond van de Wro moet in principe bij een nieuw bestemmingsplan een exploitatieplan worden vastgesteld. Een exploitatieplan is een publiekrechtelijk instrument. Het is een plan op basis waarvan de gemeente kosten van grondexploitatie kan verhalen bij de particuliere ontwikkelaar en op basis waarvan de gemeente eisen en regels kan stellen aan de ontwikkeling van de locatie. In een beperkt aantal gevallen hoeft er geen exploitatieplan te worden vastgesteld. Wanneer het bestemmingsplan niet voorziet in nieuwe bouwplannen of het verhaal van de kosten op een andere wijze verzekerd is, is een exploitatieplan niet noodzakelijk. Voor dit bestemmingsplan is er geen verplichting om een exploitatieplan vast te stellen. Dit omdat er geen nieuwe bouwplannen, zoals genoemd in artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening (Bro) worden toegestaan.

   Op grond van de Wro moet ook bij ieder wijzigingsplan, waarbij sprake is van een bouwplan, een exploitatieplan worden vastgesteld. Dit is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Op grond van artikel 6.12 lid 3 Wro kan deze bevoegdheid worden gedelegeerd aan het college van burgemeester en wethouders. In het bestemmingsplan is in artikel 4.8 een wijzigingsbevoegdheid voor meervoudige bewoning opgenomen. De bouw van een woning is een bouwplan zoals genoemd in artikel 6.2.1 Bro. Voorgesteld wordt om voor deze wijzigingsbevoegdheid de bevoegdheid van het vaststellen van een exploitatieplan te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders.

Neveneffecten, risico’s en alternatieven
Niet van toepassing

Integrale consequenties
Niet van toepassing

Raadsvoorstel

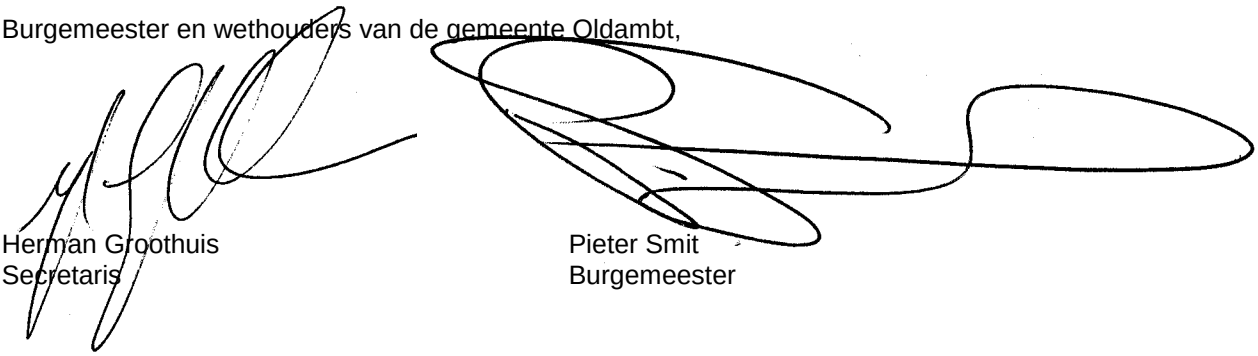
Communicatie en burgerparticipatie
- De vaststelling van het bestemmingsplan wordt gepubliceerd in het elektronisch gemeenteblad, de Staatscourant en op de gemeentelijke website.
- Het vastgestelde bestemmingsplan wordt digitaal beschikbaar gesteld via de gemeentelijke website en www.ruimtelijkeplannen.nl.
- De overlegpartners en indieners van een zienswijze worden op de hoogte gesteld van uw besluit.

Vervolg
Nadat het bestemmingsplan is vastgesteld kan beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Bijlagen
1. Bestemmingsplan ‘Bad Nieuweschans – Hamdijk’;
2. Reactienota zienswijzen.

Winschoten, 13 december 2016

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Herman Groothuis
Secretaris

Pieter Smit
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 december 2016,

gelet op artikel 3.1, 3.8 en 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening

Besluit

1. In te stemmen met de beantwoording van de zienswijze conform de ‘Reactienota zienswijzen bestemmingsplan ‘Bad Nieuweschans – Hamdijk’ en de in het conceptbesluit genoemde wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan dat ter inzage heeft gelegen;
2. Het bestemmingsplan ‘Bad Nieuweschans – Hamdijk’, gewijzigd vast te stellen. Het bestemmingsplan bestaat uit de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.1895.11BP0005-0401.gml, met de bijbehorende bestanden. Voor de locatie van de geometrische planobjecten is gebruik gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de kadastrale kaart versie februari 2016;
3. De bevoegdheid tot het al dan niet vaststellen van een exploitatieplan als bedoeld in 6.12 lid 1 en 2 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) dat hoort bij de wijziging van het bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.6, lid 1 onder a van de Wro ten behoeve van een van de wijzigingsbevoegdheden uit voorliggend bestemmingsplan te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders.

Wijzigingen ten opzichte van het ontwerp bestemmingsplan:
Op de verbeelding wordt een aanduiding ‘specifieke bouwaanduiding – oorspronkelijk hoofdgebouw’ toegevoegd. De contour van deze aanduiding is het oorspronkelijke hoofgebouw op het perceel Hamdijk 25.

Aan de begrippen wordt de volgende regel toegevoegd:
- 1.42 oorspronkelijke oppervlakte: de oppervlakte van een gebouw behorend tot het voormalige agrarische bedrijf, waarin het woongedeelte en de stal/schuur was ondergebracht en dat oorspronkelijk als de hoofdvorm van het agrarisch bedrijf is gebouwd;

Aan artikel 4.2.1 wordt de volgende regel toegevoegd:
- in afwijking van het bepaalde in lid a mag ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding – oorspronkelijk hoofdgebouw' de oorspronkelijke oppervlakte worden teruggebouwd indien de oppervlakte meer bedraagt dan 300 m^2.

Artikel 4.8 wordt als volgt gewijzigd:
- Nieuwe formulering artikel 4.8.1 onder d: woningsplitsing in maximaal twee woningen is uitsluitend toegestaan als de inhoud van het te splitsen hoofdgebouw, bijgebouwen en aan- en uitbouwen gezamenlijk meer bedraagt dan 180 m^2;
- De voorwaarde dat meervoudige bewoning uitsluitend is toegestaan in het

Datum raadsvergadering
30 januari 2017

Onderwerp
Bestemmingsplan 'Bad Nieuweschans - Hamdijk'

Agendapunt
8b

Casenummer
16.00511

Documentnummer
16.0040245

Raadsbesluit

oorspronkelijke woonhuis komt te vervallen. (artikel 4.8.1 onder e)

Winschoten, 30 januari 2017

De raad van de gemeente Oldambt**,**

Pieter Norder Griffier	Pieter Smit Voorzitter

Raadsvoorstel

Voorgesteld raadsbesluit
De raad besluit:
- De notitie actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt (periode 2017 – 2020) vast te stellen;
- In te stemmen met deelname in het 'revolverend fonds particuliere woningverbetering' van de provincie Groningen voor verbetering, verduurzaming en levensloopbestendig maken van particuliere woningen;
- Voor de eenmalige investeringen ten behoeve van de uitvoering van het klimaatbeleid gemeente Oldambt (periode 2017 – 2020) een bedrag beschikbaar te stellen van € 114.000,-;
- Voor de invoering van een lening voor verbetering, verduurzaming en levensbestendig maken van particuliere woningen een bedrag beschikbaar te stellen van € 150.000,-;
- Het beschikbaar te stellen bedrag van € 264.000,- te dekken uit de algemene reserve.

Inleiding en doel
Actualisatie klimaatbeleid
In 2011 is het klimaatbeleidsplan gemeente Oldambt 2011 – 2014 vastgesteld. In de afgelopen periode is gewerkt aan de uitvoering van het plan. In de notitie actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt zijn de resultaten beschreven die zijn bereikt. De opgaven en doelstellingen zijn benoemd. Vervolgens zijn de speerpunten voor de komende planperiode verwoord.
In het coalitieakkoord van april 2014 worden ambities, doelstellingen uitgesproken met betrekking tot klimaatbeleid.
Het doel van de notitie is om voor de komende planperiode 2017 – 2020 te komen tot een actieplan om de doelstellingen van de gemeente Oldambt met betrekking tot de CO2 reductiedoelstellingen te gaan realiseren.

Duurzaamheidsfonds
Uw raad heeft in een motie de wens uitgesproken onderzoek te laten doen naar de mogelijkheden voor het instellen van een gemeentelijk duurzaamheidsfonds. De bestaande particuliere woningvoorraad moet worden verduurzaamd als onderdeel van de ambitie om de CO2 uitstoot terug te dringen. Een lening onder gunstige voorwaarden zal mensen aansporen om renovaties aan hun woningen uit te voeren.

Dit raadsvoorstel heeft tot doel het geactualiseerd klimaatbeleid gemeente Oldambt vast te stellen en een besluit te nemen over het instellen van een duurzaamheidsfonds.

Argumenten
De notitie actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt is een weergave van het te voeren klimaatbeleid van de gemeente Oldambt voor de periode 2017 – 2020.
Met de voorliggende actualisatie wordt:

Datum commissievergadering
16 januari 2017

Datum raadsvergadering
30 januari 2017

Onderwerp
Actualisatie klimaatbeleid en duurzaamheidsfonds

Portefeuillehouder
Ricky van den Aker

Contactpersoon
Roelof Eilders

Agendapunt
8c

Casenummer
16.00464

Documentnummer
16.0036985

- invulling gegeven aan de keuze hoe de gemeente het huidige klimaatbeleid voortzet;
- bijgedragen aan de nationale afspraken om klimaatverandering aan te pakken;
- bijgedragen aan ontwikkeling en toepassing van duurzame energietechnieken zodat ingespeeld wordt op de steeds kleiner wordende voorraad aan fossiele brandstoffen.

Met energiebesparing en toepassing van duurzame energie wordt de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen verminderd en daarmee de uitstoot van CO2.

Bij de uitwerking van het klimaatbeleid van de gemeente Oldambt komen de volgende onderdelen aan bod:
- gemeentelijke gebouwen en voorzieningen;
- woningen;
- utiliteitsgebouwen;
- bedrijven;
- verkeer en vervoer;
- grootschalige duurzame energie-opties.

Wij willen een 'actieve' gemeente zijn voor wat betreft klimaatbeleid. Het doel is een reductie van de CO2-uitstoot te realiseren middels haalbare en concrete maatregelen. Gekozen wordt voor een actieve houding ten opzichte van energiebesparing op meerdere gebieden. Daarbij wordt het klimaatbeleid niet alleen bezien vanuit de eigen organisatie, maar wordt ook gekeken naar mogelijkheden voor en door de gehele gemeenschap van Oldambt, zoals het bedrijfsleven, particuliere woningeigenaren en corporaties.,
Bij het kiezen van projecten in het klimaatbeleid van de gemeente Oldambt wordt belang gehecht aan het volgende:
- de aandacht ligt bij zaken die er voor het klimaat daadwerkelijk toe doen;
- het klimaatbeleid is er voor en door de gemeente én de gemeenschap van Oldambt;
- belanghebbenden worden direct betrokken bij de vorming en uitvoering van dit beleid;
- de focus ligt meer op de lusten van klimaatbeleid dan op de lasten (m.a.w. we kiezen méér voor het
- stimuleren en belonen van goed 'klimaatgedrag', dan voor het bestraffen van fout 'klimaatgedrag';
- de gekozen maatregelen zijn concreet, haalbaar en betaalbaar;
- de gemeente Oldambt hoeft het wiel niet zelf uit te vinden. Daar waar samenwerking tot een effectiever of efficiënter klimaatbeleid kan leiden, wordt gekozen voor samenwerking;
- daar waar mogelijk worden initiatieven geïnitieerd en gestimuleerd.

Speerpunten in het klimaatbeleid van de gemeente Oldambt voor de periode 2017 – 2020 zijn:
- duurzame ontwikkeling van de eigen organisatie;
- vergroten duurzame energieopties binnen de gemeente. Met de nadruk op zonne-energie, biomassa en aardwarmte/KWO. Hieraan wordt zowel passief bijgedragen: voorlichting, faciliteren en stimuleren, als ook actief zelf investeren in bijvoorbeeld zonnepanelen. Grootschalige windturbineparken zijn geen optie, landschappelijk in te passen kleine windmolens behoren wel tot de mogelijkheden;
- meewerken aan en stimuleren van energiebesparing en duurzame energietoepassingen voor particulieren en verenigingen/ instellingen (onderzoek mogelijke subsidieverstrekking);
- communicatie: voorlichting en informatieverstrekking.

Om het klimaatbeleid in de gemeente gestalte te geven en de ambities waar te maken zijn financiële middelen noodzakelijk. Echter investeren aan de voorkant levert milieuwinst op aan de achterkant. Om uitvoering te kunnen geven aan klimaatbeleid wordt structureel een bedrag van € 50.000 begroot per jaar en een eenmalige investering voorgesteld van € 114.000. Het jaarlijks begrote bedrag van € 50.000 is reeds opgenomen in de begrotingsvoorstellen.

Duurzaamheidsfonds

Algemeen

In de gemeente staan circa 18.000 woningen, waarvan 61% koopwoningen, 28% sociale huurwoningen en 11% particuliere huurwoningen. Op dit moment heeft circa 50% van de woningvoorraad in de gemeente een (indicatief) energielabel van A, B of C. Dit betekent dat meer dan helft van de bestaande woningen nog energetisch sterk te verbeteren zijn. Stimuleren, informeren en verleiden kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het energiezuiniger maken van woningen.

Een mogelijkheid om particuliere eigenaren te stimuleren is het verstrekken van (duurzaamheids)leningen onder gunstige voorwaarden.

Raadsvoorstel

Wat is een duurzaamheidslening?
Een duurzaamheidslening is een aantrekkelijke lening met een lage rente voor particuliere woningbezitters. De lening is gericht op het energiezuinig maken van de bestaande woningvoorraad. Particulieren kunnen tegen gunstige voorwaarden, zoals een lage rente, geld lenen voor het energiezuinig maken van hun woning. De gemeente kan de duurzaamheidslening inzetten om klimaatdoelstellingen te verwezenlijken. Eigen woningbezitters krijgen door deze maatregelen een energiezuiniger huis waardoor de energielasten dalen. Voor hen vallen de lasten van de duurzaamheidslening in de meeste gevallen geheel of grotendeels weg door het voordeel dat zij hebben op hun energierekening.

Welke mogelijkheden bieden zich aan?

Landelijke regeling:
De rijksoverheid biedt een 'energiebespaarlening' aan. Met de lening kunnen diverse energiebesparende maatregelen worden gefinancierd. Denk aan het isoleren van de woning of de aanschaf van een HR-ketel of een zonneboiler. Ook zonnepanelen horen tot de mogelijkheden. Voorwaarde bij zonnepanelen is dat hiervoor maximaal 50% van de lening gebruikt mag worden. De andere 50% van het leenbedrag moet geïnvesteerd worden in andere maatregelen. De lening kan gebruikt worden voor 14 energiebesparende maatregelen. Het rentepercentage bedraagt 2,6%.

Gemeenten hoeven geen financiële bijdrage te leveren. Uitvoering door rijksoverheid. Er zijn geen administratieve lasten voor gemeenten.
Gemeenten hebben geen grip op de looptijd van de regeling. Er zijn beperkende voorwaarden, gemeenten kunnen geen eigen voorwaarden stellen.

Provinciale regeling
Sinds 7 juli 2016 heeft de provincie Groningen een 'revolverend fonds particuliere woningverbetering', voor verbetering, verduurzaming en levensloopbestendig maken van particuliere woningen en voor financiële hulpmiddelen zoals restschuld en maatwerkoplossingen (voor schrijnende gevallen). De woningeigenaren in een gemeente kunnen gebruik maken van deze lening als de betreffende gemeente deelneemt in de regeling waarbij 50% cofinanciering is vereist.

Voordeel van aansluiting bij de provinciale regeling is, dat de regeling uitgevoerd wordt door de provincie. De administratieve lasten voor gemeenten zijn beperkt. De gemeente hoeft geen eigen verordening op te stellen en Gedeputeerde Staten geven een beschikking af inzake toewijzing van de lening.
Naast aanvragen voor leningen voor energiebesparende maatregelen kunnen ook leningen worden aangevraagd voor bijvoorbeeld verbetering woning of levensloopbestendig maken woning. De verwachting is dat het bij aanvragen veelal zal gaan om een combinatie van maatregelen (zowel verbetering als energiebesparing).

Kenmerken stimuleringslening provincie Groningen.
- Het bedrag van de lening is in overeenstemming met het bedrag dat door de provincie en gemeente is geaccordeerd.
- De hoofdsom van de stimuleringslening bedraagt niet minder dan € 2.500,- en niet meer dan € 25.000,- (inclusief BTW).
- De looptijd van de stimuleringslening bedraagt (maximaal) 15 jaar.
- Het rentepercentage wordt door SVn vastgesteld op het moment van het sluiten van de leenovereenkomst. Het actuele rentetepercentage is 1,6%.
- De rente staat gedurende de gehele looptijd vast.
- De lening moet worden afgelost in overeenstemming met de betreffende productspecificaties.
- Van de lening wordt een overeenkomst opgemaakt.

Het bedrag dat de gemeente moet inbrengen in het revolverend fonds wordt door de provincie verdubbeld. Indien de gemeente een bedrag van € 150.000,- bijdraagt komt er totaal € 300.000,- beschikbaar voor verbetering, verduurzaming en levensloopbestendig maken van de woning.

Gemeentelijke duurzaamheidslening
SVn (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten) biedt een duurzaamheidslening aan, waarbij de deelnemende gemeente een aantal (rand)voorwaarden zelf kan bepalen.
Een SVn Duurzaamheidslening biedt gemeenten een eenvoudig en verantwoord financieringsinstrument om particuliere eigenaren te stimuleren energiebesparende maatregelen aan de eigen woning te treffen.
De gemeente stelt eerst vast voor welke particuliere woningen de lening bedoeld is. Hiertoe kan eventueel een maximale WOZ-waarde worden vastgesteld en een leeftijdsgrens voor woningen. De uiteindelijke hoogte van de hoofdsom van de duurzaamheidslening wordt door de gemeente vastgesteld, voorwaarde van SVn is dat de hoofdsom van de duurzaamheidslening minimaal € 2.500,- bedraagt en niet meer dan € 25.000,-. Ook bepaalt de gemeente welke energiebesparende maatregelen in aanmerking komen voor financiering. De voorgestelde duurzaamheidslening is een annuïteitenlening en heeft een looptijd van 10 jaar voor bedragen tot € 7.500,- en een looptijd van 15 jaar voor grotere bedragen. Het actuele rentepercentage bedraagt 1,6%.. Uw raad dient een verordening vast te stellen.
Het geleende bedrag wordt in een bouwkrediet gestort en kan altijd (geheel of gedeeltelijk) boetevrij worden afgelost.
De financiële toets die bepaalt of iemand daadwerkelijk in aanmerking komt voor de lening en het verstrekken van de lening wordt door SVn verzorgd. SVn toetst of de aanvrager voldoende kredietwaardig is.

Voordeel is dat de gemeente middels een verordening eigen voorwaarden kan opstellen voor het verstrekken van de leningen.
Een duurzaamheidslening heeft meerdere positieve effecten op de samenleving in de gemeente Oldambt. In vergelijking met de landelijke regeling is de gemeentelijke duurzaamheidslening af te sluiten onder meer gunstige voorwaarden waardoor je als gemeente nog een extra stimulans biedt.
Positieve effecten van een duurzaamheidslening zijn onder andere:
- Besparing van energie (doelstelling van dit college);
- Vermindering van uitstoot van de CO2;
- Stimulerend effect op de lokale economie;
- Verbetering van de bestaande particuliere woningen binnen de gemeente (doelstelling van de gemeente).

Nadeel is dat de administratieve lasten in verhouding tot de landelijke en provinciale regeling hoger zijn. Het bedrag in het revolverend fonds wordt alleen door de gemeente gestort.

Beoogd effect
Particuliere huiseigenaren met behulp van de mogelijkheid van een laagrentende lening over de streep trekken om energiebesparende maatregelen in en aan de eigen woning te treffen.

Advies
Gezien de voordelen die de provinciale regeling geeft adviseren wij deel te nemen in het ”revolverend fonds particuliere woningverbetering” van de provincie Groningen. Op deze wijze wordt uitvoering gegeven aan de wens om particuliere woningbezitters in de gemeente Oldambt de mogelijkheid te bieden om gebruik te maken van een lening onder gunstige voorwaarden voor het verduurzamen van hun woning. Tevens kunnen particuliere woningbezitters de lening aanwenden om hun woning te verbeteren en levensloopbestendig te maken.
Door deelname in het provinciale fonds wordt de gemeentelijke bijdrage door de provincie verdubbeld waardoor meer leningen kunnen worden afgesloten.

Financiën
Om deel te nemen in de provinciale regeling “revolverend fonds particuliere woningverbetering” adviseren wij een bedrag van € 150.000,- uit de algemene reserve beschikbaar te stellen. De leningen worden zoals vermeld terugbetaald. De aflossingen komen weer terug in het revolverend fonds en is zo weer aan te wenden voor nieuw te verstrekken leningen. De gemeente blijft de beschikking houden over het door de gemeente ingebrachte bedrag in het fonds.
Voordeel van deelname in het provinciale fonds dat totaal € 300.000,- beschikbaar komt voor verbetering, verduurzaming en levensloopbestendig maken van de woning.

Raadsvoorstel

Met dit bedrag kunnen naar verwachting circa 40 leningen verstrekt worden. De verwachting is dat het bedrag voorlopig toereikend zal zijn.
Om te beoordelen of het beschikbaar te stellen bedrag voldoende is wordt jaarlijks geëvalueerd en op basis van de uitkomsten van de evaluatie geadviseerd over bijvoorbeeld eventuele aanvulling bedragen.

Neveneffecten, risico's en alternatieven

Actualisatie klimaatbeleid
De gemeente heeft een beperkte invloed op de te behalen resultaten met betrekking tot de reductiedoelstellingen voor bijvoorbeeld CO2. Wij zijn afhankelijk van vele partners en ontwikkelingen.

Duurzaamheidsfonds
Financieel risico voor de gemeente
Aan het verstrekken van een Duurzaamheidslening zit in principe een financieel risico. Het zou kunnen dat de woningeigenaar de rente en aflossing in de toekomst niet (meer) kan betalen.
Dat risico is echter beperkt. Het SVn toetst immers vooraf de kredietwaardigheid van de aanvrager.

Kanttekeningen:
Is dit wel een gemeentelijke taak?
Commerciële partijen bieden dergelijk lening niet aan voor met name investeringen voor het verduurzamen van de woning. Een alternatief kan zijn het zelf aanbieden van een duurzaamheidslening. SVn heeft om die reden een dergelijke lening opgezet en faciliteert gemeenten bij de uitvoering hiervan.

SVn is een fondsenbeheerder met als doel om de kwaliteit van de woningen, woonomgeving en maatschappelijk vastgoed te verbeteren, daar waar de commerciële banken het niet doen. Daarnaast is een van de kenmerken en tevens het bestaansrecht van SVn dat zij gemeenten, provincies en rijk helpen met financiële regelingen waar de markt faalt. Dat betekent eveneens onverkort dat wanneer de markt het wel op zou pakken met een vergelijkbare regeling die werkt, SVn waarschijnlijk stopt met een regeling.

Integrale consequenties
Actualisatie klimaatbeleid
De uitvoering van het klimaatbeleid raakt vele beleidsterreinen. Het is van belang dat bij het maken van keuzes per beleidsterrein een integrale afweging wordt gemaakt waarbij de klimaatdoelstellingen van de gemeente onderdeel uitmaken.

Omgevingsvisie
De gemeente Oldambt is voornemens een Omgevingsvisie op te stellen. Op 12 april 2016 hebben wij ingestemd met het projectvoorstel "opstellen Omgevingsvisie". In de Omgevingsvisie vindt een integrale afweging plaats van alle ruimtelijke aspecten die van belang zijn voor de fysieke leefomgeving. Een aantal ambities, doelstellingen en acties uit het klimaatbeleidsplan hebben ruimtelijke consequenties en dienen een plek te krijgen in de omgevingsvisie. Een uiteindelijke vastgestelde Omgevingsvisie van de gemeente Oldambt is voorzien in de loop van 2017. Gestreefd wordt naar een beknopte Omgevingsvisie waarin hoofdlijnen van het beleid worden geïntegreerd en geformuleerd zonder dat bestaand beleid wordt overschreven. U heeft in oktober 2016 ingestemd met de startnotitie voor het opstellen van een Omgevingsvisie. Deze omgevingsvisie wordt in samenspraak met de stakeholders opgesteld. Er zullen verschillende momenten van participatie worden toegepast. De stakeholders zullen actief betrokken worden.

De Omgevingswet kent verschillende instrumenten voor beleidsontwikkeling. Een ”programma” is één van deze instrumenten. In een programma formuleert de overheid maatregelen voor een aspect van de leefomgeving of voor een bepaald gebied. Een programma is, anders dan bijvoorbeeld een omgevingsvisie, uitvoeringsgericht. Dat wil zeggen dat in een programma concrete uitvoering wordt gegeven aan beleidsdoelen door middel van sectorale of gebiedsgerichte maatregelen.
De notitie actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt 2017 – 20120 is feitelijk zo'n programma.

Communicatie en burgerparticipatie

Actualisatie klimaatbeleid
Er is in oktober 2015 een bijeenkomst georganiseerd voor bedrijven en inwoners waar informatie is gegeven over de acties en projecten in de gemeente. Naar aanleiding van een aantal thema's is van gedachten gewisseld en is er input verkregen. Een van de uitkomsten is dat een aantal deelnemers van de bijeenkomst bereid is om deel te nemen in een klankbordgroep in de uitvoeringsfase.

Milieudoelen kunnen niet worden bereikt zonder steun en draagvlak onder inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Van belang is alle partijen voldoende te betrekken en rekening te houden met de wensen en behoeften van alle partijen. Alleen zo kan het beleid succesvol worden uitgevoerd. De notitie actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt (2017 – 2020) wordt als kader gebruikt om met de belangenorganisaties dorpen en wijken, bedrijven en maatschappelijke organisaties in gesprek te gaan. De resultaten worden onder anderen verwerkt in de omgevingsvisie. De gemeenteraad zal van de voortgang op de hoogte worden gesteld en worden betrokken bij de uitwerking van de resultaten van de overleggen.

De voortgang van de acties en projecten ten behoeve van de uitvoering van het gemeentelijke klimaatbeleid wordt periodiek gerapporteerd aan de raad. Dit gebeurt in ieder geval middels de reguliere informerende bestuursrapportages (IBR's). Indien daar aanleiding toe is wordt op een ander moment gerapporteerd over de voortgang of ontwikkelingen.

Duurzaamheidsfonds
Na uw besluit zal de leningsmogelijkheid breed kenbaar worden gemaakt.

Vervolg
Duurzaamheidsfonds
Jaarlijks zal er een evaluatie plaatsvinden over het gebruik van de regeling.

Bijlagen
Bijlage A: notitie actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt (2017 – 2020):
Bijlage B: Klimaatbeleidsplan gemeente Oldambt (2011 – 2014).

Winschoten, 15 november 2016

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Herman Groothuis
Secretaris

Pieter Smit
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 15 november 2016,

Besluit

- De notitie actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt (periode 2017 – 2020) vast te stellen;
- In te stemmen met deelname in het ‘revolverend fonds particuliere woningverbetering’ van de provincie Groningen voor verbetering, verduurzaming en levensloopbestendig maken van particuliere woningen;
- Voor de eenmalige investeringen ten behoeve van de uitvoering van het klimaatbeleid gemeente Oldambt (periode 2017 – 2020) een bedrag beschikbaar te stellen van € 114.000,-;
- Voor de invoering van een lening voor verbetering, verduurzaming en levensbestendig maken van particuliere woningen een bedrag beschikbaar te stellen van € 150.000,-;
- Het beschikbaar te stellen bedrag van € 264.000,- te dekken uit de algemene reserve.

Winschoten, 30 januari 2017

De raad van de gemeente Oldambt**,**

Pieter Norder
Griffier

Pieter Smit
Voorzitter

Datum raadsvergadering
30 januari 2017

Onderwerp
Actualisatie klimaatbeleid en duurzaamheidsfonds

Agendapunt
8c

Casenummer
16.00464

Documentnummer
16.0036985

notitie actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt (2017 – 2020)

Roelof Eilders

17 - 1 - 2017

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding 3
2 Ambities 3
3 Nationaal en Europees beleid 3
3.1 Internationaal beleid 3
3.2 Europa 3
3.3 Nederland 4
3.4 Beleidskaders Noord Nederland 4
4 Wat is er gebeurd? 5
4.1 Gemeentelijke gebouwen en voorzieningen 5
4.2 Woningen 6
4.3 Utiliteitsgebouwen (bestaande) 7
4.4 Bedrijven 8
4.5 Verkeer en vervoer 8
4.6 Grootschalige duurzame energieopties 9
4.7 Resumé 9
5 Ontwikkelingen 10
5.1 Windenergie in de gemeente Oldambt: 10
5.2 Gevolgen aardgaswinning in Oldambt: 10
5.3 Nieuwolda het meest energiezuinige dorp van Nederland?: 10
5.4 Verduurzaming gemeentelijk vastgoed (“Duurzaam Oldambt”) 11
5.5 Pilot project Bokashi 11
5.6 Project Bioraffinage R(h)eiderland 12
5.7 Project “Herstel van Oldambtster weidsheid “Een eindeloze horizon” 12
6 Samenhang met andere beleidsvelden 12
6.1 Economie: 12
6.2 Recreatie en toerisme 13
6.3 Wonen 13
6.4 Ruimtelijke ordening 13
6.5 Landbouw 13
6.6 Inkoop 14
7 Trendanalyse klimaat en energie gemeente Oldambt 14
7.1 Analyse trendmatige ontwikkelingen 16
8 Hoe gaan we verder? 18

8.1 Wat hebben we bereikt? 18
8.2 Hoe groot zijn de opgaven van Oldambt tot 2020? 18
8.3 Wat kan de gemeente doen? 19
9 Aandachtspunten en speerpunten voor de planperiode 2017 – 2020 20
9.1 Energietransitie gebouwde omgeving 20
9.2 Industrie en dienstverlening 21
9.3 Verkeer en vervoer 21
9.4 Gemeentelijke organisatie 22
9.5 Duurzame energieproductie 23
9.6 Klimaatbestendige leefomgeving 24
9.7 Communicatie en voorlichting 24
9.8 Speerpunten klimaatbeleidsplan 24
9.9 Relatie met de Omgevingsvisie 25
10 Beleidsconclusie 25
11 Financiën 26
12 Acties klimaatbeleidsplan 2017 – 2020 27

1 Inleiding

In 2011 is het klimaatbeleidsplan gemeente Oldambt 2011 – 2014 vastgesteld. In de afgelopen periode is gewerkt aan de uitvoering van het plan. In deze actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt zijn de resultaten beschreven die zijn bereikt. De opgaven en doelstellingen zijn benoemd. Vervolgens zijn de speerpunten voor de komende planperiode verwoord.
In het coalitieakkoord van april 2014 worden ambities, doelstellingen uitgesproken met betrekking tot klimaatbeleid.
Het doel van deze actualisatie is om voor de komende planperiode 2017 – 2020 te komen tot een actieplan om de doelstellingen van de gemeente Oldambt met betrekking tot de CO2 reductiedoelstellingen te gaan realiseren.

2 Ambities

Oldambt wil een duurzame gemeente zijn en actief bijdragen aan een schonere en gezondere leefomgeving.

Uitgangspunt is het coalitieakkoord van april 2014. “Het besturen van onze gemeente betekent anno 2014 meer dan ooit samenwerken met onze inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers, omliggende gemeenten en de gemeenteraad. Verbinden is daarbij het begrip dat deze coalitie kenmerkt. We gaan onze voorstellen ontwikkelen, onze besluiten nemen en werkzaamheden aanpakken in samenspraak en samenwerking met partijen die daarbij betrokken zijn dan wel raken. 'Grenzeloos goud' is daarbij de basis.”

In het coalitieakkoord 2014 – 2018 gemeente Oldambt wordt over energie het volgende gezegd.

“De weg naar energiezuinig c.q. energieneutraal wonen is ingezet. Vanuit de gemeente wordt alles in het werk gesteld om deze ontwikkeling te faciliteren. Hiertoe zullen, in samenwerking met de Woningbouwcorporaties Acantus en het Groninger Huis en geïnteresseerde particulieren en bedrijven actieprogramma's worden opgezet. Hiervoor zal het initiatief zoals dat momenteel in Nieuwolda plaatsvindt, geëvalueerd worden en benut worden als ervaringsbron.
Het, in overleg met de provincie, beperkt inplaatsen van zonne-energie parken, ontwikkelen van installaties voor aardwarmte of andere vormen van duurzame energie t.b.v. de gang naar energieneutraliteit, kan tot de mogelijkheid behoren. Voor overheidsgebouwen is het streven erop gericht om in 2018 energieneutraal te zijn.”

3 Nationaal en Europees beleid

Bij het actualiseren van het klimaatbeleid van de gemeente is het goed te weten wat momenteel de kaders zijn op provinciaal, landelijk, Europees en wereld niveau.

3.1 Internationaal beleid

Tijdens de klimaattop in Parijs in december 2015 zijn een aantal afspraken gemaakt. Afgesproken is dat de opwarming van de aarde in 2100 beperkt wordt tot 2 graden ten opzichte van periode voor de opkomst van de industrie (voor 1870).
Andere afspraak die gemaakt is om de uitstoot van broeikasgassen en het vermogen van de natuur om ze te absorberen uiterlijk halverwege de 21^{e} eeuw in evenwicht te brengen.

3.2 Europa

Tot 2020 kennen we op Europees niveau de doelstellingen om ten opzichte van 1990 20% minder CO2 uit te stoten, 20% energiebesparing te realiseren en 20% duurzame energie op te wekken.

In 2014 presenteerde de Europese Commissie haar doelen voor 2030: een afname van de broeikasgassen van 40% ten opzichte van 1990, het aandeel hernieuwbare energie dient in 2030 tenminste 27% meer te zijn dan in 1990. De energiebesparing ten opzichte van 1990 dient in 2030 27% te bedragen.

3.3 Nederland

Het aandeel hernieuwbare energie in het totale energieverbruik is in 2014 met 0,8 procentpunt gestegen ten opzichte van 2013. In 2014 was 5,6 procent van het energieverbruik afkomstig uit hernieuwbare bronnen. In Europees verband is afgesproken dat Nederland in 2020 uitkomt op 14 procent hernieuwbare energie. Hiermee presteert Nederland laag ten opzichte van andere Europese landen. Dit is mede aanleiding geweest voor de totstandkoming van het "Energieakkoord voor duurzame groei" in 2013. In dit Energieakkoord wordt de basis gelegd voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. Het akkoord biedt een langetermijnperspectief met afspraken voor de korte en middellange termijn, creëert vertrouwen en reduceert daarmee investeringsonzekerheid bij burgers en bedrijven. Het helpt de haperende economie op korte termijn weer op gang met een grote impuls voor investeringen en werkgelegenheid. Daarnaast worden de lasten voor burgers en bedrijven zoveel mogelijk beperkt. Partijen zetten zich in dit verband in om de volgende doelen te realiseren:

- Een besparing van het finale energieverbruik met gemiddeld 1,5 procent per jaar.
- 100 PJ aan besparing in het finale energieverbruik van Nederland per 2020.
- Een toename van het aandeel van hernieuwbare energieopwekking (nu 4 procent) naar 14 procent in 2020.
- Een verdere stijging van dit aandeel naar 16 procent in 2023.
- Ten minste 15.000 voltijdsbanen, voor een belangrijk deel in de eerstkomende jaren te creëren.

In juni 2015 stelde de rechtbank in den Haag in een rechtszaak die de stichting Urgenda aanspande dat het Nederlandse beleid moet streven naar 25% broeikasgas emissie reductie in 2020 ten opzichte van 1990.

Energierapport 2016
Op 18 januari 2016 kwam het Energierapport van het Rijk uit. Dit Energierapport geeft een integrale visie op de toekomstige energievoorziening van Nederland. Het kabinet stelt voor de transitie naar duurzame energie drie uitgangspunten centraal:

1) sturen op CO2-reductie;
2) verzilveren de economische kansen die de energietransitie biedt
3) integreren energie in het ruimtelijk beleid.

3.4 Beleidskaders Noord Nederland

<u>Switch: de Noordelijke energieagenda.</u>
Switch is het regionale antwoord van Noord-Nederland op het Nationaal Energieakkoord en in 2014 aangeboden aan het ministerie van Economische Zaken met als doel om als Regio en Rijk gezamenlijk op te trekken bij het versnellen van de energietransitie.

De ambitie is dat binnen de regio in 2020 minimaal 21% van het finaal energieverbruik op land duurzaam wordt geproduceerd. Als ook wind-op-zee voor de kust van Noord-Holland Noord, Fryslân en Groningen wordt meegeteld is het aandeel ruim 31%. Switch is ontworpen om deze plannen daadwerkelijk te realiseren en om flink te kunnen doorgroeien in de jaren ná 2020, met als einddoel een duurzaam energiesysteem in 2050.
De ruggengraat van Switch wordt gevormd door vier versnellingspaden, die qua thematiek en activiteiten passen bij de kernkwaliteiten en specifieke uitdagingen van de regio. De noordelijke overheden en de stichting Energy Valley hebben samen met het bedrijfsleven, kennisinstellingen en NGO's versnellingspaden uitgewerkt voor de vier onderstaande thema's:

1. Energiebesparing en decentrale opwekking.
   In dit versnellingspad gaat het om een gerichte doorontwikkeling en uitrol van energiebesparingsmaatregelen en decentrale energieproductie met draagvlak bij bevolking en ondernemers. De route wordt uitgezet in de deelprogramma's: 'Energiebesparing', 'Decentrale productie' en '(Rest)warmte'.

2. Energiesysteem 2.0.
   Dit versnellingspad richt zich op het energiesysteem van de toekomst, waarin nieuwe manieren van productie/opwekking, transport/distributie, opslag en levering een plek krijgen. Het pad krijgt invulling door de deelprogramma's: 'Power-to-gas', 'Energieopslag' en 'Smart grids'.
3. Gas in transitie.
   Dit versnellingspad bundelt innovaties en kennis over de volle breedte van het gascluster in een gecoördineerd gasprogramma, in nauwe samenwerking met de gassector en in aansluiting op het gasbesluit. De innovatieroute wordt uitgewerkt in de deelprogramma's: 'Biobased energy' en 'LNG in transport'.
4. Offshore energy.
   Dit versnellingspad versterkt de positie van wind-op-zee en energie uit water door uitvoering van de deelprogramma's: 'Faciliteren uitrol wind-op-zee', 'Testlocaties wind-op-zee' en 'Ontsluiting offshore windparken' en 'Energie en water'.

Programma Energietransitie 2016 – 2019 Provincie Groningen, "vol ambitie op weg naar transitie"
De noordelijke provincies betrokken bij Switch schrijven allen een energieprogramma. In februari 2016 is het energieprogramma van de provincie Groningen vastgesteld .
In het programma Energietransitie 2016 – 2019 "vol ambitie op weg naar transitie" zit de provincie Groningen in op drie sporen:

Spoor 1: energiebesparing, specifiek in het bedrijfsleven;
Spoor 2: de duurzame opwekking van energie, via windparken, zon en biomassa, maar ook door lokale vernieuwende initiatieven te ondersteunen;
Spoor 3: een nieuw soort energiesysteem, dat vraag en aanbod van energie op elkaar afstemt. Energeneutrale dorpen, smart grids en innovaties ('energiesysteem 2.0').

4 Wat is er gebeurd?

In de afgelopen periode 2011 – 2016 is met beperkte financiële middelen een aantal acties in gang gezet en zijn resultaten behaald.

De volgende onderdelen zijn aan bod geweest:
- Gemeentelijke gebouwen en voorzieningen
- Woningen
- Utiliteitsgebouwen
- Bedrijven
- Verkeer en vervoer
- Grootschalige duurzame energie opties

4.1 Gemeentelijke gebouwen en voorzieningen

In de afgelopen periode zijn een aantal activiteiten gepland en (deels) uitgevoerd.
In het klimaatbeleidsplan was opgenomen het energiezuinig uitvoeren van een nieuw gemeentehuis. Bij de herindeling in 2010 waren er plannen voor het bouwen van een nieuw gemeentehuis. Deze plannen zijn echter niet doorgegaan. Alle afdelingen zijn gehuisvest in bestaande gebouwen.
De bouw van een energiezuinige en duurzame (brede) school in Oostwold is voltooid.
In de afgelopen periode is een openbaar verlichtingsbeleidsplan vastgesteld en in uitvoering gegaan. In de planperiode van dat plan is een vervanging voorzien van bestaande verlichting door energiezuinige LED verlichting.
Voor wat betreft het gemeentelijk wagenpark is bij de aanbesteding van een aantal voertuigen onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om een aantal elektrische voertuigen aan te schaffen. Dit onderzoek heeft uitgewezen dat gezien de beperkte actieradius en het prijsverhogende effect niet tot aanschaf van elektrische voertuigen is overgegaan.

Wat wilden we bereiken?

- het (nieuwe) gemeentehuis Oldambt wordt gerealiseerd met een EPC van 0,5.
- Energiebesparing en terugbrengen van exploitatiekosten van een aantal gemeentelijke gebouwen gecombineerd met de inkoop van groene stroom
- Realiseren van een zeer energiezuinig en duurzaam gebouw
- Streven naar omzetten contracten grijze stroom naar groene stroom en de inkoop van groen gas of klimaat gecompenseerd
- Structureel besparen op de energie (stroomverbruik) en toepassen van energiezuinige armaturen binnen de openbare verlichting van de gemeente
- Besparing van brandstofverbruik van de gemeentelijke voertuigen door verandering van rijstijl.

Wat zouden we gaan doen in de periode 2011-2014?

- Realisatie (nieuw) gemeentehuis (wellicht later dan binnen deze periode van het beleidsplan)
- Realiseren van energiezuinig en duurzame (brede) school in Oostwold
- Onderzoek uitvoeren naar de energiebesparingmogelijkheden binnen openbare verlichting van de gemeente (2011)
- Aanbieden cursus “het nieuwe rijden” aan medewerkers gemeente Oldambt
- Omzetten contracten grijze stroom naar groene stroom en inkoop van groen gas of klimaatgecompenseerd gas
- Onderzoek aanschaf elektrisch aangedreven (gemeentelijke) voertuigen en mogelijkheden elektrische oplaadpunten.

Wat hebben we bereikt?

- Er is een energiezuinige en duurzame (brede) school gerealiseerd
- Onderzoek is uitgevoerd naar energiebesparingsmogelijkheden binnen openbare verlichting van de gemeente. er is een verlichtingsbeleidsplan vastgesteld met daarin vergaande maatregelen (meerjarenprogramma) met betrekking tot het verduurzamen van de openbare verlichting (o.a. vervanging door LED) . Resultaat een besparing op het energieverbruik van 2% per jaar.
- Bij de aanbesteding van een aantal gemeentelijke voertuigen is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om een aantal elektrische voertuigen aan te schaffen. Dit onderzoek heeft uitgewezen dat gezien de beperkte actieradius en het prijsverhogende effect niet tot aanschaf van elektrische voertuigen is overgegaan.
- Bestaande contracten betreffende inkoop stroom en gas zijn omgezet van grijs naar groen.

4.2 Woningen

In de afgelopen periode waren een aantal activiteiten gepland:
Met de woningcorporaties zijn afspraken gemaakt betreffende energieprestaties van huurwoningen. Deze zijn vastgelegd in het woonakkoord 2011. Inmiddels is dat woonakkoord geactualiseerd en zijn er nieuwe afspraken gemaakt die in de woonvisie Oldambt 2015 - 2020 zijn vastgelegd:.
Groninger Huis bouwt In Nieuwolda twee energieneutrale (energieleverende) huurwoningen (bouw gestart maart 2016). In Nieuwolda worden 26 huurwoningen energiezuinig gerenoveerd. Acantus heeft een aantal wijkverbeteringsprojecten uitgevoerd waarbij energiebesparende maatregelen zijn getroffen en bij een aantal woningen zonnepanelen zijn geïnstalleerd.
De gemeente Oldambt heeft voor de Bomenbuurt in Winschoten een “Verordening Lening Duurzame Particuliere Woningverbetering” opgesteld. Een aantal bewoners van de Bomenbuurt hebben van de regeling gebruik gemaakt om bijvoorbeeld isolerende maatregelen te treffen en zonnepanelen aan te kunnen schaffen.

Wat wilden we bereiken?

- Toetsing van EPC-berekeningen en toezicht op de EPN op de bouwplaats bij 40% van de verleende bouwvergunningen
- Verbeteren van de energetische kwaliteit van de bestaande woningvoorraad, uitgedrukt in het Energielabel, met gemiddeld 1% per jaar
- Verlagen van energieverbruik van bewoners en het vergroten van hun energiebewustzijn
- Realiseren van nieuwe woningen met een EPC van 0,50
  (De verscherpte EPC-eis voor nieuwbouw in Noord-Nederland is voorlopig van de baan door onvoldoende draagvlak onder de woningcorporaties en bouwpartijen voor een aanscherping).

Wat zouden we gaan doen in de periode 2011-2014?

- Opleiding toetsing bouwplannen en handhaving EPN
- Afspraken maken met corporaties om de energieprestatie van huurwoningen, uitgedrukt in het Energielabel, met twee stappen te verbeteren (wordt opgenomen in woonakkoord 2011).
- De gemeente ondersteunt de actie “klimaatstraatfeest” en publiceert hierover.
- Deelname aan het vervolgproject van Wonen++ van de provincie Groningen.
- Realiseren van twee energiezuinige woningen in samenwerking met woningcorporatie

Wat hebben we bereikt?

- Toezichthouders hebben een opleiding gehad betreffende toetsing bouwplannen en handhaving EPN en bij toezicht op de bouwplaats EPN getoetst.
- Met de woningcorporaties zijn afspraken gemaakt betreffende energieprestaties van huurwoningen. Deze zijn vastgelegd in het woonakkoord 2011. Inmiddels is dat woonakkoord geactualiseerd en zijn er nieuwe afspraken gemaakt die in de woonvisie Oldambt 2015 - 2020 zijn vastgelegd:.
- Groninger Huis heeft in Nieuwolda twee energieneutrale (energieleverende) huurwoningen gebouwd. In Nieuwolda worden 26 huurwoningen energiezuinig gerenoveerd. Acantus heeft een aantal wijkverbeteringsprojecten uitgevoerd waarbij energiebesparende maatregelen zijn getroffen en bij een aantal woningen zonnepanelen zijn geïnstalleerd.
- De gemeente Oldambt heeft voor de Bomenbuurt in Winschoten een “Verordening Lening Duurzame Particuliere Woningverbetering” opgesteld. Een aantal bewoners van de Bomenbuurt hebben van de regeling gebruik gemaakt om bijvoorbeeld isolerende maatregelen te treffen en zonnepanelen aan te kunnen schaffen.

4.3 Utiliteitsgebouwen (bestaande)

Gepland stond in de afgelopen periode een onderzoek naar het binnenklimaat scholen, project frisse scholen.
Dit onderzoek, project is uitgevoerd waarbij alle basisscholen in onze gemeente zijn meegenomen.
Hiermee is inzicht verkregen in het binnenklimaat en energiezuinigheid van de basisscholen in de gemeente Oldambt
De resultaten van het onderzoek hebben geholpen bij het formuleren van een integraal en meerjarig huisvestings-, accommodatiebeleid.
De verbouw/nieuwbouw van bijvoorbeeld het OZC “de Stuwe” in Winschoten is op basis van het Programma van Eisen "Frisse Scholen" uitgevoerd.

Wat wilden we bereiken?

- Energiebesparing en verbetering binnenklimaat scholen

Wat zouden we gaan doen in de periode 2011-2014?

- Onderzoek doen naar het binnenklimaat scholen, project frisse scholen.

Wat hebben we bereikt?

- Onderzoek naar het binnenklimaat scholen (project frisse scholen)is uitgevoerd waarbij alle basisscholen in onze gemeente zijn meegenomen.
  Hiermee is inzicht verkregen in het binnenklimaat en energiezuinigheid van de basisscholen in de gemeente Oldambt.
  De resultaten van het onderzoek hebben geholpen bij het formuleren van een integraal en meerjarig huisvestings-, accommodatiebeleid.
- De verbouw/nieuwbouw van bijvoorbeeld het OZC “de Stuwe” in Winschoten is op basis van het Programma van Eisen "Frisse Scholen" uitgevoerd.

4.4 Bedrijven

Er is een regionaal handhavingsproject van energie-eisen bij supermarkten uitgevoerd.
In 2012 is gemeentebreed een" Quick scan warmtenet Oldambt uitgevoerd". Kansen zijn onderzocht voor benutting van restwarmte, dat vrijkomt bij bedrijfsprocessen. Het resultaat van de Quick scan waren veelbelovend. Twee onderzochte mogelijkheden werden als zeer kansrijk aangeduid. Helaas zijn beide mogelijkheden niet verder uitgewerkt en gekomen tot een uitvoering. Bij de een was met name de in 2012 economische crisis en de daaraan gekoppelde vele onzekerheden de oorzaak en bij de andere was de terugverdientijd voor het bedrijf te lang om een bepaalde investering te doen.

In 2015 is een zogenaamd koplopersproject gestart. Doel van dit project is om MKB-bedrijven te ondersteunen bij het duurzamer ondernemen. Het Koploperproject is in eerste instantie gericht op MKB bedrijven. Naast deelnemende gemeenten kunnen zorg-, onderwijsinstellingen en woningcoöperaties meedoen. Zo ontstaan er lerende netwerken waarin de deelnemers kennis en kunde met elkaar ontwikkelen, delen en toepassen.

Wat wilden we bereiken?
Bij bestaande bedrijven willen we het volgende bereiken:

- alle relevante bedrijven waarbij de gemeente bevoegd gezag is op basis van de Wet milieubeheer hebben een actuele vergunning dan wel voldoen aan het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer op het gebied van energiebesparing.
- extra energie- efficiency verbetering of verduurzaming van gemiddeld 2% per jaar bij de bedrijven waarvan de gemeente bevoegd gezag is op grond van de Wet milieubeheer.
- structurele samenwerking met bedrijven op bedrijventerreinen, gericht op minimaal 2% energiebesparing en/of opwekking van duurzame energie.

Wat zouden we gaan doen in de periode 2011-2014?
De volgende activiteiten waren gepland:

- Uitvoeren van een regionaal handhavingsproject van energie-eisen bij supermarkten (2010).
- Onderzoek uitvoeren naar bedrijven waarbij restwarmte vrijkomt en vervolgens samen met bedrijven onderzoeken naar mogelijkheden voor het hergebruik van deze warmte.

Wat hebben we bereikt?

- Er is een regionaal handhavingsproject van energie-eisen bij supermarkten uitgevoerd.
- In 2012 is gemeentebreed een" Quick scan warmtenet Oldambt uitgevoerd". Kansen zijn onderzocht voor benutting van restwarmte, dat vrijkomt bij bedrijfsprocessen. Het resultaat van de Quick scan waren veelbelovend. Twee onderzochte mogelijkheden werden als zeer kansrijk aangeduid. Helaas zijn beide mogelijkheden niet verder uitgewerkt en gekomen tot een uitvoering. Bij de één was met name de in 2012 economische crisis en de daaraan gekoppelde vele onzekerheden de oorzaak en bij de andere was de terugverdientijd voor het bedrijf te lang om een bepaalde investering te doen.
- In 2015 is een zogenaamd koplopersproject gestart. Doel van dit project is om MKB-bedrijven te ondersteunen bij het duurzamer ondernemen. Het Koploperproject is in eerste instantie gericht op MKB bedrijven. Naast deelnemende gemeenten kunnen zorg-, onderwijsinstellingen en woningcoöperaties meedoen. Zo ontstaan er lerende netwerken waarin de deelnemers kennis en kunde met elkaar ontwikkelen, delen en toepassen.

4.5 Verkeer en vervoer

We hebben in samenwerking met de stichting e-laad gezorgd voor de plaatsing van de drie oplaadpalen voor elektrische auto's in de gemeente Oldambt. Stichting e-laad is een initiatief van de samenwerkende netbeheerders in Nederland. Hiermee faciliteren we Oldambtster eigenaren van elektrische auto's en bezoekers aan het Oldambt die een elektrische auto hebben en we stimuleren daarmee de opkomst van de elektrische auto.

Wat wilden we bereiken?

- Stimuleren van duurzaam verkeer en vervoer

Wat zouden we gaan doen in de periode 2011 – 2014?

- Onderzoek verrichten naar mogelijkheden plaatsen electrische oplaadpunten

Wat hebben we bereikt?

- We hebben in samenwerking met de stichting e-laad gezorgd voor de plaatsing van de drie oplaadpalen voor elektrische auto's in de gemeente Oldambt. Stichting e-laad is een initiatief van de samenwerkende netbeheerders in Nederland. Hiermee faciliteren we Oldambtster eigenaren van elektrische auto's en bezoekers aan het Oldambt die een elektrische auto hebben en we stimuleren daarmee de opkomst van de elektrische auto.

4.6 Grootschalige duurzame energieopties

Als uitgangspunt is genomen dat 3% van de energie die binnen de gemeentegrenzen wordt gebruikt duurzaam opgewekt en geleverd wordt via grootschalige en/of collectieve opties (wind, biomassa, zonne-energie). In dit verband is door de gemeente Oldambt een notitie opgesteld over de mogelijkheden van windenergie in de gemeente. Gelijktijdig werd de gemeente Oldambt overspoeld met initiatieven van ontwikkelaars voor het realiseren van grote (> 100MW) windturbineparken. Naar aanleiding hiervan heeft in 2012 de gemeenteraad unaniem besloten niet mee te werken aan de realisatie van grootschalige windturbineparken in de gemeente Oldambt.

Wat wilden we bereiken?

- 3% van de energie die binnen de gemeentegrenzen wordt gebruikt wordt duurzaam opgewekt en geleverd via grootschalige en/of collectieve opties (wind, biomassa, zonne-energie)

Wat zouden we gaan doen in de periode 2011-2014?

- We gaan in 2010 en 2011 onderzoek verrichten (samen met de gemeenten in de regio) naar kansen voor duurzame energie in Oost Groningen. Hiermee verkrijgen wij inzicht in de mogelijkheden voor het binnen de regio opwekken en benutten van geproduceerde duurzame energie (DE) en het opzetten van een kennisbank

Wat hebben we bereikt?

- Door de gemeente Oldambt een notitie opgesteld over de mogelijkheden van windenergie in de gemeente. Gelijktijdig werd (2011, 2012) de gemeente Oldambt overspoeld met initiatieven van ontwikkelaars voor het realiseren van grote (> 100MW) windturbineparken. Naar aanleiding hiervan heeft in 2012 de gemeenteraad unaniem besloten niet mee te werken aan de realisatie van grootschalige windturbineparken in de gemeente Oldambt.

4.7 Resumé

In het klimaatbeleidsplan 2011 - 2014 is een aantal activiteiten beschreven die uitgevoerd worden. Tijdens de looptijd van het plan zijn naast de vooraf geplande activiteiten allerlei actuele zaken opgepakt en kansen die zich voorgedaan hebben onderzocht.

In de afgelopen planperiode zijn de meeste geplande activiteiten in gang gezet en uitgevoerd. Neemt niet weg dat er allerlei spontane en niet voorziene acties zijn geweest die relatie hebben met het klimaatbeleid van de gemeente.

Voorligt de vraag: "hoe nu verder?". In het coalitieakkoord van april 2014 is hier al een voorzet voor gedaan.

5 Ontwikkelingen

Naast de geplande activiteiten hebben zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan en zijn een aantal aan het klimaatbeleidsplan gerelateerde projecten gestart.

5.1 Windenergie in de gemeente Oldambt:

In het klimaatbeleidsplan van de gemeente Oldambt 2011– 2014 is als actiepunt opgenomen dat de gemeente Oldambt onderzoek doet naar mogelijke locatie(s) in de gemeente. In 2012 is een verkenning uitgevoerd naar mogelijke geschikte locaties. In deze verkenning is gekeken naar mogelijk geschikte locaties waar eventueel windturbineparken met in achtneming van de maat van het landschap zouden kunnen worden ingepast. In deze periode voltrok zich een stormloop aan initiatieven voor het ontwikkelen van windturbineparken binnen de gemeentegrenzen van Oldambt. Totaal waren er plannen voor ongeveer 1200 MW vermogen aan elektrische energie (zeven initiatieven). Naar aanleiding van deze overkill heeft het gemeentebestuur zich duidelijk tegen de ontwikkeling van windenergie in de gemeente Oldambt uitgesproken. Dit standpunt staat nog steeds overeind.
Een ontwikkeling van het 'windpark N33' is in dit verband een aandachtspunt. Binnen de door de provincie aangewezen drie gebieden zijn windparken in uitvoering of worden initiatieven uitgewerkt. Eén ervan is het windpark N33. Dit project loopt al jaren en zit in 2016 in de besluitvormingsfase. In 2015 is door het Rijk besloten welk alternatief mag worden gerealiseerd. In eerste instantie waren in de gemeente Oldambt geen windturbines voorzien. Echter door de grote weerstand tegen de plannen in de gemeenten Menterwolde en Veendam is door de provincie en rijk gezocht naar een alternatief voor de omgeving. Uiteindelijk heeft het rijk besloten te kiezen voor het alternatief waarbij vier van de 35 windturbines nabij de N33 worden gesitueerd op grondgebied van de gemeente Oldambt.

5.2 Gevolgen aardgaswinning in Oldambt:

Op 16 augustus 2012 vond er een aardbeving plaats bij het Groningse dorp Huizinge (ten oosten van Middelstum). De aardbeving had een geschatte magnitude van 3,6. Daarmee is dit de krachtigste aardbeving die ooit gemeten is in de provincie Groningen. Er kwamen na de aardbeving veel schademeldingen binnen uit een vrij groot gebied rondom het epicentrum. De gevolgen van de aardgaswinning zijn ook in de gemeente Oldambt duidelijk zichtbaar. Tot en met februari 2016 zijn er in totaal 1021 meldingen van schades ingediend. Het merendeel van de meldingen komt uit het gebied Nieuw Scheemda – Nieuwolda. De gemeente Oldambt wordt niet beschouwd als zijnde 'aardbevingsgemeente'. Met de elf 'aardbevingsgemeenten' is door provincie en rijk een overeenkomst gesloten waarbij afspraken zijn gemaakt en regelingen zijn getroffen om de schade die is ontstaan te compenseren. Deze afspraken gelden niet voor de overige gemeenten in de provincie Groningen. Hier is sprake van een grote ongelijkheid en de gemeente blijft zich inzetten om aan deze ongelijkheid een einde te maken.
De gevolgen van de aardgaswinning en de genoemde ongelijkheid voor het in aanmerking komen van bijvoorbeeld de waardevermeerderingsregeling zorgen ervoor dat inwoners terughoudend worden ten aanzien van het doen van investeringen in bijvoorbeeld energiebesparende maatregelen.

5.3 Nieuwolda het meest energiezuinige dorp van Nederland?:

Het project "Nieuwolda het meest energiezuinige dorp van Nederland?" is gestart in 2013. Een aantal uitgangspunten liggen ten grondslag aan dit project:

- Nieuwolda op de kaart zetten met een specifiek thema, waarmee zij zich kan profileren;
- De opbrengsten komen ten goede van de leefbaarheid;
- De bewoners kunnen de hoogte van hun eigen woonlasten beïnvloeden;
- Nieuwolda wil een gezond leefklimaat voor henzelf en de komende generaties (CO_2 uitstoot);
- Imago van onze regio als koploper op het gebied van energie;
- Het geïnvesteerde geld blijft in de regio en stroomt niet weg naar de grote energiebedrijven;
- Power to the people, bewoners voeren gezamenlijk regie over energie en duurzaamheidsbeleid.

Het Project in Nieuwolda is een samenwerking tussen vereniging Dorpsbelangen Nieuwolda (het dorp), woonstichting Groninger Huis en de gemeente Oldambt.
Het doel van het project is:

- Kennisoverdracht
- Verduurzaming woningvoorraad (>50% energiereductie)

- Samenhangend pakket van maatregelen (no-regret)
- Van kleinschalig naar grootschalige aanpak (koplopers als katalysator)
- Selecteren en opleiden lokale bouwkolom
- Begeleiding van zowel de bouwkolom als de woningeigenaren
- Het organiseren van nazorg

Met financiële steun van de provincie is een flinke start gemaakt van het project. Er is een pilot afgerond (oktober 2015) waarbij een aantal woningen in Nieuwolda zijn onderzocht en de inwoners zijn voorzien van adviezen om de woning te verduurzamen

Er is een zeer goede start gemaakt in het proces naar 'Nieuwolda het meest energiezuinige dorp van Nederland'. De projectgroep is actief, en betrokken geweest, om voornoemde resultaten te behalen. We kunnen terecht spreken van een geslaagde actie, maar zeker nog niet van een geslaagd proces. In het plan van aanpak, voor een vervolg fase, zullen we uitvoerig ingaan op nieuwe ontwikkelingen, verbeterpunten en nieuwe kansen, opschaling en de knelpunten. Het nut en de noodzaak zijn helder, dat we nu met elkaar doorzetten en opnieuw de schouders er onderzetten. Nieuwolda van actie naar proces en opschalen naar de regio.

5.4 Verduurzaming gemeentelijk vastgoed ("Duurzaam Oldambt")

De gemeente Oldambt heeft in 2014 een bedrag van € 1.000.000 beschikbaar gesteld voor het verduurzamen van 28 gemeentelijke gebouwen. De maatregelen en acties betreffen een combinatie van:

- Optimaliseren regelingen
- Gasabsorptie warmtepomp
- Bewustwording en gedrag
- Toepassen zonnepanelen
- Bouwkundige aanpassingen
- Thermische zonne-energie
- Optimaliseren gebruiksoppervlak

Het precieze pakket van maatregelen per gebouw (installatietechnisch, bouwkundig als gedragsmatig) wordt onderzocht en vastgesteld in overleg met de gemeente. Voor informatie en voorlichting betreffende het project is een website gemaakt (www.duurzaam-oldambt.nl).

Het totaalbedrag van € 1.000.000 moet binnen 7 jaar worden terugverdiend. Met andere woorden: In de periode van 7 jaar verdienen wij de investering voor de gemeente Oldambt terug en realiseren wij voor de gemeente een jaarlijkse besparing van gemiddeld € 140.000.
In fase 2 wordt gedacht aan een extra investering van € 1.000.000 voor aanvullende maatregelen met een terugverdientijd van 15 jaar.

5.5 Pilot project Bokashi

De buitendienst is in 2014 gestart met een proef om van blad- en snoeiafval middels een fermenteringsproces een bruikbaar organisch materiaal te produceren.
Bokashi is het eindproduct van dit fermenterings-proces en is voor de bodem beter dan compost. In een compostproces gaat het rotten, waarbij organisch materiaal verloren gaat en bij het composteren komt CO2 en methaangas vrij. Bij fermentatie blijft al het organische materiaal behouden en voeg je er zelf nog micro-organismen aan toe.
De gemeente voert nu nog blad- en snoeiafval af, tegen bepaalde kosten en schaft compost aan voor grondverbetering. Via het toepassen van bokashi kan het blad- en snoeiafval ter plekke worden gefermenteerd, wat voordelen biedt voor een meer natuurlijke verwerking. Ook kan het een kostenbesparing opleveren voor de gemeente. De resultaten zijn veelbelovend. De proef heeft inzicht gegeven in de mogelijkheden om gemeentelijk blad- en snoeiafval om te zetten in bokashi. Vervolgonderzoek moet uitwijzen of er een gezonde businesscase kan worden ontwikkeld.

5.6 Project Bioraffinage R(h)eiderland

De gemeente heeft in samenwerking met onder andere Stichting Proefboerderijen Noordelijke Akkerbouw (SPBNA) een proef in 2014/2015 laten uitvoeren om aan te tonen dat het technisch en economisch mogelijk is om uit 'waardeloze' en deels zelfs 'probleem' stromen van organisch materiaal zinvolle en winstgevende producten te maken door middel van relatief eenvoudige, kleinschalige processen die direct bij de primaire producenten van dergelijke reststromen kunnen worden ingezet. De conclusie van dit korte Net(z)werk project is dat aardappelloof naast bietenloof een geschikte organische reststroom zou kunnen zijn voor de productie van organische plastics (PHA) en voor een bioraffinageproject op kleine schaal. In een vervolgproject zal moeten worden onderzocht welke rol (berm)gras in dit bioraffinage proces zou kunnen spelen en in hoeverre de vezelfractie daaruit gebruikt kan worden voor de productie van winstgevende producten. Marktpartijen zijn nu aan zet om een eventueel vervolg te geven. Eventuele betrokkenheid van de gemeente kan tot de mogelijkheid behoren (levering bermgras).

5.7 Project "Herstel van Oldambtster weidsheid "Een eindeloze horizon"

In 2013 is gestart met het project 'Een eindeloze horizon'. Dit project is een samenwerking tussen Stichting Landschap Oldambt, Landschapsbeheer Groningen, provincie Groningen, Staatsbosbeheer, gemeente Delfzijl en gemeente Oldambt. Het project heeft een tweeledig doel. Het eerste doel is het herstel en de versterking van de gebiedsidentiteit en de kernkwaliteiten van het landschap van het Oldambt. Het tweede doel is het toegankelijk en beleefbaar maken van die kernkwaliteiten voor bewoners en bezoekers en het vergroten van de kennis van de landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden van het landschap en van de relatie van het landschap.
Bij het herstel van de Oldambtster weidsheid komt biomassa vrij. De houtopbrengst uit bosonderhoud en landschapsonderhoud kan worden afgezet in de energiemarkt. Hiervan wil 'Een eindeloze horizon' gebruik maken als aanvullende financiële 'drager' voor het onderhoud. Door dit zo op te zetten dat de omgeving er direct van profiteert, bijvoorbeeld door het te gebruiken voor verwarming van een school of een zwembad, kan dit bijdragen aan het verkrijgen van draagvlak. Hiervoor worden maatwerkprojecten opgezet, die in samenwerking met de gemeenten en de provincie worden uitgevoerd.
Eind 2015 is de financiering van het project geregeld en in de periode 2016 – 2019 zal de uitvoering van het project plaatsvinden.

6 Samenhang met andere beleidsvelden

Klimaat en duurzame energie staan niet los van andere beleidsterreinen. Alleen met een integrale aanpak kunnen echte doorbraken naar zeer energiezuinig gebruik en een hernieuwbare, decentrale energievoorziening worden gerealiseerd. Als goed naar de samenhang wordt gekeken worden ook andere voordelen zichtbaar: stabiele woonlasten voor bewoners, lagere kosten en hogere opbrengsten voor bedrijven, meer lokale en regionale werkgelegenheid. Bovendien is de energietransitie naar een hernieuwbare energievoorziening niet mogelijk zonder ook in bredere zin te werken aan duurzaamheid. Het is daarom van belang om ook te kijken naar dwarsverbanden tussen klimaat en duurzame energie en andere thema's als grondstoffen, biodiversiteit en een circulaire economie.

6.1 Economie:

In deze tijd van bezuinigingen staan alle onderdelen van de gemeentelijke begroting onder druk. Toch is er alle reden om te blijven investeren in klimaatbeleid door middel van energiebesparing en (decentrale) opwekking van duurzame energie:

- Het klimaatprobleem is nog lang niet opgelost. De urgentie om te blijven werken aan het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen, CO2 in het bijzonder, is groter dan ooit. Europees en nationaal is het doel om in 2050 een energievoorziening te hebben die CO2-arm is. Dit zorgt voor een krachtige onomkeerbare ontwikkeling naar decentrale duurzame energiesystemen, met grote gevolgen voor onder andere de ruimtelijke en economische ontwikkeling. Een enorme ontwikkeling waar gemeenten zowel lokaal als regionaal op in moeten spelen en die tegelijkertijd ook nieuwe kansen biedt.
- De economische potentie is groot. Gemiddeld heeft een huishouden in Nederland een energierekening van €1800,- per jaar. Aangezien energieneutrale woningen, zowel voor nieuwbouw als bestaande bouw, tot de mogelijkheden behoren (niet alleen technisch, maar

ook financieel), betekent dit voor een gemeente met ongeveer 17.500 woningen een potentieel van ongeveer 31,5 miljoen euro aan investeringen voor energiebesparing en opwekking van duurzame energie. Nog los van de mogelijke investeringen door en voor bedrijven (gemiddeld in dezelfde orde van grootte).

- De bredere economische en maatschappelijke meerwaarde is ook van belang: stabiele woonlasten voor bewoners, lagere kosten voor bedrijven, een impuls voor innovatie en investeringen en daarmee voor de lokale en regionale werkgelegenheid en het bedrijfsleven. Maar ook meer samenhang in beleid, een actievere samenleving en meer samenwerking op lokaal en regionaal niveau.

6.2 Recreatie en toerisme

Recreatie en toerisme is een belangrijk speerpunt van het gemeentelijk beleid. De rol van de gemeente is voorwaardenscheppend, stimulerend, coördinerend en faciliterend. De gemeente richt zich op de randvoorwaarden die nodig zijn voor een verdere duurzame toeristische ontwikkeling met economische impulsen en meer werkgelegenheid. Ook in deze sector speelt dat investeringen in duurzame energieopwekking en energiebesparing kunnen leiden tot besparing op de energiekosten en daarmee lagere bedrijfskosten. Binnen de verblijfsrecreatie en dagrecreatie functioneren veel grotere panden en boerderijen. Op het terrein van zonne-energie liggen er kansen. Maar ook meer kleinschalige toepassingen van windenergie biedt mogelijkheden. De gemeente Oldambt kan het voortouw nemen voor een inventarisatie van wensen en mogelijkheden met betrokken bedrijven. Daarbij kan tevens informatie en inzicht worden gegeven over investerings- en subsidiemogelijkheden, via een bewustwordings- en communicatieproject (door bijvoorbeeld energieprestatieadviezen (EPA) kunnen ondernemers de meerwaarde van energiebesparende maatregelen zien).
Dit is een goede stap om werk te maken van een duurzame en kostenbewuste energiehuishouding in de toeristische branche.

6.3 Wonen

De gemeente Oldambt heeft in 2015 de “woonvisie 2015 – 2018” vastgesteld. Hierin wordt ook aandacht geschonken aan het thema duurzaamheid. Een van de thema’s in de woonvisie is de bestaande woningvoorraad aantrekkelijk maken voor huidige en nieuwe bewoners met de nadruk op energiezuinigheid. Vanuit de woonvisie worden energiebesparende maatregelen gestimuleerd en waar mogelijk gefaciliteerd. Het terugbrengen van de energiekosten en het vergroten van het wooncomfort door het treffen van energiebesparende maatregelen zijn belangrijk voor het vergroten van het woongenot.

6.4 Ruimtelijke ordening

Bij de uitvoering van het klimaatbeleid dient rekening gehouden te worden met het ruimtelijk beleid. Het gaat hierbij om landelijk, provinciaal en gemeentelijk beleid. De omschakeling naar duurzame vormen van energievoorziening kan echter gevolgen hebben voor bijvoorbeeld het landschapsbeeld. Denk aan de aanwezigheid van zonne-weides of biomassaproductie en –centrales in het landschap. Hier zal de gemeente in samenspraak met alle betrokken partijen een goede afweging moeten maken. Waar willen we bepaalde ontwikkelingen wel en waar willen we ze niet. Uitgangspunt is dat er een goed kader wordt neergezet waarbinnen ontwikkelingen kunnen worden gerealiseerd.
De gemeente werkt aan een omgevingsvisie. Dit is een kader waarbinnen allerlei ontwikkelingen mogelijk gemaakt kunnen worden. Ontwikkelingen binnen het klimaatbeleid van de gemeente krijgen hierin een plaats.

6.5 Landbouw

De landbouw is een belangrijke sector in relatie tot het klimaat en energieontwikkeling. In de in januari 2016 vastgestelde landbouwnotitie “goud in innovatie” wordt uitvoerig ingegaan op dit thema. De landbouw speelt een belangrijke rol bij de energietransitie.
De totale agrarische sector draagt voor ongeveer 10% bij aan de uitstoot van alle broeikasgassen in Nederland. Dit percentage is voor de overige broeikasgassen zelfs 50%.
De gemeente Oldambt is te kenschetsen als een groene, landschappelijke gemeente waarvan 47 % van het grondgebied agrarisch in gebruik is. De gemeente Oldambt heeft een groot landbouwareaal met relatief weinig veeteelt en vrijwel geen kassenbouw. De bijdrage aan de uitstoot van CO2 door de

agrarische sector in de gemeente Oldambt (1,5 % bron: www.klimaatmonitor.databank.nl) is lager dan de landelijke bijdrage. Het overgrote deel van de uitstoot CO2 door de agrarische sector in Nederland neemt de glastuinbouw voor haar rekening (75%).
Veel landbouwgewassen zijn gekweekt om een hoge productie te leveren en zij assimileren daardoor veel CO2. De landbouw zorgt er dus voor dat een belangrijk deel van de CO2 uitstoot weer wordt gebonden.
De agrarische sector werkt aan de doelstelling om minder broeikasgassen uit te stoten, energie te besparen en duurzame energie te produceren. De sector heeft dit vastgelegd in het agroconvenant Schoon en Zuinig. Het streven is om de uitstoot van CO2 en de overige broeikasgassen tot 2020 met 30% te verminderen en dat de agrarische sector een derde deel van alle duurzame energie in 2020 levert.
De afdeling Oldambt van LTO Noord heeft in haar Landbouwontwikkelingsplan uitgesproken dat de landbouw een belangrijke rol kan spelen bij allerlei vormen van duurzame energie. Kringlooplandbouw is een belangrijk onderwerp.
Met name voor zonne- en bio-energie zien wij grote kansen om in samenwerking met de agrarische sector vormen van duurzame opwekking van energie te bewerkstelligen.
De agrarische sector is al op grote schaal bezig om zon en biomassa te benutten voor de eigen energiebehoefte (energieneutraliteit). Ook bij de burgers is de transitie van fossiele naar duurzame energiebronnen in volle gang. Door samen te werken en koppelingen te leggen kunnen we deze transitie impulsen geven en versnellen.
Op het terrein van zonne-energie liggen er in de gemeente Oldambt vele kansen. In het buitengebied zijn vele landbouwbedrijven met schuren en stallen. Het vervangen van asbestdaken door nieuwe daken met zonnepanelen biedt eveneens kansen.
Ook biedt het buitengebied mogelijkheden voor het aanleggen van “zonnevelden”. De kansen die hier liggen wil de gemeente samen met de sector onderzoeken en uitwerken tot gezonde businesscases.
Anderzijds is de opgave om de energie die we nog nodig hebben duurzaam op te wekken. Hierbij gaat het niet alleen om het centraal opwekken van grote hoeveelheden energie, maar zeker ook om het bij elkaar brengen van verschillende energie- of warmte vragende en energie- of warmte leverende functies.

6.6 Inkoop

De gemeente hanteert een duurzaam inkoopbeleid. Het belangrijkste doel van duurzaam inkopen en aanbesteden is de duurzaamheid van gemeenten te verbeteren. In januari 2016 is in opdracht van VNG een rapport verschenen “Hoe ambitieus zetten gemeenten Duurzaam Inkopen in?”. Een van de aanbevelingen is het rapport is het bevorderen van een periodieke landelijke DI/MVI monitoring bij alle overheden. Het periodiek monitoren van de voortgang bij DI is de afgelopen jaren achtergebleven. Het is wenselijk om het effect van de gepropageerde inspanningen in kaart te brengen. Zo dient zich de vraag aan wat er met DI maximaal aan duurzaamheidswinst is te bereiken op thema’s zoals CO2-reductie, re-integratie, besparing op uitkeringen e.d.

7 Trendanalyse klimaat en energie gemeente Oldambt

Energie(besparing) en klimaatverandering zijn belangrijke pijlers voor het lokale duurzaamheidsbeleid. In dit hoofdstuk wordt inzichtelijk gemaakt wat de trendmatige ontwikkelingen zijn op het gebied van CO2- uitstoot binnen de gemeente Oldambt. We noemen dit CO2-voetafdruk (of footprint). De voetafdruk is een maat voor de uitstoot van CO2 als gevolg van het gebruik van fossiele brandstoffen in het verkeer, transport en productie van elektriciteit en verwarming.

De CO2-voetafdruk is in kaart gebracht door middel van de klimaatmonitor (een instrument van agentschap.NL, te vinden op klimaatmonitor.databank.nl). Er is gebruik gemaakt van:
- Daadwerkelijke metingen m.b.t. gas- en elektriciteitsgebruik (bottom up);
- Daadwerkelijke metingen m.b.t. ingezameld huishoudelijk afval (bottom up);
- Op modelmatige verdeling gebaseerde gegevens m.b.t. CO2-emissies van verkeer en vervoer(top down);
- Gegevens beschikbaar gesteld voor gemeenten door netwerkbeheerders (energie in beeld);
- CBS-gegevens m.b.t. woningen en huishoudelijk afval.

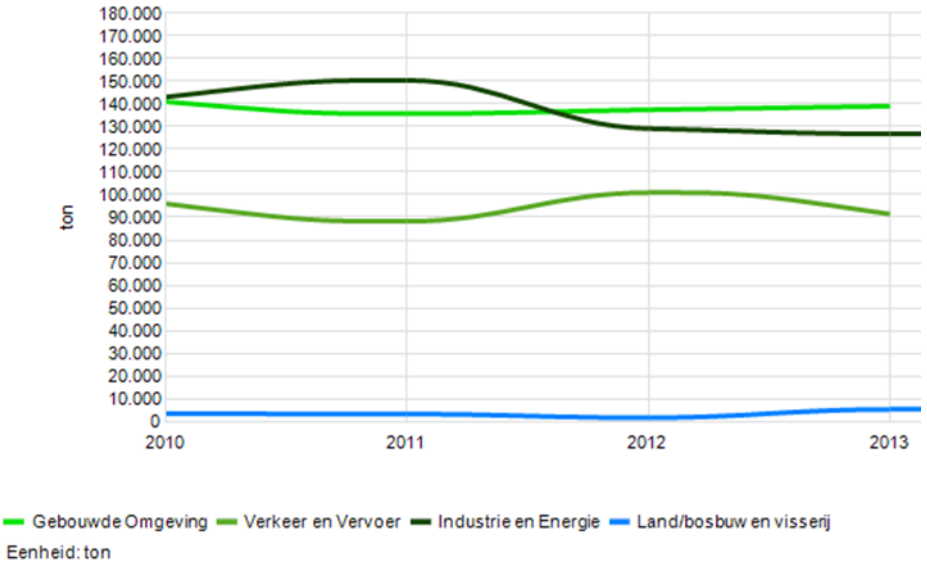
In dit hoofdstuk brengen we de lokale CO2-voetafdruk in beeld. De totale uitstoot binnen de gemeente wordt onderverdeeld naar verschillende sectoren.

In het klimaatbeleidsplan is als een van de doelstellingen genoemd de CO2 uitstoot te verminderen. Als we kijken naar de gegevens die bekend zijn ten aanzien van de CO2 uitstoot van de gemeente Oldambt zien we het volgende.

sector	subsector	2011	2012	2013
gebouwde omgeving	woningen (standaard jaarverbruik)	92.248	92.521	91.242
	commerciële dienstverlening	22.157	21.718	23.175
	publieke dienstverlening	21.166	23.100	24.520
	subtotaal gebouwde omgeving	135.571	137.339	138.937
mobiliteit	wegverkeer	75.783	76.887	74.554
	mobiele werktuigen	9.589	9.250	13.734
	binnen- en recreatievaart	994	1.104	1.327
	zeescheepvaart en visserij	1.868	13.642	1.844
	subtotaal mobiliteit	88.234	100.883	91.459
industrie en energie	industrie	93.544	87.585	90.214
	bouwnijverheid	816	1.101	1.229
	huishoudelijk afval	657	635	625
	energieproductie	147	211	250
	winning van delfstoffen	55.167	36.043	34.425
	subtotaal industrie en energie	150.331	125.575	126.743
landbouw	landbouw, bosbouw en visserij	3.427	5.260	5.450
totaal bekende CO2-uitstoot (in tonnen)		377.563	369.057	362.589

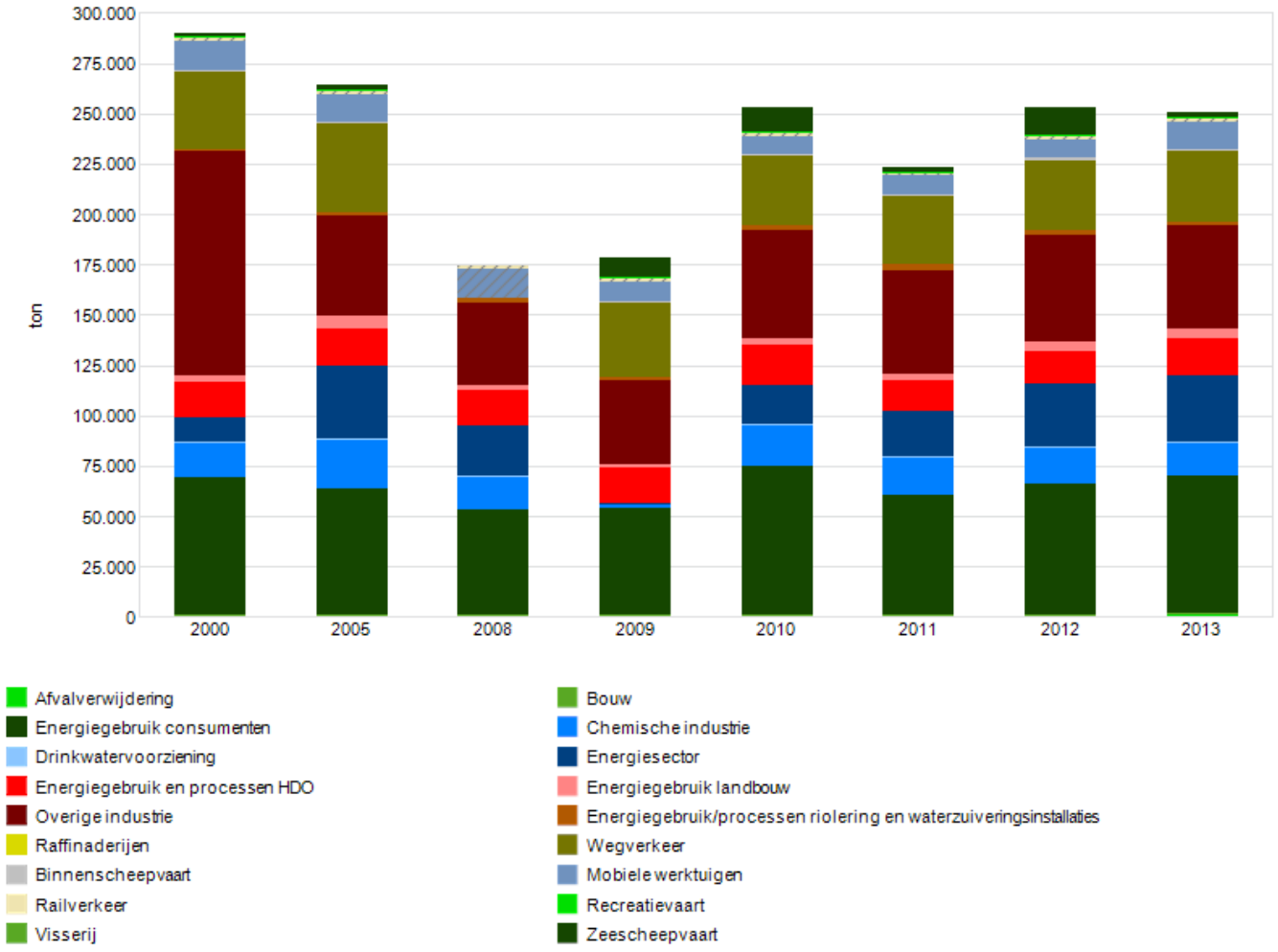
uitstoot CO2 gemeente Oldambt periode 2011 – 2013 (in tonnen) (bron: www.klimaatmonitor.databank.nl)

De grootste bronnen (sub sectoren) van CO2-uitstoot zijn ‘woningen’, dienstverlening en industrie. De ontwikkeling van de CO2-voetafdruk voor Oldambt (2010 - 2013) staat in onderstaande grafiek weergegeven.

7.1 Analyse trendmatige ontwikkelingen

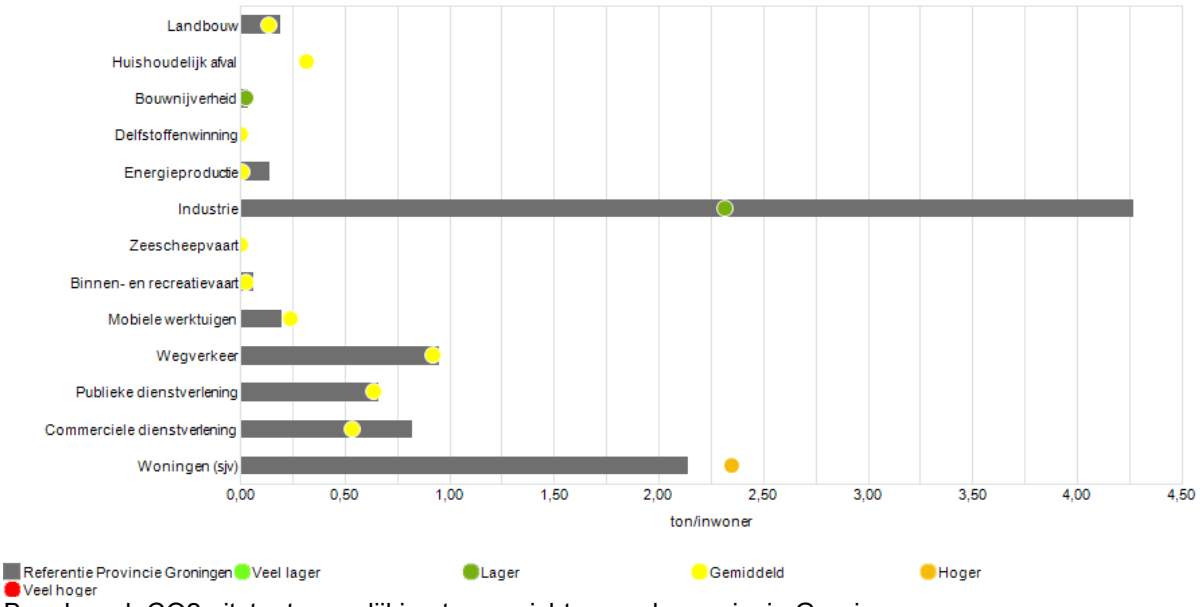
De gemeente Oldambt heeft zich ten doel gesteld om in 2020 een aandeel van 20% duurzaam opgewekte energie te hebben; het energieverbruik moet met 20 % zijn afgenomen. Helaas is het momenteel, op basis van de beschikbare gegevens in de klimaatmonitor, niet mogelijk om een gedetailleerde en complete trendanalyse te maken over de emissie en energiecijfers over de periode 2010 – 2015. De cijfers zijn daarvoor niet accuraat genoeg.

(CO2-uitstoot gemeente Oldambt als gevolg van gebruik fossiele brandstoffen)

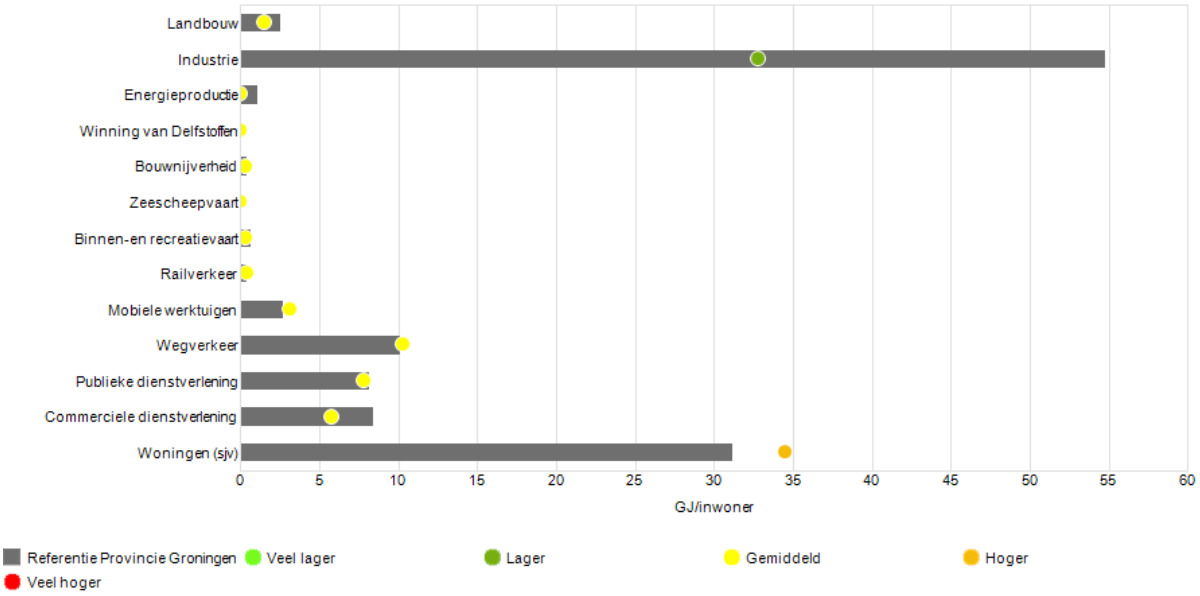
Te zien is dat de CO2- uitstoot van de gemeente Oldambt in 2013 ten opzichte van 2000 is afgenomen. Opvalt dat met name een afname heeft plaatsgevonden van de CO2-uitstoot door industrie.

<u>Benchmark uitstoot en verbruik gemeente Oldambt ten opzichte van de provincie Groningen.</u>
Hoe doet de gemeente Oldambt het ten opzichte van andere gemeenten in de provincie? Om hier enig inzicht in te krijgen zijn een aantal benchmarks opgenomen. Het betreft de CO2-uitstoot, energieverbruik en de hoeveelheid hernieuwbare energie per inwoner.

Benchmark CO2 uitstoot vergelijking ten opzichte van de provincie Groningen

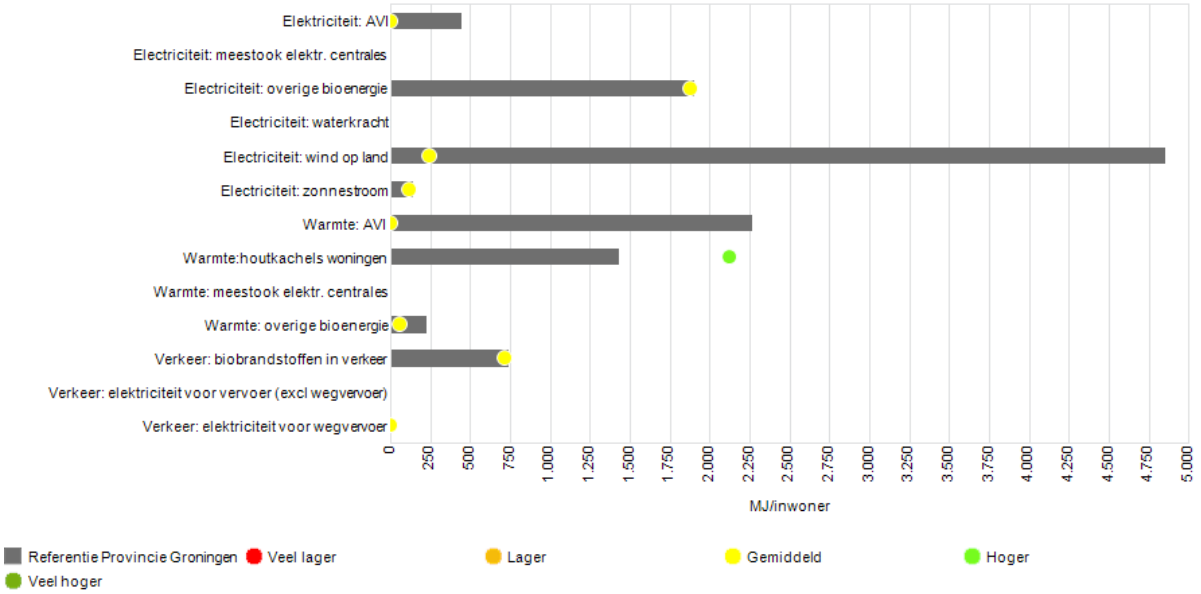
In bovenstaand profieldiagram is weergegeven hoe de CO2-uitstoot in ton per inwoner van de verschillende sectoren zich verhoudt tot het Nederlands gemiddelde op het gekozen schaalniveau. Hiermee wordt in één oogopslag duidelijk welke sectoren boven het gemiddelde uitstijgen en welke daaronder blijven. Afwijkingen van het gemiddelde kunnen door diverse factoren worden veroorzaakt, waaronder het lokale of regionale beleid, maar ook door diverse kenmerken van de gemeente, regio of provincie die met beleid minder goed beïnvloedbaar zijn. Afwijkingen van het gemiddelde kunnen, voor zover ze berusten op beïnvloedbare factoren, gebruikt worden als indicator voor een mogelijk besparingspotentieel.

Benchmark energieverbruik vergelijking ten opzichte van de provincie Groningen

In bovenstaand trenddiagram is de ontwikkeling van het energiegebruik in de meeste sectoren weergegeven. Voor de belangrijkste energiedragers (gas, elektriciteit, voertuigbrandstoffen) geven deze gegevens een compleet beeld van het totale energiegebruik.
Deze gegevens zijn afkomstig uit verschillende bronnen. De belangrijkste bron voor deze gegevens is CBS.

De gemeente Oldambt “scoort” in de meeste sectoren gemiddeld. In de sector woningen scoort de gemeente hoger. Eén van de mogelijke verklaringen is dat de gemeente Oldambt relatief gezien meer vrijstaande woningen heeft. De sector industrie scoort lager voor wat betreft het energieverbruik. Eén van de mogelijke verklaringen kan zijn dat de industrie in Oldambt minder energieverslindend is.

Benchmark hernieuwbare energie vergelijking ten opzichte van de provincie Groningen

Deze gegevens zijn tot stand gekomen door de nationale totalen te verdelen op basis van verdeelsleutels zoals het lokaal opgestelde opwekkingsvermogen.

In bovenstaand trenddiagram is de ontwikkeling van de opwekking van de meest relevante vormen van Hernieuwbare Energie weergegeven. Opvallend is het relatief hoger aandeel van warmtehoutkachels in onze gemeente.

8 Hoe gaan we verder?

8.1 Wat hebben we bereikt?

Er is de afgelopen periode hard gewerkt aan een duurzaam Oldambt. Er zijn een aantal projecten geïnitieerd en gerealiseerd. De inspanningen die in de gemeente Oldambt zijn verricht komen nog niet duidelijk uit de gegevens van de klimaatmonitor. Dit komt deels omdat niet alle CO2-monitoringscijfers actueel zijn. Daarnaast heeft de gemeente Oldambt werk gemaakt van bewustwordings- en communicatieprojecten. De CO2 afname van dit soort projecten laat zich moeilijk vatten in concrete reductiecijfers. Een derde reden is het feit dat tal van projecten hebben geleid tot energiebesparing, maar dan slechts op kleine schaal.
De CO2-emissies in Oldambt komen grotendeels uit bronnen waar de gemeente Oldambt minder/ beperkte invloed heeft (denk aan de energiebesparing door bedrijven en bij woningen). Samenwerking met bedrijfsleven, maatschappelijke partners en burgers is cruciaal voor het halen van de doelstellingen.

8.2 Hoe groot zijn de opgaven van Oldambt tot 2020?

De gemeente Oldambt stoot jaarlijks rond de 340.000 ton CO2 uit. 20% reductie betekent 68.000 ton minder CO2 uitstoot in 2020. Om de doelstelling te halen moet Oldambt de CO2-emissie in de periode 2016 – 2020 jaarlijks met ongeveer 14.000 ton verminderen. Tegelijkertijd moet er in 2020 20% duurzame energie worden opgewekt.

Onderstaande voorbeelden illustreren de inspanningen waarmee Oldambt aan de doelstelling van 20% reductie voor 2020 zou kunnen voldoen. Het gaat niet om concrete projectvoorstellen, de voorbeelden geven de ordegrootte aan van de opgave waar Oldambt voor staat. Ze illustreren de noodzaak om op alle fronten actief te blijven (zonne-energie en energiebesparende maatregelen kunnen in veel sectoren worden toegepast) en het belang van samenwerking met externe partijen.

Scenario's

Zon

- 100 hectare zonnepanelen levert onder ideale omstandigheden een vermindering in CO2-emissie op van 35.200 ton, maar alleen als de energie in Oldambt wordt afgenomen. (bron: advies op maat, milieucentraal). Dit is ongeveer de helft van de reductiedoelstelling voor 2020. 100 ha is ongeveer 0,35% van het oppervlak van de gemeente Oldambt. Dezelfde hoeveelheid zonnepanelen levert ongeveer 64 miljoen kWh elektriciteit. Volgens deze cijfers kan Oldambt hiermee 30% van haar elektriciteitsverbruik (particulier en zakelijk) duurzaam opwekken.

Wind

- om 68.000 ton CO2 te besparen zijn ongeveer 23 windturbines van 3MW nodig. Windturbines met een vermogen van 3 MW leveren gemiddeld 6,6 miljoen kWh per jaar. Eén turbine levert een besparing op tussen de 2.400 en 3.800 ton CO2, afhankelijk van de energiecentrale waarmee het wordt vergeleken. 23 turbines leveren een duurzame energieproductie van 152 miljoen kWh per jaar, voor Oldambt zou dit ongeveer 80% duurzaam opgewekte elektriciteit betekenen.
- De ontwikkeling van het windpark N33 is dermate gevorderd dat er vier windturbines met een vermogen van elk circa 3 MW gepland staan in de gemeente Oldambt. Deze vier leveren een besparing aan CO2 op van 11.800 ton. Deze vier turbines leveren een duurzame energieproductie van circa 26 miljoen kWh per jaar, voor Oldambt betekent dit ongeveer 14% duurzaam opgewekte elektriciteit.

Energiebesparing en duurzame energie bestaande woningvoorraad

- de huidige CO2 emissie uit de bestaande woningvoorraad is 90.000 ton per jaar. Met 75% reductie van de CO2 emissie uit woningen kan de doelstelling voor 2020 worden gehaald in Oldambt. Dit kan door energie te besparen of het aandeel groene stroom in de woningvoorraad te vergroten (of een combinatie van deze maatregelen).

Energiebesparing en duurzame energie in industrie en dienstverlening

- industrie (90.000 ton) en dienstverlening (46.000 ton) zijn de belangrijkste bronnen van CO2. Met ongeveer 44% reductie van de emissie van CO2 uit deze bronnen door energiebesparing en duurzame energie valt de doelstelling van 68.000 ton CO2 reductie in 2020 te halen.

8.3 Wat kan de gemeente doen?

De laatste jaren is de bewustwording rond energiebesparing en CO2 toegenomen. De urgentie om daadwerkelijk iets te doen neemt toe. Waar in de jaren '80 en '90 vooral het milieubewustzijn een rol speelde, neemt de laatste jaren het bewustzijn bij burgers en ondernemers toe dat energiebesparing ook financieel voordeel oplevert. De stijgende energieprijzen (gas, elektriciteit, benzine en diesel) zijn sterke 'eyeopeners'.

De uitvoering van het klimaatbeleidsplan van de gemeente Oldambt heeft bijgedragen aan het vergroten van het bewustzijn rond energiebesparing en duurzame energieopwekking in de gemeente Oldambt. De energietransitie is een zaak van lange adem. Grote veranderingen beginnen met bewustwording en de wil om te veranderen. Nu is het tijd om door te zetten: met concrete projecten gericht op duidelijke doelgroepen en maatregelen. Samenwerken en het faciliteren van initiatieven van derden zijn kernwaarden.

9 Aandachtspunten en speerpunten voor de planperiode 2017 – 2020

De bijdrage van verschillende bronnen aan de CO2 emissie van Oldambt is bovenstaand beschreven. Woningen (25%), dienstverlening (13%), industrie (25%) en wegverkeer (10%) leveren de belangrijkste bijdrage aan CO2 emissies in Oldambt. Zonder significante vermindering van CO2 emissies van deze bronnen haalt Oldambt haar doelstelling niet. Daarnaast blijft het voor de geloofwaardigheid van de gemeente belangrijk om projecten uit te voeren die zijn gericht op de eigen organisatie en andere overheden.

9.1 Energietransitie gebouwde omgeving

Het beperken van de energievraag is net zo belangrijk als het duurzaam opwekken ervan. Elke joule die niet verbruikt wordt hoeft niet opgewekt te worden. Hierdoor wordt het rendement van de toekomstige duurzame energieopwekking groter. Een belangrijk achterliggend principe is de Trias energetica, beperk de energievraag dan verduurzaam de opwekking van de benodigde energie en als laatste zet de fossiele brandstoffen zo efficiënt mogelijk in voor de resterende energievraag.

25% van de CO2 emissie in Oldambt komt uit woningen. Daarmee is de bestaande woningvoorraad een belangrijk aandachtspunt voor het duurzaamheidsbeleid. Gemiddeld stoot een woning in Nederland 5 ton CO2 uit. De daadwerkelijke uitstoot van een woning verschilt aanzienlijk, afhankelijk van type en leeftijd van de woning, wel of niet gerenoveerd en gedrag van de bewoners.
Vooral in woningen van voor 1988 valt veel te besparen, is de ervaring. Omdat het grootste deel van de woningen voor 2000 is gebouwd kan de gemeente ervan uitgaan dat hier significante CO2 reductie door energiebesparing en opwekking van duurzame energie mogelijk is. Denk aan projecten zoals energieteams in de wijk, een revolverend fonds voor duurzame energie, gezamenlijk inkopen van zonnepanelen, windmolens (kleine) en groene energie, of het gezamenlijk opzetten van een energie Coöperatie of ESCO (Energy Service Company). Door energieprestatieadviezen (EPA) kunnen huiseigenaren en ondernemers de meerwaarde van energiebesparende maatregelen zien. Besparingen op energiekosten kunnen financiële ruimte opleveren voor investeringen in duurzame energie. Het uitvoeringsprogramma bevat diverse acties gericht op bestaande woningen.
Één van de acties die wij gaan uitvoeren is de inwoners van de gemeente de mogelijkheid te bieden van een duurzaamheidslening. Hiermee helpen wij de particuliere huiseigenaren energiebesparende maatregelen te kunnen nemen aan de eigen woning.

Wat willen we bereiken?

- Bevorderen en stimuleren energiebesparing in de gebouwde omgeving.
- Verduurzaming gebouwde omgeving.

Wat gaan we doen in de periode 2017 – 2020?

- Middels uitgebreide communicatie, voorlichting en gebruikmaken van het Energieloket het vergroten van aandacht voor en kennis van duurzame ontwikkeling.
- Organiseren van klimaatmarkten en voorlichtingsacties.
- Mogelijkheid bieden voor het aangaan van goedkope duurzaamheidsleningen aan particuliere woningbezitters om te investeren in het verduurzamen.
- Organiseren, faciliteren inkoopacties (isolatie, zonnepanelen).
- Project “Nieuwolda het meest energiezuinige dorp van Nederland?” verder uitbouwen (fase 2).

9.2 Industrie en dienstverlening

Sommige bedrijven zijn heel bewust bezig met energie besparen en duurzaam opwekken van energie. Maar een groot aantal bedrijven is er niet mee bezig. Dat is logisch, duurzame energie is voor de meeste ondernemers een nieuw onderwerp dat weinig van doen lijkt te hebben met het vakmanschap en ondernemerschap dat ze door de jaren hebben ontwikkeld. Net als maatschappelijk verantwoord ondernemen is het een nieuw thema. Al deze onderwerpen worden wel steeds belangrijker voor het economisch resultaat en dus het voortbestaan van veel bedrijven. De energierekening zal een grotere rol spelen. Het uitvoeringsprogramma bevat acties gericht op het lokale bedrijfsleven.

Door duurzaamheid onder de aandacht te brengen bij de bedrijven in onze gemeente wordt ook een bijdrage geleverd aan een duurzamere omgeving. Hierbij is onder meer te denken aan energiebesparing en energieverduurzaming maar ook aan waterverbruik en sociale werkgeverschap.

Wat willen we bereiken?

- Energiebesparing door bedrijven.
- Verduurzaming van industrie en dienstverlening.
- Gedragsverandering creëren.

Wat gaan we daar voor doen in de periode 2017-2020?

- Faciliteren en stimuleren duurzaam ondernemen.
- Een vervolg geven aan zogenaamd koplopersproject dat in 2015 is gestart. Doel van dit project is om MKB-bedrijven te ondersteunen bij het duurzamer ondernemen.
- In samenspraak met het bedrijfsleven de kansen voor het aanwenden van restwarmte benutten.
- Beschikbaar stellen van ‘milieubarometer’ voor MKB bedrijven.
- Stimuleren, kennisoverdracht uitvoeren energiebesparende maatregelen.
- Stimuleren, faciliteren verduurzaming wagenpark.
- Realiseren van groen gas vulpunt(en).

9.3 Verkeer en vervoer

De gemeente kan de emissies van verkeer en vervoer slechts in beperkte mate beïnvloeden. Het kan door projecten te richten op het eigen wagenpark en de mobiliteit van onze werknemers te verduurzamen, maar ook door het bevorderen van fietsverkeer en openbaar vervoer. Het Gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP) is hiervoor een goed instrument. Ondanks het succes van het plaatsen van oplaadpalen is het moeilijk om duurzaam rijden succesvol te realiseren zonder de regionale en landelijke context.

Het energieverbruik voor vervoer en mobiliteit in de gemeente Oldambt is ongeveer 21% van het totale energieverbruik. Kiezen voor alternatieven die minder energie verbruiken levert dan ook een grote bijdrage aan het verminderen van de energievraag. Daarnaast kan winst behaald worden door het reduceren van de uitstoot van vervuilende stoffen.
Het blijven stimuleren van elektrisch rijden draagt bij aan het terugdringen van de energievraag. Wij gaan het aantal laadpalen in onze gemeente uitbreiden met tenminste vier laadpalen.
Ook gaan wij beleidsregels opstellen onder welke voorwaarden wij medewerking willen verlenen aan verzoeken vanuit de markt om oplaadpalen en/of andere oplaadinfrastructuur in de openbare ruimte te realiseren.

Wij willen het rijden op groen gas stimuleren. Een van de voorwaarden voor bedrijven en ook gemeente om over te schakelen op het rijden op groen gas is de aanwezigheid in de nabijheid om groengas te kunnen tanken. In overleg met marktpartijen gaan wij in onze gemeente minimaal één groengas-vulpunt realiseren.

Wat willen we bereiken?
- Verduurzaming verkeer en vervoer.
- Gedragsverandering creëren.

Wat gaan we daar voor doen in de periode 2017-2020?
- Bevorderen elektrisch rijden door uitbreiding van het aantal oplaadpalen (vier stuks).
- Realiseren van tenminste één groen gas vulpunt.
- Voorlichting geven over nut en noodzaak duurzaam verkeer en vervoer.

9.4 Gemeentelijke organisatie

Het goede voorbeeld geven op het gebied van duurzaamheid betekent ook ervaring opdoen die je door kunt geven. In veel gevallen leveren energiebesparende maatregelen overigens ook financieel voordeel op, wat op zich al reden genoeg is om ze te nemen. Kansen liggen bij de gemeentelijke gebouwen, riolering, huishoudelijk afval, openbare verlichting en het gemeentelijk wagenpark.

Een duurzame overheid richt zich op de gemeentelijke organisatie. Het doorvoeren van veranderingen in de bedrijfsvoering van de gemeente levert een bijdrage aan een meer duurzame gemeente.

Gemeentelijk vastgoed
De verduurzaming van ons gemeentelijk vastgoed is nog in volle gang.in de eerste fase is een bedrag van € 1.000.000 geïnvesteerd voor het treffen van energiebesparende maatregelen waarbij de investering in 7 jaar terugverdiend wordt. In de tweede fase worden maatregelen voorgesteld en uitgevoerd die verdergaande energiebesparing zullen opleveren.

Openbare verlichting
De afgelopen 10 jaar is een groot deel van de openbare verlichting vervangen. Een deel van de openbare verlichting, welke nog niet is vervangen, is ouder dan 40 jaar en in veel gevallen ouder dan 50 jaar. Deze zijn aan het einde van de technische levensduur en herstel bij storing is nagenoeg niet meer mogelijk. In de periode tot 2021 worden masten en armaturen vervangen.
Ook worden in de periode tot en met 2019, 5000 bestaande PL lampen vervangen door een LED variant.
Dit alles levert naast lagere onderhoudslasten ook een forse energiebesparing (2% per jaar) op en een reductie van CO2.

Duurzame mobiliteit
Ook duurzame mobiliteit kan bijdragen tot vergroening van onze organisatie. In 2016 wordt een proef gestart om dienstreizen tussen de verschillende gemeentelijke locaties per fiets te laten plaatsvinden. Hiertoe zullen dienstfietsen (zowel traditioneel als met elektrische ondersteuning) beschikbaar worden gesteld. Indien de proef succesvol is wordt een definitief voorstel uitgewerkt.

Een middel die wij gaan inzetten om duurzame mobiliteit onder de aandacht van de medewerkers te brengen is deelname aan het project “Low Car Diet”. Dit is een ideale speeddate met verschillende vormen van vervoer. Bestuurders en medewerkers kunnen bij deelname 30 dagen lang gebruik van de fietsen, high-speed e-bikes, werk- en vergaderlocaties, openbaar vervoer (OV) en elektrische-/deel-auto’s (EV). De bedoeling is zoveel mogelijk duurzame kilometers te maken en ontdekken dat de dagelijkse reis goedkoper, schoner en gezonder kan.

Duurzaam inkopen
Zoals hiervoor beschreven is het periodiek monitoren van de voortgang van het duurzaam inkoopbeleid van de gemeenten de afgelopen jaren achtergebleven. Het is wenselijk om het effect van de gepropageerde inspanningen in kaart te brengen. Zo dient zich de vraag aan wat er met duurzaam inkopen maximaal aan duurzaamheidswinst is te bereiken op thema’s zoals CO2-reductie, re-integratie, besparing op uitkeringen e.d. Wij gaan in de komende periode het duurzaam inkoopbeleid monitoren.

Wat willen we bereiken?

- Verduurzaming van de gemeentelijke organisatie.
- Bevorderen gedragsverandering ten aanzien van energiebesparing en verduurzaming.

Wat gaan we doen in de periode 2017 – 2020?

- Uitvoering project “Duurzaam Oldambt”, verduurzaming gemeentelijk vastgoed.
- Onderzoek naar mogelijk verdergaande maatregelen energiebesparing gemeentelijk vastgoed.
- Bevorderen inzet duurzame mobiliteit door deelname aan ‘Low car diet’ waarmee medewerkers kennis krijgen van alternatieve vormen van vervoer.
- Uitvoering geven aan vervangingsoperatie openbare verlichting door LED (energiebesparing 2% per jaar).
- Stimuleren verduurzaming van gemeentelijk wagenpark door middel van aanschaf een elektrisch voertuig.
- Proef uitvoeren om duurzame mobiliteit bij korte dienstreizen te bevorderen.
- Vervolgonderzoek starten met betrekking project ‘Bokashi’ om te komen tot een gezonde businesscase om gemeentelijk blad en groenafval te hergebruiken.
- Verbeteren van het gemeentelijk duurzaam inkoopbeleid door monitoring.

9.5 Duurzame energieproductie

Het duurzaam opwekken van energie, door gebruik te maken van hernieuwbare energiebronnen, is belangrijk om de verdere opwarming van de aarde te stoppen. Daarnaast kan de afhankelijkheid van andere landen met grotere voorraden fossiele brandstoffen verkleind worden door meer lokaal te voorzien in de energievraag. Voor de gemeente Oldambt betekent de keuze om geen windturbines toe te staan dat andere opties ingezet moeten worden om aan de doelstelling te kunnen voldoen om 3% van de energiebehoefte door middel van grootschalige duurzame energiebronnen op te wekken. De gemeente wil hieraan een bijdrage leveren door het gebruik van biomassa en zonne-energie door inwoners en bedrijven actief te stimuleren.
Ook grootschalige opwekking wordt door ons ondersteund. In 2015 is medewerking verleend voor het ontwikkelen van een zonneveld van ca. 10 hectare op een bedrijventerrein in Winschoten. Zodra de financiering rond is zal het veld worden gerealiseerd. Hiermee zal ruim 4 MWh stroom worden opgewekt.

Het inpassen van bijvoorbeeld zonnepanelen heeft ruimtelijke impact. De gemeente is voornemens een beleidsnotitie op te stellen. In de beleidsnotitie worden regels gegeven zodat zonnepanelen op een zorgvuldige wijze met respect voor het Oldambtster landschap en de Oldambster bebouwingskarakteristieken geplaatst kunnen worden.

Wij gaan binnen onze gemeente onderzoek doen naar mogelijke locaties waar wel en geen zonneparken kunnen worden gerealiseerd. Het uiteindelijke resultaat moet zijn dat binnen onze gemeente locaties aan te kunnen wijzen om totaal 100 hectare aan zonne-energie te kunnen ontwikkelen. Hierbij wil de gemeente nadrukkelijk de participatie van onze inwoners betrekken. Ook de participatie door de gemeente willen wij hierbij betrekken.

De gemeente Oldambt heeft zich uitgesproken tegen de ontwikkeling van grootschalige windturbineparken. Geconstateerd moet worden dat naar alle waarschijnlijkheid de plannen van het windpark N33 doorgaan en er toch (vier) windturbines op grond van de gemeente Oldambt zullen komen ten westen van Scheemda. Deze vier turbines hebben gezamenlijk een vermogen van ruim 12 MW.

Een andere mogelijkheid van het benutten van windenergie is de inzet van landschappelijk in te passen kleine windmolens (ashoogte maximaal 15 meter). Wij gaan onderzoek doen naar het draagvlak voor het inpassen van kleine windmolens in onze gemeente. Indien er sprake is van voldoende draagvlak gaan wij een beleidsnotitie opstellen waarin beleidsregels worden opgenomen die als kader gebruikt kunnen worden bij de toetsing van een aanvraag voor het plaatsen van kleinschalige windturbines. Onderzoek naar draagvlak zal meegenomen worden in het participatietraject van de op te stellen omgevingsvisie en is voorzien in 2017.

Het benutten van restwarmte van bedrijven is zoals eerder genoemd onderzocht in 2012. We gaan in samenspraak met de aangaande bedrijven proberen de kansen die er zijn te benutten en wij willen faciliteren om te komen tot een gezonde businesscase.

Wat willen we bereiken?

- 3% van de energiebehoefte wordt opgewekt door middel van grootschalige duurzame energiebronnen.
- Realisatie van een warmtenetwerk.

Wat gaan we doen in de periode 2017 – 2020?

- Kansen ontwikkelen door stimuleren, faciliteren van grootschalige opwekking energie. Hierbij wordt de ontwikkeling van grootschalige windturbines uitgesloten.
- Mogelijkheden onderzoeken om binnen Oldambt 100 hectare aan zonne-energie te realiseren.
- Vervolgstudie(s) uitvoeren naar de mogelijkheden om restwarmte, vrijkomend bij bedrijven, te benutten.
- Uitvoeren haalbaarheidsstudie naar de mogelijkheden om een biovergister in Nieuwolda in te zetten voor de lokale energievoorziening.
- Onderzoek uitvoeren naar draagvlak voor het inpassen van 'kleine' windmolens (ashoogte maximaal 15 meter). Indien er voldoende draagvlak is wordt een toetsingskader uitgewerkt voor het inpassen van kleine windmolens.

9.6 Klimaatbestendige leefomgeving

Ondanks alles verandert in de komende jaren het klimaat. Het wordt warmer en droger in sommige seizoenen en in andere wordt het natter. Om hier goed mee om te gaan is het van belang daarover na te denken bij het inrichten van de openbare ruimte.

9.7 Communicatie en voorlichting

Er is in oktober 2015 een bijeenkomst georganiseerd voor bedrijven en inwoners waar informatie is gegeven over de stand van zaken klimaatbeleid van de gemeente Oldambt. Gesproken is over de mogelijke acties en projecten in de gemeente. Naar aanleiding van een aantal thema's is van gedachten gewisseld en is er input verkregen. Een van de uitkomsten is dat een aantal deelnemers van de bijeenkomst bereid is om deel te nemen in een klankbordgroep in de uitvoeringsfase.

Om de doelstellingen van het klimaatbeleid van de gemeente te kunnen halen dient veel aandacht te worden besteed aan communicatie en voorlichting. Naast het bekendmaken van het gemeentelijke beleid is, door middel van voorlichting en ook educatie, gedragsverandering nodig. De gemeente Oldambt is lid van het klimaatverbond. De gemeente Oldambt gaat in de komende periode ook de faciliteiten en mogelijkheden die het klimaatverbond biedt meer benutten en inzetten.
Natuur en milieueducatie op scholen wordt al jaren door de gemeente Oldambt ondersteund. Het is belangrijk de jeugd te betrekken bij de uitvoering van het klimaatbeleid. Wij vinden het belangrijk hierin te blijven investeren. Wij gaan deze middelen intensiever benutten voor de uitvoering van het klimaatbeleid van de gemeente.

Om burgers van de gemeente te ondersteunen en te informeren bij het verduurzamen van hun woning zet de gemeente het "Energieloket" in. Dit loket is een provinciaal breed loket waar informatie ingewonnen kan worden en waar ondersteuning aan burgers wordt geboden bij bijvoorbeeld het zoeken naar subsidiemogelijkheden of het vinden van geschikte bedrijven voor het uitvoeren van energiebesparende maatregelen.

9.8 Speerpunten klimaatbeleidsplan

- Duurzame ontwikkeling van de eigen organisatie
- Vergroten duurzame energieopties binnen de gemeente. Met de nadruk op zonne-energie, biomassa en aardwarmte/KWO. Grootschalige windturbineparken zijn geen optie. Bijdrage aan het vergroten van de duurzame energieoptie kan zowel passief zijn: voorlichting, faciliteren en stimuleren, als ook actief: zelf investeren in bijvoorbeeld zonnepanelen.

- Meewerken aan en stimuleren van energiebesparing en duurzame energietoepassingen voor particulieren en verenigingen/ instellingen (onderzoek mogelijke subsidieverstrekking)
- Communicatie: voorlichting en informatieverstrekking

9.9 Relatie met de Omgevingsvisie

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) is op dit moment het belangrijkste kader voor de ruimtelijke ordening. In de Wro is vastgelegd dat gemeenten het ruimtelijke beleid voor de langere termijn vastleggen in een of meerdere structuurvisies. De rijksoverheid werkt echter aan een structurele herziening van diverse wetten over de leefomgeving. Doel is deze wetten, waaronder de Wro, samen te voegen in een nieuwe wet; de Omgevingswet. De Omgevingswet moet in 2018 in werking treden. Op 1 juli 2015 heeft de Tweede Kamer de Omgevingswet aangenomen.
Omdat de Wro opgaat in de Omgevingswet, verdwijnt ook het instrument structuurvisie. Het Rijk erkent wel dat het wenselijk is het lange termijn beleid voor de leefomgeving vast te leggen. De Omgevingswet bevat daarvoor het instrument omgevingsvisie. De omgevingsvisie geeft het ruimtelijke beleid, maar kan ook ander beleid wat relevant is voor de leefomgeving bevatten. Denk aan milieubeleid, gemeentelijk waterbeleid of het beleid voor wegen en parkeren. In de optiek van het Rijk gaat de omgevingsvisie echter ook nog verder. Een omgevingsvisie kan bijvoorbeeld ook beleid over voorzieningen of sociaal-maatschappelijke onderwerpen bevatten. De Omgevingswet verplicht gemeenten om een omgevingsvisie op te stellen, welke onderwerpen daarin aan bod aan komen is aan de gemeente zelf..

De Omgevingsvisie geeft het beleid aan voor het hele spectrum van de (fysieke) leefomgeving. Dit betekent dat de Omgevingsvisie de beleidsvelden RO, water, milieu, verkeer en zorg, onderwijs en welzijn moet integreren.
Een omgevingsvisie bevat, mede voor de uitoefening van de taken en bevoegdheden, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid van de omgevingswet:
a. de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied,
b. de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid.
In deze actualisatie worden ambities en doelstellingen geformuleerd. Deze dienen integraal in de omgevingsvisie opgenomen te worden. Het gaat bij de ambities en doelstellingen om bestaande. Dit klimaatbeleidsplan kan men beschouwen als een omgevingsprogramma. Dat wil zeggen dat in het klimaatbeleidsplan beschreven staat hoe de geformuleerde ambities en doelstellingen verwezenlijkt worden.
In de omgevingsvisie wordt de ruimtelijke inpassing van de ambities en doelstellingen vormgegeven. Het klimaatbeleidsplan 2017 – 2020 is in grote lijnen een voortzetting van het klimaatbeleidsplan 2011 – 2014 en een invulling van het coalitieakkoord 2014. Bij het opstellen van de omgevingsvisie zullen wat betreft het klimaatbeleid in de gemeente Oldambt de ambities en doelstellingen van het klimaatbeleidsplan 2017 – 2020 het uitgangspunt vormen. Indien in het besluitvormingsproces van de omgevingsvisie ambities of doelstellingen betreffende het klimaatbeleid wijzigen zullen de consequentie voor het klimaatbeleidsplan 2017 – 2020 onderzocht worden en indien noodzakelijk in het klimaatbeleidsplan worden aangepast.

10 Beleidsconclusie

Kan de gemeente Oldambt haar doelstellingen op het gebied van energiebesparing en duurzame energie halen?
De evaluatie laat zien dat de gemeente het niet alleen kan. Alle partners zullen de handen uit de mouwen moeten steken. Het lijkt erop dat bewustzijn en het draagvlak om maatregelen te nemen groeit. Oplopende energielasten voor huurders, huiseigenaren en ondernemers maken investeringen in energiebesparing en duurzame energie wenselijk. Er is veel te doen. Een stevig punt aan de horizon werkt motiverend. Daarom handhaven wij onze ambities.

11 Financiën

Zorg voor het milieu gaat gepaard met investeringen. Investeringen die zich op termijn zullen terugverdienen, hetzij door het besparen op energiekosten, hetzij doordat de kosten om klimaatverandering te voorkomen vele malen lager liggen dan de kosten van alle mogelijke negatieve gevolgen. Denk hierbij aan economische en materiële schade als gevolg van extreme klimaat- en weersveranderingen. Anderzijds geeft het opraken van de fossiele bronnen een financiële prikkel om op hernieuwbare bronnen over te stappen. Het uitvoeren van het klimaatbeleid in de gemeente Oldambt is daarom lonend werk, maar het vereist wel een terugkerende investering van de gemeente. In theorie kan de huidige aanjaag- en regiefunctie voldoende zijn, wat de kosten beperkt houdt. Veel projecten zullen echter vanuit de gemeenten worden geïnitieerd en er zal ook een voorbeeldfunctie verwacht worden. De praktijk leert dan ook dat de gemeente zelf zal moeten investeren om ambities te realiseren.
In hoofdstuk 12 zijn de acties voor de uitvoering van het klimaatbeleidsplan voor de periode 2017 – 2020 beschreven. De kosten (eenmalig en jaarlijks) zijn per actie (indien mogelijk) geraamd.
Om structureel en daadwerkelijk slagen te kunnen maken op het gebied van verduurzaming en invulling te kunnen geven aan de acties de komende tijd dienen structureel gelden beschikbaar gesteld te worden. De gemeenteraad heeft voor 2017 en verdere jaren structureel een bedrag van € 50.000 per jaar in de begroting opgenomen voor de uitvoering van het klimaatbeleid. Voor de eenmalige investeringen wordt voorgesteld een eenmalig bedrag van € 114.000 beschikbaar te stellen uit de algemene reserve. Tevens wordt voor de deelname in het ‘revolverend fonds particuliere woningverbetering’ van de provincie Groningen voorgesteld een bedrag van € 150.000 beschikbaar te stellen.
Er dient rekening gehouden te worden met het feit dat vaststelling van deze actualisatie tot gevolg kan hebben dat voor de uitvoering van acties/projecten in de toekomst nog aanvullende financiële middelen nodig zijn. Het betreft hier bijvoorbeeld investeringen in gemeentelijke gebouwen of bijvoorbeeld als gevolg van het creëren van een (subsidie) voorziening voor energiemaatregelen. Dit zijn extra kosten die nu nog niet te voorzien zijn. Deze extra investeringen zijn niet opgenomen in de lijst van acties. Deze benodigde extra kosten worden te zijner tijd separaat aan de raad voorgelegd, waarna deze een besluit over de gewenste investering kan nemen.

12 Acties klimaatbeleidsplan 2017 – 2020

Hieronder is een overzicht gegeven van de acties die voorzien zijn in het klimaatbeleidsplan 2017 – 2020. Er kunnen zich in de planperiode ontwikkelingen of kansen voordoen waardoor acties worden toegevoegd.

Nr.	Onderwerp	Omschrijving actie	Doelstelling	Eenmalige kosten	Kosten 2017	Kosten 2018	Kosten 2019	Kosten 2020	
voorlichting									
1	Communicatie en voorlichting	Vergroten van aandacht voor en kennis van duurzame ontwikkeling bij de inwoners van de gemeente	gedragsverandering		€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	
2.	Communicatie en voorlichting	Organiseren klimaatmarkt	Voorlichting en stimuleren gedragsverandering		€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	
3.	Betrokkenheid klimaatbeleid gemeente	Organiseren van een klankbordgroep	Draagvlak en input voor het klimaatbeleid gemeente		€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	
duurzame overheid									
4.	Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	Onderzoek verdergaande maatregelen energiebesparing gemeentelijk vastgoed	Bewerkstelligen energiebesparing		Besparing € 140.000 per jaar	Besparing € 140.000 per jaar	Besparing € 140.000 per jaar	Besparing € 140.000 per jaar	
5.	Verduurzamen gemeentelijke wagenpark	Aanschaf elektrisch voertuig	Vergroening wagenpark	€ 30.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	
6.	Gemeentelijke duurzame mobiliteit	Deelname aan “Low car diet”	Blijvende gedragsverandering creëren, duurzaam vervoer		€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	

7.	Gemeentelijke duurzame mobiliteit	Proef bevorderen duurzame mobiliteit bij korte dienstreizen	Blijvende gedragsverandering creëren, duurzaam vervoer		€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	
8.	Duurzaam inkoopbeleid	Monitoring duurzaam inkoopbeleid gemeente	Verbeteren duurzame inkoop		€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	
9.	Verduurzaming groenbeheer	Vervolgonderzoek “Bokashi”	Komen tot een businesscase om blad- en groenafval te hergebruiken	€ 5.000					
Duurzame energieproductie									
Zon									
10.	Ontwikkelen kansen zonnepark	Stimuleren faciliteren kansen grootschalige opwekking energie	Realisatie zonnepark(en)	€ 10.000					
11.	Onderzoek ontwikkelen zonneveld 100 ha	Mogelijkheden onderzoeken om binnen Oldambt 100 ha aan zonne-energie te realiseren	Realisatie 100 ha zonne-energie	€ 10.000					
wind									
12.	Beleid kleine windmolens	Onderzoek naar draagvlak voor het plaatsen van kleine windmolens. Indien er sprake is van voldoende draagvlak een toetsingskader uitwerken voor het inpassen van kleine windmolens	Afgerond draagvlakonderzoek en bij voldoende draagvlak een uitgewerkt toetsingskader voor het inpassen van kleine windmolens	€ 1.000					
biomassa									
13.	Inzet biovergistingsinstallatie voor de energievoorziening	Onderzoek naar de mogelijkheden om biovergister in te zetten voor de	Afgerond haalbaarheidsstudie	€ 30.000					

		energievoorziening							
Benutting restwarmte									
14.	Benutten restwarmte voor energievoorziening	Vervolgstudies benutten restwarmte bedrijven	Realisatie van een warmtenetwerk	€ 10.000					
Energietransitie gebouwde omgeving									
15.	Project Nieuwolda het meest energiezuinige dorp van Nederland?	Verduurzaming gebouwde omgeving	Energiebewustwording en besparing woonlasten. Bevorderen lokale werkgelegenheid		€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	
16.	Stimuleren energiebesparing gebouwde omgeving	Energieloket	Bewustwording energiebesparing en faciliteren inwoners energiebesparende maatregelen		€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	
17.	Inzet/ ondersteuning bewonersinitiatieven	inzet coach om bewonersinitiatieven te ondersteunen	Bewonersinitiatieven verder helpen		€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	
18.	Duurzaamheidsfonds	Deelname in het ‘revolverend fonds particuliere woningverbetering’ van de provincie Groningen voor verbetering, verduurzaming en levensloopbestendig maken van particuliere woningen. Onder voorwaarden worden leningen verstrekt aan particuliere woningbezitters bij investering in duurzame energie voor- en/of isolatie	Verduurzaming particuliere woningvoorraad	€ 150.000 (bijdrage provincie eveneens € 150.000 waardoor € 300.000 beschikbaar is voor leningen)					

		van hun woning.							
Duurzaam ondernemen, bedrijven									
19.	Milieubarometer	Beschikbaar stellen van “milieubarometer” voor alle MKB bedrijven in de gemeente. Hiermee krijgen MKB bedrijven inzicht in milieukosten, kengetallen en een overzicht van maatregelen waarmee milieuprestaties kunnen verbeteren.	Bewustwording duurzaam ondernemen		€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	
20.	Duurzaam ondernemen	Faciliteren en stimuleren duurzaam ondernemen	Bewustwording duurzaam ondernemen		€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	
21.	Energiebesparing bedrijven	Stimuleren, kennisoverdracht uitvoeren energiebesparende maatregelen	Bevorderen energiebesparing bedrijven		€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	
22.	Verduurzamen wagenpark ondernemingen	Stimuleren faciliteren verduurzaming wagenpark ondernemingen	Vergroening wagenpark		€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	
Duurzame mobiliteit									
23..	Electrische laadpalen	Uitbreiding aantal elektrische oplaadpalen (vier)	Bevorderen elektrisch rijden	€ 16.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	
24.	Beleid elektrische laadpalen	Opstellen beleidsregels elektrische laadvoorzieningen in de openbare ruimte	Duidelijke regels met betrekking tot de laadvoorzieningen in de openbare ruimte	€ 1.000					
25.	Groen gas vulpunten	Realiseren van groen gas vulpunt(en)	Stimuleren duurzame brandstoffen	€ 1.000					

Subtotaal				€ 114.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	
Natuur									
26.	Natuur en milieueducatie	Aanbieden natuur en milieueducatie aan scholen	bewustwording		€ 14.000	€ 14.000	€ 14.000	€ 14.000	
27.	Herstel, van Oldambtster weidsheid “Een eindeloze horizon”.	Gerichte aanpak bestaande groenstructuren, en verwaarding en lokale benutting biomassa	Herstel en versterking groenstructuren en benutting en verwaarding vrijkomende biomassa		€ 8.300	€ 8.300	€ 8.300		
28.	Nacht van de Nacht	Organiseren activiteit tijdens Nacht van de Nacht	Bewustwording belang donkerte in de gemeente		€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	

Afkortingen en begrippen:

SWITCH, de Noordelijke energieagenda
SWITCH is het initiatief van vier Noordelijke provincies en zes gemeenten om het aandeel duurzaam opgewekte energie in het Noord Nederlandse gebruik op te schroeven van 8,4% nu naar 21% in 2020. Als ook wind-op-zee voor de kust van Noord-Holland, Fryslân en Groningen wordt meegerekend, is het aandeel ruim 31% . Daarmee is SWITCH ambitieuzer dan het Nationaal Energie Akkoord, waarin is voorzien om in 2020 14% van het Nederlandse energiegebruik duurzaam op te wekken. “Met deze ruime bijdrage aan de nationale doelstellingen is het Noorden straks koploper in duurzame energie”.

Stichting Energy Valley
Stichting Energy Valley zet zich met bedrijven, kennisinstellingen en overheden in om marktkansen op het gebied van schone en innovatieve energie te realiseren. Dit doen zij in Drenthe, Fryslân, Groningen en Noord-Holland.

“Quick scan warmtenet Oldambt”
Onderzoek naar de regionale bronnen en afnamemogelijkheden voor realisatie van een warmtenet
binnen de gemeente Oldambt uitgevoerd in 2012.

ESCO
ESCO staat voor Energy Service Company. Hierbij besteedt een eigenaar/gebruiker van een gebouw de energievoorziening en het management daarvan uit aan een externe partij met als doel substantieel op energiekosten te besparen, meer kwaliteit te realiseren, minder vermogensbeslag te hebben in installaties e.d. en de eigen organisatie te ontlasten.

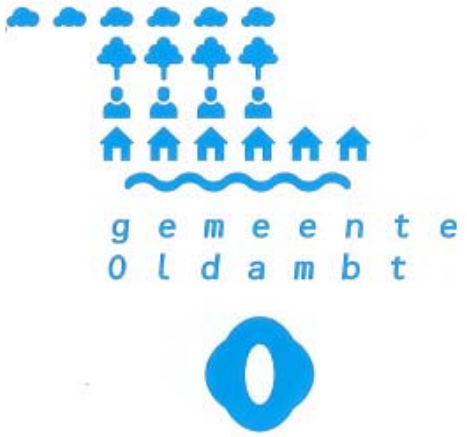
Pj
PJ is een eenheid voor energie. Eén petaJoule is 278 miljoen kilowattuur (kWu).

NGO
niet-gouvernementele organisatie

KWO
Koude-warmteopslag of koude- en warmteopslag (KWO), ook wel warmte-koudeopslag of warmte- en koudeopslag (WKO), is een methode om energie in de vorm van warmte of koude op te slaan in de bodem. De techniek wordt gebruikt om gebouwen te verwarmen en/of te koelen. Ook in de tuinbouw wordt steeds vaker gebruikgemaakt van deze techniek.

DI
Duurzaam inkopen.

MVI
Maatschappelijk verantwoord inkopen.

Klimaatbeleidsplan gemeente Oldambt
2011 - 2014
(Duurzaam Oldambt)

Februari 2011

Inhoudsopgave

1. Inleiding ... 3
   1.1 voorwoord ... 3
   1.2 samenhang met ander beleid ... 3
2. Klimaatafspraken en beleidskaders ... 4
   2.1 Internationale afspraken en ontwikkelingen ... 4
   2.2 Nationale afspraken ... 5
   2.3 Regionale afspraken ... 5
      2.3.1 Energieakkoord Noord Nederland ... 5
   2.4 Regionale samenwerking Oost Groningen ... 6
3. Ambitie, doelstellingen en activiteiten ... 6
   3.1 Inleiding ... 6
   3.2 Klimaatambities Oldambt ... 6
   3.3 Bestaand klimaatbeleid gemeente Oldambt ... 8
      3.3.1 gemeentelijke gebouwen en voorzieningen ... 9
      3.3.2 Woningen (handhaving EPC, nieuwbouw, bestaande woningvoorraad, bewonersgedrag) ... 9
      3.3.2 Utiliteitsgebouwen (bestaande) ... 10
      3.3.4 Bedrijven ... 10
      3.3.5 Grootschalige duurzame energie-opties ... 11
      3.3.6 Windenergie ... 11
      3.3.7 CO2-opslag ... 11
4. Algemeen ... 11
   4.1 Duurzaam inkopen ... 11
   4.2 Millenniumgemeente ... 11
   4.3 Vereniging Klimaatverbond Nederland ... 12
   4.4 Klimaatbosjes ... 12
   4.5 Educatie ... 12
5. Personele en financiële implicaties klimaatbeleid ... 12
   5.1 Algemeen ... 12
   5.2 Personele en financiële implicaties ... 13
Bijlage : Begrippenlijst ... 14

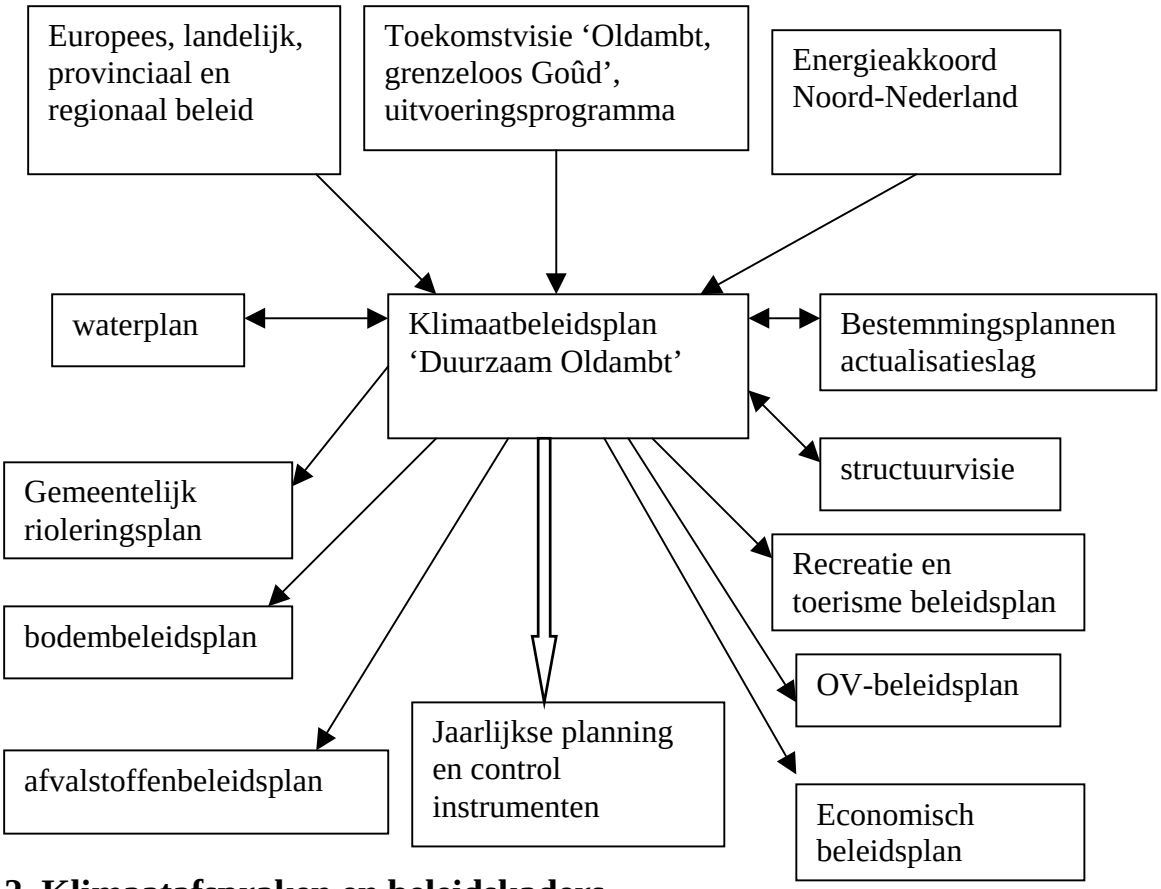
1. Inleiding

1.1 voorwoord

In de door de raad vastgestelde toekomstvisie “Oldambt” grenzeloos goûd! worden ambities uitgesproken om te komen tot een duurzame gemeente (water als energiebron, kansrijke opties alternatieve energie uitwerken).
Het college van de gemeente Oldambt heeft het coalitieakkoord uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma (2010 – 2014). Dit uitvoeringsprogramma beoogt een nadere uitwerking te zijn van de beleidsvoornemens van het college voor de komende vier jaar. In dit uitvoeringsprogramma spreekt het college hoge ambities uit ten aanzien van het thema klimaat en energie. In het Noordelijk Energieakkoord, dat de voormalige gemeenten Reiderland, Scheemda en Winschoten mede hebben ondertekend, zijn afspraken gemaakt over energiebesparing, duurzame energie en gebruik van brandstoffen. Deze afspraken sluiten nauw aan bij de landelijke doelstellingen, te weten 20% hernieuwbare energie in 2020, 2% energiebesparing per jaar en een CO2 reductie van 30% in 2020. Wij vinden dan ook dat onze gemeente op het gebied van duurzaamheid de komende jaren het goede voorbeeld moet geven door het inspelen op en gebruik maken van de mogelijkheden die de markt te bieden heeft. We willen graag samenwerken met bewoners, bedrijfsleven, organisaties, onderwijsinstellingen etc. en hierbij een initiërende en stimulerende rol spelen.

1.2 samenhang met ander beleid

Als uitgangspunt voor het klimaatbeleidsplan Duurzaam Oldambt zijn de toekomstvisie “Oldambt” grenzeloos Goûd, het uitvoeringsprogramma van de gemeente, het Europees beleid, nationaal, provinciaal, regionaal beleid en het energieakkoord Nooord-Nederland gebruikt. Het klimaatbeleidsplan werkt ook door op andere beleidsterreinen. In de visie, de ambities en de uitwerking en verantwoording wordt hiermee verbanden en koppelingen gelegd.

2. Klimaatafspraken en beleidskaders

2.1 Internationale afspraken en ontwikkelingen

Deelnemende landen zijn groengekleurd, grijsgekleurde landen hebben tot dusver niet deelgenomen aan het protocol. De Verenigde Staten (roodgekleurd) heeft het Verdrag wel ondertekend, maar niet bekrachtigd (stand februari 2009).

Voor de gemeente Oldambt zijn voor het klimaatbeleid de doelstellingen die al in 1997 in Kyoto, Japan werden geformuleerd, van belang. Het Kyoto-protocol zou in werking treden als de parlementen van 55 landen, die samen 55 procent van de uitstoot van broeikasgassen veroorzaken, het in hun nationale wetgeving hadden bekrachtigd (geratificeerd). Dit moment werd pas bereikt op 23 oktober 2004 toen Rusland het verdrag bekrachtigde.
Tot en met februari 2009 hadden 181 landen het verdrag bekrachtigd (er zijn momenteel 193 internationaal erkende onafhankelijke staten). De grote spelbreker tot op heden is de regering van de Verenigde Staten van Amerika.
Het Kyoto-protocol richt zich met name op mitigatie: de terugdringing van de uitstoot van broeikasgassen. De internationale afspraken over mitigatie betreffen het bekende koolstofdioxide (CO2), methaan (CH4) en lachgas (N2O) en een aantal fluorverbindingen (CFK,PFK,SF6). Het verdrag regelt dat de afname van broeikasgassen in de periode tot 2012 wereldwijd gemiddeld 5,2 procent is ten opzichte van de uitstoot in 1990. de Europese Unie

moet zorgen voor een reductie van 8 procent. De lidstaten van de Europese Unie hebben een onderverdeling gemaakt op basis van economische draagkracht. In Nederland moet de afname 6 procent zijn. Het Kyoto-protocol eindigt in 2012. In december 2009 vond de VN-klimaattop in Kopenhagen plaats. De bedoeling was dat tijdens de klimaattop afspraken zouden worden gemaakt over de periode na 2012. Helaas is er geen ambitieuze bindende overeenkomst bereikt. Er werd geen akkoord bereikt voor het afspreken van specifieke bindende doelstellingen voor CO2-reductie op korte termijn. Ook voor een doelstelling op lange termijn werd geen overeenkomst gevonden. Het bereikte "Copenhagen Accord" is niet wettelijk bindend, werd enkel ter kennisgeving aangenomen en stelt slechts dat het de behoefte "erkent" om temperatuurverhoging onder 2 graden Celsius te houden. Het gaat dus eerder om een "politiek" dan om een wettelijk bindend akkoord.

2.2 Nationale afspraken

De klimaatdoelstellingen van de Nederlandse rijksoverheid gingen in 2007 veel verder dan de eisen van het Kyoto-protocol. Het kabinet wilde dat Nederland in 2020 een van de duurzaamste en efficiëntste energievoorzieningen in Europa heeft en had in 2007 zich ambitieuze klimaat- en energiedoelstellingen gesteld, te weten 20% hernieuwbare energie in 2020, een energiebesparingtempo van 2% per jaar, realisatie van een CO2-emissiereductie van 30% in 2020 ten opzichte van 1990 bij voorkeur in Europees verband en 10% aandeel van biotransportbrandstoffen. Bovendien wilde de rijksoverheid in 2012 klimaatneutraal zijn. Dat wilde zij bereiken met name door energiebesparing en inkoop van duurzame energie. Deze ambitie was vastgelegd in het coalitieakkoord van februari 2007. Inmiddels is een nieuw kabinet aangetreden (september 2010). In het regeerakkoord van dit kabinet zijn de klimaatdoelstellingen voor 2020 aanzienlijk bijgesteld. Zo is de doelstelling voor CO2 reductie van 30% verlaagd naar 20%. Ook de doelstelling van 20% hernieuwbare energie in 2020 is verlaagd en wel naar 14%.

Daarnaast heeft de Nederlandse regering tijdens de Europese top te Brussel in het voorjaar van 2007 aangegeven dat Nederland zich tot koploper op het terrein van CO2-afvang, -transport en- opslag wil ontwikkelen. De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu, de provincie Groningen en het energiebedrijf Nuon hebben op 27 april 2007 een intentieovereenkomst ondertekend, om een substantiële bijdrage te leveren aan het realiseren van de ambitieuze doelstellingen van het kabinet binnen het werkprogramma 'Schoon en Zuinig'.

2.3 Regionale afspraken

2.3.1 Energieakkoord Noord Nederland

Het Energieakkoord Noord-Nederland, dat door bijna alle noordelijke gemeenten (waaronder de voormalige gemeenten Reiderland, Scheemda en Winschoten), de vier noordelijke provincies, het Samenwerkingsverband Noord-Nederland en het rijk in 2008 is ondertekend is een akkoord tussen "het Noorden" en het rijk. Het heeft als belangrijkste doelen: het leveren van een stevige bijdrage aan het oplossen van het klimaatprobleem en het behouden, versterken en uitbouwen van de energiebedrijvigheid in Noord-Nederland. Oldambt wil op lokaal niveau actief meewerken aan de verwezenlijking van deze doelen.

Partijen hebben in dit akkoord aangegeven zich in te spannen opdat:

a. de CO2-emissie in 2020 met 30% is verminderd ten opzichte van 1990.
b. De energie-efficiency wordt verhoogd tot 2% per jaar (is nu 1%).
c. Het aandeel hernieuwbare energiebronnen wordt verhoogd tot 20% in 2020.

Daarbij wordt ingezet op de volgende vijf strategische thema's:

1. energiebesparing in de gebouwde omgeving, glastuinbouw en industrie.
2. duurzame energie.
3. biotransportbrandstoffen en duurzame mobiliteit.
4. schoonfossiele energie: het voorbereiden voor en eventuele realisatie van CO2-opslag.
5. kennis en innovatie.

De volledige tekst van het Energieakkoord Noord-Nederland is als bijlage bijgevoegd.

2.4 Regionale samenwerking Oost Groningen

Voor het thema energie is, door een aantal gemeenten in Oost Groningen, de nota 'Energiek met energie' opgesteld. In deze nota worden de ambities op energiegebied van Oost-Groningen verwoord. Er worden projecten aangedragen die bij kunnen dragen aan het behalen van de doelstellingen. Er wordt aandacht besteed aan energiebesparing in overheidsgebouwen, woningen en industrie. Diverse mogelijkheden voor het opwekken en gebruiken van duurzame energie worden onder de aandacht gebracht. De nota is op 17 juni 2009 vastgesteld. In het bij de nota 'Energiek met energie' horende projectenprogramma is een aantal ambities omgezet in concrete projecten.

3. Ambitie, doelstellingen en activiteiten

3.1 Inleiding

Wat is de ambitie van het Oldambtster klimaatbeleid en welke overwegingen spelen daarbij een rol? Ambities dienen te worden vertaald in concrete doelstellingen en activiteiten voor de komende jaren. Hierbij komen de volgende onderdelen van ons klimaatbeleid aan bod:

- gemeentelijke gebouwen en voorzieningen.
- woningen;
- utiliteitsgebouwen;
- bedrijven;
- verkeer en vervoer;
- grootschalige duurzame energie-opties.

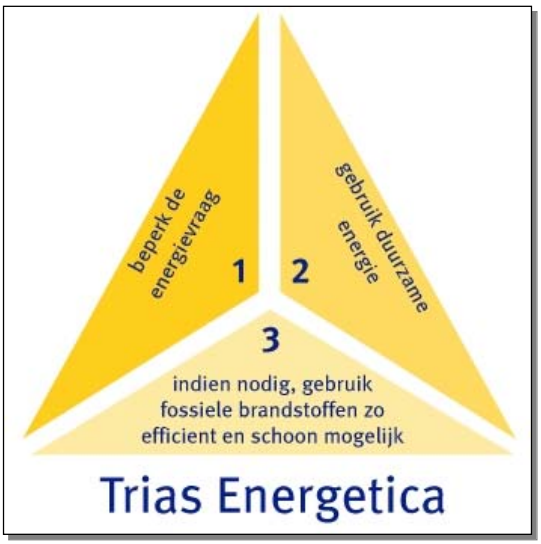
3.2 Klimaatambities Oldambt

In het uitvoeringsprogramma 2010 – 2014 spreekt het college hoge ambities uit ten aanzien van het thema klimaat en energie. Op 21 april 2010 heeft de gemeenteraad de toekomstvisie "Oldambt, grenzeloos Goûd" vastgesteld. Deze toekomstvisie geeft een richtinggevend kader voor toekomstig beleid en voor de uitvoering van programma's en projecten door de gemeente Oldambt en haar samenwerkingspartners. Op het gebied van klimaat en energie wil de gemeente kansrijke projecten initiëren en faciliteren in samenwerking met mogelijke partners, waarbij gedacht wordt aan biovergisting, zout-water en energie (zout-zoet en watermachines). Ook de mogelijkheden van een coöperatief zonne-energieproject worden onderzocht.
Interessante projecten om verder te onderzoeken zijn projecten op het gebied van energie en duurzaamheid die een lokaal tintje zou moeten krijgen door specifieke kunde van elders naar de gemeente te halen. Specifiek zal gekeken worden naar de landbouw. Inzet van (gemeentelijke) biomassa als energiebron in plaats van afval kan bijdragen tot een duurzamer beheer van de ruimte. Ook de mogelijkheden die het gebied van Blauwestad biedt als (tijdelijke) leverancier van biomassa zullen worden onderzocht en waar mogelijk worden benut.

De gemeente Oldambt realiseert zich dat lokaal klimaatbeleid een daadwerkelijke bijdrage kan leveren aan de vermindering van CO2-uitstoot. Gemeenten in Nederland moeten daarom hun verantwoordelijkheid nemen om de doelstellingen te behalen van het Kyoto-verdrag. De gemeente staat immers als eerste overheid het dichtst bij de burgers, bedrijven e.a. (lokaalwerkende) organisaties. De gemeente kan via haar eigen gebouwen en het beheer van de openbare ruimte ook het goede voorbeeld geven, de gemeente kan partijen stimuleren en faciliteren en als katalysator optreden. De gemeente kan daarbij tevens de regie op zich nemen (maar hoeft dat niet).

Reductie van CO2-uitstoot kan als volgt worden bereikt in volgorde van prioriteit (zie ook onderstaande figuur):

1. het verminderen van de vraag door energiebesparing (bij eindgebruikers);
2. het toepassen van duurzame (energie)bronnen;
3. het optimaliseren van de toepassing van fossiele bronnen voor wat betreft energie-efficiency en betrouwbaarheid.

De gemeente Oldambt wil graag een ‘actieve’ gemeente zijn voor wat betreft klimaatbeleid. De gemeente wil een reductie van de CO2-uitstoot realiseren middels haalbare en concrete maatregelen. De gemeente Oldambt kiest voor een actieve houding ten opzichte van energiebesparing op meerdere gebieden. Daarbij beziet de gemeente Oldambt het klimaatbeleid niet alleen vanuit de eigen organisatie, maar wordt ook gekeken naar mogelijkheden voor en door de gehele gemeenschap van Oldambt, zoals het bedrijfsleven, particuliere woningeigenaren, corporaties, minima, het verenigingsleven en jongeren.
Bij het kiezen van projecten in het klimaatbeleid van de gemeente Oldambt hecht het college bovendien belang aan het volgende:

- onze aandacht ligt bij zaken die er voor het klimaat daadwerkelijk toe doen.
- Het klimaatbeleid is er voor en door de gemeente én de gemeenschap van Oldambt.
- Belanghebbenden worden direct betrokken bij de vorming en uitvoering van dit beleid.
- De focus ligt meer op de lusten van klimaatbeleid dan op de lasten (m.a.w. we kiezen méér voor het stimuleren en belonen van goed ‘klimaatgedrag’, dan voor het bestraffen van fout ‘klimaatgedrag’.
- De gekozen maatregelen zijn concreet, haalbaar en betaalbaar.

- De gemeente Oldambt hoeft het wiel niet zelf uit te vinden. Daar waar samenwerking tot een effectiever of efficiënter klimaatbeleid kan leiden , wordt gekozen voor samenwerking.
- Daar waar mogelijk wil de gemeente initiatieven initiëren en stimuleren (durfprojecten)

Het college wil inzetten op het realiseren van de doelen zoals die zijn gesteld in het Energieakkoord Noord-Nederland, dat door bijna alle noordelijke gemeenten (waaronder de voormalige gemeenten Reiderland, Scheemda en Winschoten), de vier noordelijke provincies, het Samenwerkingsverband Noord-Nederland en het rijk in 2008 is ondertekend.
Dit akkoord tussen "het Noorden" en het rijk heeft als belangrijkste doelen: het leveren van een stevige bijdrage aan het oplossen van het klimaatprobleem en het behouden, versterken en uitbouwen van de energiebedrijvigheid in Noord-Nederland. Oldambt wil op lokaal niveau actief meewerken aan de verwezenlijking van deze doelen.

3.3 Bestaand klimaatbeleid gemeente Oldambt

Hoewel formeel de gemeente Oldambt niet beschikt over een klimaatbeleidsplan is er wel sprake van klimaatbeleid in de gemeente Oldambt.
In 2008/ 2009 hebben de voormalige gemeenten Reiderland, Scheemda en Winschoten een aanvraag ingediend ter verkrijging van een uitkering uit het gemeentefonds in verband met Stimulering van Lokale klimaatinitiatieven (SLOK).
De uitkering heeft als doel gemeente te stimuleren structurele activiteiten te ondernemen en maatregelen te treffen gericht op de reductie van broeikasgassen. Met deze uitkering wordt tevens beoogd het klimaatbeleid in de gemeentelijke organisatie te verankeren.
De gemeenten Reiderland, Scheemda en Winschoten hebben een meerjarig, integraal plan voor hun lokaal en deels regionaal (samenwerkingsverband) klimaatbeleid opgesteld, waarin zij projecten en activiteiten hebben aangegeven.
De projecten en activiteiten zijn gericht op het behalen van concreet omschreven resultaten.
De drie voormalige gemeenten hebben uit de "Prestatiekaart lokaal klimaatbeleid" een aantal projecten geselecteerd waarvoor een uitkering is aangevraagd. Met de keuze van de projecten is tevens door de gemeenten de gewenste ambitieniveaus bepaald. De regeling spreekt over een drietal niveaus, te weten: actief, voorlopend en innovatief. Alle drie gemeenten hebben gekozen voor een actief en deels voorlopend ambitieniveau.
De aangevraagde uitkering is voor de drie gemeenten toegekend. Hiermee zijn de gemeenten een verplichting aangegaan die door de nieuwe gemeente Oldambt wordt overgenomen.

Bij de uitwerking van het klimaatbeleid gaan we uit van de thema's uit de Prestatiekaart Gemeentelijk Klimaatbeleid.
De thema's op de Prestatiekaart zijn:

- gemeentelijke gebouwen en voorzieningen.
- woningen;
- utiliteitsgebouwen;
- bedrijven;
- verkeer en vervoer;
- grootschalige duurzame energie-opties.

3.3.1 gemeentelijke gebouwen en voorzieningen

De activiteiten binnen het onderdeel gemeentelijke gebouwen en voorzieningen hebben betrekking op bestaande gebouwen, infrastructurele voorzieningen, verkeer en vervoer en duurzaam inkopen. Als gemeente die duurzaamheid hoog in het vaandel heeft, vindt de gemeente Oldambt dat we op al deze terreinen het goede voorbeeld moeten geven.

Wat willen we bereiken

Binnen de gemeentelijke organisatie willen we het volgende bereiken:

- het (nieuwe) gemeentehuis Oldambt wordt gerealiseerd met een EPC van 0,5.
- Energiebesparing en terugbrengen van exploitatiekosten van een aantal gemeentelijke gebouwen gecombineerd met de inkoop van groene stroom
- Realiseren van een zeer energiezuinig en duurzaam gebouw
- Streven naar omzetten contracten grijze stroom naar groene stroom en de inkoop van groen gas of klimaat gecompenseerd
- Structureel besparen op de energie (stroomverbruik) en toepassen van energiezuinige armaturen binnen de openbare verlichting van de gemeente
- Besparing van brandstofverbruik van de gemeentelijke voertuigen door verandering van rijstijl.

Wat gaan we doen in de periode 2011-2014

De volgende activiteiten zijn gepland

- Realisatie (nieuw) gemeentehuis (wellicht later dan binnen deze periode van het beleidsplan)
- Realiseren van energiezuinig en duurzame (brede) school in Oostwold
- Onderzoek uitvoeren naar de energiebesparingmogelijkheden binnen openbare verlichting van de gemeente (2011)
- Aanbieden cursus “het nieuwe rijden” aan medewerkers gemeente Oldambt
- Omzetten contracten grijze stroom naar groene stroom en inkoop van groen gas of klimaatgecompenseerd gas
- Onderzoek aanschaf elektrisch aangedreven (gemeentelijke) voertuigen en mogelijkheden elektrische oplaadpunten.

3.3.2 Woningen (handhaving EPC, nieuwbouw, bestaande woningvoorraad, bewonersgedrag)

Wat willen we bereiken

Binnen het thema woningen willen we het volgende bereiken:

- Toetsing van EPC-berekeningen en toezicht op de EPN op de bouwplaats bij 40% van de verleende bouwvergunningen
- Verbeteren van de energetische kwaliteit van de bestaande woningvoorraad, uitgedrukt in het Energielabel, met gemiddeld 1% per jaar
- Verlagen van energieverbruik van bewoners en het vergroten van hun energiebewustzijn
- Realiseren van nieuwe woningen met een EPC van 0,50
  (De verscherpte EPC-eis voor nieuwbouw in Noord-Nederland is voorlopig van de baan door onvoldoende draagvlak onder de woningcorporaties en bouwpartijen voor een aanscherping).

Wat gaan we doen in de periode 2011-2014
De volgende activiteiten zijn gepland:

- Opleiding toetsing bouwplannen en handhaving EPN
- Afspraken maken met corporaties om de energieprestatie van huurwoningen, uitgedrukt in het Energielabel, met twee stappen te verbeteren (wordt opgenomen in woonakkoord 2011).
- De gemeente ondersteunt de actie “klimaatstraatfeest”en publiceert hierover.
- Deelname aan het vervolgproject van Wonen++ van de provincie Groningen.
- Realiseren van twee energiezuinige woningen in samenwerking met woningcorporatie

3.3.2 Utiliteitsgebouwen (bestaande)

Wat willen we bereiken

- Energiebesparing en verbetering binnenklimaat scholen

Wat gaan we doen in de periode 2011-2014

De volgende activiteiten zijn gepland:

- Onderzoek doen naar het binnenklimaat scholen, project frisse scholen.

3.3.4 Bedrijven

Binnen de gemeente Oldambt hebben we geen sterk vervuilende industrie, of bedrijvigheid waarmee zeer grote energieconsumptie gemoeid is.
De activiteiten richten zich vooral op vergunningverlening, handhaving en voorlichting. Daarnaast willen we structurele samenwerking op bedrijventerreinen bevorderen, gericht op energiebesparing en/of opwekking duurzame energie.

Wat willen we bereiken
Bij bestaande bedrijven willen we het volgende bereiken:

- alle relevante bedrijven waarbij de gemeente bevoegd gezag is op basis van de Wet milieubeheer hebben een actuele vergunning dan wel voldoen aan het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer op het gebied van energiebesparing
- extra energie- efficiency verbetering of verduurzaming van gemiddeld 2% per jaar bij de bedrijven waarvan de gemeente bevoegd gezag is op grond van de Wet milieubeheer
- structurele samenwerking met bedrijven op bedrijventerreinen, gericht op minimaal 2% energiebesparing en/of opwekking van duurzame energie

Wat gaan we doen in de periode 2011-2014
De volgende activiteiten zijn gepland:

- Uitvoeren van een regionaal handhavingsproject van energie-eisen bij supermarkten (2010).
- Onderzoek uitvoeren naar bedrijven waarbij restwarmte vrijkomt en vervolgens samen met bedrijven onderzoeken naar mogelijkheden voor het hergebruik van deze warmte.

3.3.5 Grootschalige duurzame energie-opties

Wat willen we bereiken:

- 3% van de energie die binnen de gemeentegrenzen wordt gebruikt wordt duurzaam opgewekt en geleverd via grootschalige en/of collectieve opties (wind, biomassa, zonne-energie)

Wat gaan we doen in de periode 2011-2014

- We gaan in 2010 en 2011 onderzoek verrichten (samen met de gemeenten in de regio) naar kansen voor duurzame energie in Oost Groningen. Hiermee verkrijgen wij inzicht in de mogelijkheden voor het binnen de regio opwekken en benutten van geproduceerde duurzame energie (DE) en het opzetten van een kennisbank

3.3.6 Windenergie

De gemeente Oldambt staat positief tegenover de inzet van windenergie. In de toekomstvisie is als een van de doelen benoemd, ruimte voor pionieren met als verbijzondering durfprojecten op het gebied van alternatieve energie. Gedacht moet worden aan een windpark met meerdere turbines en niet aan afzonderlijke windturbines. De gemeente wil onderzoek verrichten (in samenwerking met andere partijen) naar mogelijke locatie(s) en vervolgens vastleggen (in bestemmingsplan) waar wel en niet windenergie mogelijk is.

3.3.7 CO2-opslag

De opslag van CO2 in de bodem van Noord Nederland staat momenteel (2010/2011) volop ter discussie.
Binnen de gemeente Oldambt zullen de komende decennia geen geschikte leegkomende aardgasvelden beschikbaar komen voor de opslag van CO2 (informatie uit gesprek college met de NAM d.d. 14 december 2010). Eventuele voorstellen met betrekking tot het al of niet opslaan van CO2 in de gemeente Oldambt zullen ter goedkeuring aan de raad worden voorgelegd.

4. Algemeen

4.1 Duurzaam inkopen

De gemeente Oldambt vindt duurzaam inkopen belangrijk. De gemeente heeft het convenant Duurzaam inkopen ondertekend. Bij alle inkopen en aanbestedingen van de gemeente heeft zij een inspanningsverplichting om duurzaamheidaspecten te onderzoeken en daar waar mogelijk mee te nemen en heeft daarom ‘de verklaring duurzaam inkopen’ van SenterNovem ondertekend.
De gemeente spreekt in deze verklaring uit, dat ze:

- De ambitie heeft in 2015 voor 100% duurzaam in te kopen, eventueel met als tussenstap 75% in 2010.

4.2 Millenniumgemeente

In september 2000 kwamen de wereldleiders in VN-verband bij elkaar voor de Millenniumtop. Er werd afgesproken om gezamenlijk te vechten tegen armoede en honger, ongelijkheid tussen man en vrouw, milieuverontreiniging en HIV/AIDS en om in te zetten op verbetering van de toegang tot onderwijs, gezondheidszorg en schoon water. Deze beloften zijn samengevat in de acht Millenniumdoelen. Middels het uitvoeren van het klimaatbeleid dat in dit plan is verwoord levert de gemeente Oldambt een bijdrage aan milleniumdoel 7: “Er leven meer mensen in een duurzaam leefmilieu”.

4.3 Vereniging Klimaatverbond Nederland
De vereniging Klimaatverbond Nederland is een vereniging door en voor gemeente, provincies en waterschappen. Deze vereniging heeft als doel het klimaat- en milieubeleid op een hoger niveau te brengen. Dat doet men door elkaar te informeren en zo nodig te assisteren, samen problemen aan te pakken en gezamenlijk op te treden. De vereniging telt momenteel circa 125 leden, vooral gemeenten. De voormalige gemeente Scheemda was aangesloten bij de vereniging Klimaatverbond. Gemeente Oldambt vindt het belangrijk ondersteuning te blijven zoeken bij de vereniging Klimaatverbond en mee te doen aan de initiatieven en activiteiten die vanuit deze vereniging worden ontwikkeld en ondersteund.

4.4 Klimaatbosjes
De gemeente Oldambt kent een aantal zogenaamde klimaatbosjes (zie www.klimaatbosjes.nl). Deze bosjes bestaan uit minimaal 3 walnootbomen. De keuze voor deze soort is bewust gemaakt. Het is een gebruiksboom die de benodigde aandacht trekt. Door samen met kinderen walnoten te gaan rapen, kan het verhaal achter de klimaatbosjes op een aansprekende manier aan de nieuwe generatie worden doorgegeven. Een ander voordeel van de walnotenboom is de duurzaamheid. Van het harde, waardevolle hout worden vaak meubelstukken gemaakt. Walnotenbomen passen zowel in landelijk als stedelijk gebied. Bovendien hebben ze weinig onderhoud nodig. De bosjes maken nieuwsgierig en hebben als doel om iedereen te inspireren om zelf iets te doen aan de oplossing van het klimaatprobleem.
De gemeente zal onderzoeken (2012) of er meer van deze bosjes in haar gemeente kunnen worden gerealiseerd.

4.5 Educatie
Natuur en milieueducatie op scholen is van groot belang om kinderen informatie en inzicht te geven in de klimaatproblematiek en in de mogelijkheden hier zelf wat aan te doen. Deze informatie hoeft de gemeente niet zelf te ontwikkelen. Landelijk wordt lesmateriaal ontwikkeld dat via NME Oost Groningen de scholen bereikt. Ook over klimaat en energiegebruik zijn verschillende lessenseries beschikbaar. De gemeente Oldambt vindt het belangrijk om scholieren actief te betrekken bij bijvoorbeeld uitgevoerde energiebesparende maatregelen op hun scholen. Hiertoe zal de gemeente is samenspraak met het NME Oost Groningen een plan van aanpak uitwerken

5. Personele en financiële implicaties klimaatbeleid
5.1 Algemeen
In het uitvoeringprogramma en de SLOK-aanvraag die zijn opgenomen in de bijlagen, is voor ieder van de hiervoor beschreven thema's en activiteiten kort en bondig aangegeven wat we daarvoor de komende tijd gaan doen, wie dat gaat uivoeren, welke middelen daarvoor naar verwachting nodig zijn en welke dekkingsmiddelen daar tegenover staan.
Via de betrokken medewerkers, beleidsadviseur milieu (klimaatbeleid en energie), het management, de portefeuillehouder, het college, de raad en Agentschap.nl zal de uitvoering van het klimaatbeleid worden bewaakt, geëvalueerd en zo nodig bijgesteld; de ene heeft daarin natuurlijk een wat zwaardere rol dan de ander. Dit zal ondermeer gebeuren via de documenten in het kader van de planning- en controlcyclus. Jaarlijks zal de voortgang van het uitvoeringsprogramma aan de raad gerapporteerd worden via het milieujaarverslag. De ambtelijke organisatie en portefeuillehouder zullen dit tevens doen via actualisatie van het uitvoeringsprogramma.

Als het gaat om een integrale evaluatie van het Oldambtster klimaatbeleid over de periode 2011 – 2014 wordt voorgesteld om dat in 2014, aan het einde van de planperiode, te doen. Mede in relatie tot het opstellen van het klimaatbeleidsplan voor de daarop volgende periode.

5.2 Personele en financiële implicaties
De uitvoering van het klimaatbeleid vraagt om personele capaciteit vanuit in principe alle afdelingen van de gemeente. Voor de ene afdeling betekent dat meer dan voor de andere. Uitgaande van de uitvoering van de SLOK projecten is ingeschat dat daarvoor de naar verwachting de volgende (ambtelijke) inzet voor de komende jaren benodigd is (zie projectbladen SLOK). De uren kunnen worden gefinancierd uit de bestaande ambtelijke capaciteit en uit de vergoedingen op basis van de SLOK-regeling.

Verder zijn er voor de uitvoering van voorliggend klimaatbeleid gelden nodig voor het inhuren van specialistische adviesbureaus, voorlichtingsmateriaal e.d. Deze kosten kunnen ook gedekt worden via bestaande budgetten, SLOK uitkeringsgelden, exploitaties of aanvullende subsidies.
Uitgangspunt is derhalve dat de uitvoering van het klimaatbeleid vooralsnog binnen de bestaande capaciteit en met de bestaande en reeds toegezegde externe bijdragen gebeurt. Mocht voor de uitvoering van het klimaatbeleid na verloop van tijd blijken dat er desondanks aanvullende middelen nodig zijn, dan zullen deze op basis van het (jaarlijks) te actualiseren uitvoeringsprogramma via de reguliere planning- en controlcyclus worden aangevraagd.

Bijlagen:
Lijst met begrippen en afkortingen
Projectbladen SLOK
Energieakkoord Noord Nederland

Bijlage : Begrippenlijst

Adaptatie: inspelen op gevolgen van klimaatverandering en aanpassen aan de (toekomstige) klimaatomstandigheden (bijvoorbeeld bij infrastructurele projecten rekening houden met grootschalige wateroverlast).

DE: Duurzame Energie, energie die is opgewekt door systemen die netto geen CO2-uitstoten bij de productie van energie en onuitputbaar of hernieuwbaar zijn, zoals windenergie, getijde-energie, bio-energie, zonne-energie, koude-warmte-opslag.

EI: Energie-index, een begrip uit de berekening van het EnergiePrestatieAdvies (EPA). Dit indexgetal maakt een vergelijking mogelijk van de energiekwaliteit tussen woningen van hetzelfde type. De EI is niet hetzelfde als de EPC: zowel de EI als de EPC zeggen iets over de energieprestatie van een gebouw, onafhankelijk van het bewonersgedrag en de grootte van het gebouw. Ze zijn echter niet uitwisselbaar en ook niet naar elkaar om te zetten. De EPC-berekening is ontwikkeld voor de nieuwbouw, de EI-berekening is ontwikkeld voor de bestaande bouw. Beide formules wijken van elkaar af. Energie Index wordt soms ook geschreven als energieindex.

Energietransitie: Een omschakeling van fossiele energie naar duurzame energiesystemen in onze huidige maatschappij.

EPA: Afkorting voor EnergiePrestatieAdvies. Een EPA wordt gegeven door een EPA-adviseur. Hij/zij berekent de energiekwaliteit van een bestaande woning of wooncomplex aan de hand van een Energie Index.

energielabel (gebouw), dat net als de energiestickers op wasmachines en koelkasten aangeeft in welke klasse van energieverbruik het bouwwerk valt.
De EPBD stelt dat alle nieuwe gebouwen moeten beschikken over een energieprestatiecertificaat. Deze verplichting is op 1 januari 2008 ingegaan. Voor bestaande gebouwen geldt deze verplichting op transactiemomenten (renovatie gebouwen > 1000 m2, verkoop of verhuur).

EPC: EnergiePrestatieCoëfficiënt (geeft de relatieve energieprestatie van een gebouw weer, hoe lager hoe beter).

EPL: EnergiePrestatie op Locatie. Een maat, waarmee het berekende verbruik aan fossiele brandstoffen van een wijk wordt aangegeven in relatie tot een referentiegebruik. Een EPL kan zowel voor nieuwbouw- als voor bestaande wijken worden berekend. De EPL wordt uitgedrukt in een (rapport)cijfer van 1 tot 10. Op dit moment is een EPL van 6,6 het minimum. De hoogte van de EPL-score wordt bepaald door drie factoren:

- het verbruik op gebouwniveau (woningen en utiliteitsgebouwen);
- de keuze van de energiedrager (gas, elektriciteit of warmte);
- de wijze van productie van de energiedrager (efficiëntie van de energievoorziening).

KWO: Koude-Warmte-Opslag (ook wel WKO). Een duurzame manier om gebouwen te koelen of te verwarmen. In de zomer wordt warme lucht opgeslagen in de bodem, waar de temperatuur gedurende het jaar constant blijft. In de winter wordt deze warme lucht gebruikt om het gebouw te verwarmen. De koude winterlucht wordt weer opgeslagen in de bodem, zodat het in de zomer gebruikt kan worden voor koeling.

Kyoto: Klimaatverdrag Kyoto (16 februari 2005) waarbij de deelnemende landen waaronder Nederland zich tot doel hebben gesteld in de periode van 2008 tot 2012 de totale emissie van broeikasgassen met minstens 5% omlaag te brengen t.o.v het niveau van 1990.

LED: Light-Emitting-Diode: Nieuwe vorm van verlichting (halfgeleider) die vele malen efficiënter is dan de spaarlamp en veelvuldig toepasbaar is door de kleine geconcentreerde lichtbundels, die ook in kleur beschikbaar zijn.

Mitigatie: Het voorkomen of beperken van klimaatverandering (door de uitstoot van broeikasgassen te verminderen).

PV panelen: Photovoltaïsche panelen, ook wel zonnepanelen: zetten zonlicht om in elektriciteit.

SenterNovem: Een agentschap van het ministerie van Economische Zaken. Namens de overheid bieden zij een groot aantal regelingen en programma's aan op het gebied van duurzaamheid en innovatie. Deze regelingen zijn bedoeld om bedrijven, overheden, kennisinstellingen en in enkele gevallen ook consumenten te ondersteunen bij duurzame of innovatieve projecten. Begin 2010 is de naam SenterNovem veranderd in Agentschap NL.

SLOK: Stimuleringsregeling Lokale Klimaatinitiatieven (subsidieregeling SenterNovem voor extra uren inzet voor klimaatbeleid).

Trias Energetica: Een goede, algemeen geaccepteerde methode voor het prioriteren van maatregelen op projectniveau. Eerst besparen (beperken van de energievraag), wat daarvan overblijft opwekken met duurzame energiesystemen, en als laatste als het echt niet anders kan: het gebruik van fossiele energie invullen met hoogst efficiënte systemen.

VNG: Vereniging der Nederlandse Gemeenten

Werkprogramma schoon en zuinig

In het werkprogramma 'Schoon en Zuinig: Nieuwe energie voor het klimaat' beschrijft het kabinet Balkenende IV de ambities voor onder andere energiebesparing, duurzame energie en het terugdringen van CO2-uitstoot.

Raadsvoorstel

Voorgesteld raadsbesluit
De raad besluit:
1. Het voorbereidingsbesluit van 6 juli 2016 in te trekken nu er overeenstemming is bereikt met de provincie Groningen en met Geveke Bouw worden afspraken gemaakt over de verdere fasering;
2. De intrekking elektronisch kenbaar te maken op de gemeentelijke website.

Inleiding en doel
In uw vergadering van 6 juli 2016 heeft u een voorbereidingsbesluit vastgesteld voor een deel van het Woongebied 'Het Dorp Blauwestad'.
Doel van het voorbereidingsbesluit is om tijd te winnen om samen met de provincie Groningen, de gemeente Oldambt en de regio Oost-Groningen uit de ontstane impasse te komen.
Dit naar aanleiding van de plannen van Geveke Bouw om in het Havenkwartier woningen te bouwen onder de grens van € 325.000,-, namelijk woningen vanaf € 145.000,- tot € 180.000,-.
Door het voorbereidingsbesluit is om bouwplannen onder de genoemde grens aan te kunnen houden.

Op 5 juli 2016 besloot het college van gedeputeerde staten van Groningen medewerking te verlenen aan de ontwikkeling van een grootschalig bouwproject in het Havenkwartier van Blauwestad, door de betreffende gronden te verkopen aan Geveke Bouw & Ontwikkeling.
Op 12 oktober 2016 hebben Provinciale Staten van Groningen bij motie het college opgeroepen om alles op alles te zetten om de verhoudingen met de betrokken gemeenten te herstellen en alsnog in overleg te treden met gemeenten en specifiek Oldambt om te komen tot een regeling waar alle partijen zich in kunnen vinden.

De afgelopen periode is ook het moment geworden waarin we met gemeente en provincie nog eens in brede zin na konden denken over de toekomst van Blauwestad: welke effecten hebben de recente ontwikkelingen op de vastgestelde visie Blauwestad 2015 en verder?

Visie en Ring Blauwestad:
Gemeente en provincie stellen nieuwe fysiek-ruimtelijke uitgangspunten voor Blauwstad (en het gebied Havenkwartier in het bijzonder) vast in een nog op te stellen gemeentelijke omgevingsvisie.
In het Basisdocument naar de totstandkoming van de nieuwe gemeentelijke omgevingsvisie (gemeenteraad januari 2017) wordt het proces gericht met daarin onder andere aandacht voor de wijze van samenwerking tussen gemeente en provincie.
Voor de Ring Blauwestad geldt dat deze weer actief onderdeel gaat uitmaken van de gebiedsontwikkeling van Blauwestad en omgeving.
Provincie en gemeenten onderzoeken de mogelijkheden om te komen tot een gemeenschappelijke investeringsagenda.

Datum commissievergadering
16 januari 2017

Datum raadsvergadering
30 januari 2017

Onderwerp
Intrekken voorbereidingsbesluit 'Woongebied Het Dorp Blauwestad'

Portefeuillehouder
Laura Broekhuizen-Smit

Contactpersoon
Engelko Abbas

Agendapunt
9a

Casenummer
16.00517

Documentnummer
16.0040947

In de afgelopen maanden is bestuurlijk overleg gevoerd en is ambtelijk overeenstemming bereikt over bijgaande notitie 'Samenwerking Blauwestad gemeente Oldambt – provincie en de positie van de regio Oost-Groningen'. In deze notitie wordt als input voor vervolgafspraken een aantal oplossingsrichtingen in beeld gebracht.
Daarnaast is er in de notitie aandacht voor de verhoudingen met de regio gemeenten in Oost-Groningen en doet daarvoor voorstellen.

Argumenten
1. *In stand houden van het voorbereidingsbesluit:*
Hoofddoel van dit voorbereidingsbesluit, expliciet door alle fracties aangegeven, is om tijd te winnen om samen met de provincie Groningen, de gemeente Oldambt en regio Oost-Groningen uit de ontstane impasse te komen. Het subdoel is om bouwplannen onder de grens van € 325.000,- voor een periode van één jaar aan te kunnen houden. Dit laatste lijkt, uit navraag, niet juridisch haalbaar.
Geconstateerd wordt dat de bijgaande notitie 'Samenwerking Blauwestad gemeente Oldambt – provincie en de positie van de regio Oost-Groningen' het resultaat is van nieuwe intensieve en constructieve samenwerking tussen de provincie Groningen en de gemeente Oldambt. Daarin is ook ruime aandacht voor de positie van de andere gemeenten in de regio Oost-Groningen (transitiefonds, Blauwestad meenemen in regionale afspraken).

Geveke Bouw heeft zich overigens bereid getoond om voor de vervolgfasen voor het Havenkwartier afspraken te maken met gemeente en provincie over de ontwikkeling en functiemenging (woningbouw en maatschappelijke/commerciële/recreatieve functies.
Onder voorwaarde dat de afspraken in de samenwerkingsnotitie worden nagekomen, betekent dat het voorbereidingsbesluit kan worden ingetrokken.

2.*Werken aan een gezamenlijke visie:*
De basis voor de ontwikkeling Blauwestad wordt nog steeds gevormd door de visies Blauwestad 2011 en 2015. In deze visie ontbreekt echter een bredere samenhang met het omliggende gebied en die zou in de nieuwe omgevingsvisie in beeld moeten worden gebracht.

Het is onder andere de taak van de gemeente om te zorgen voor een ruimtelijke visie op haar gemeente en de daarin liggende stad, dorpen, wijken, buurten en overige gebieden, passend binnen dek aders van provinciaal ruimtelijk beleid. Dat geldt dus ook voor het dorp Blauwestad en het Oldambtmeer en het omliggende gebied. Blauwestad dient zich op een evenwichtige manier te ontwikkelen binnen de omgeving van de Blauwestad. De visie op de ontwikkeling van de Blauwestad, zoals in 2011 en in 2015 geactualiseerd biedt goede ontwikkelingskansen voor de Blauwestad en de directe omgeving daarvan. Daarnaast ontstaan initiatieven in de markt die (nog) niet aansluiten bij deze visies maar kennelijk wel vanuit de markt worden gedragen.

Tegelijkertijd is de vraag of en welke effecten nieuwe initiatieven op de regio en omliggende dorpen hebben:
- zijn huidige ruimtelijke visies, woonbeleid en bestemmingsplannen flexibel genoeg om her op in te spelen?
- bieden ze juist een goede bescherming of zijn ze te star en blokkeren ontwikkelingen en woonwensen van burgers en markt?
- moet door veranderingen in de bevolkingssamenstelling en bevolkingsdaling initiatieven in Blauwestad worden afgeremd of juist omarmd?
- de visie voor Oldambt, voortgekomen uit de takendiscussie, luidt: 'De gemeente Oldambt verbindt en ondersteunt'. Doel is om initiatieven te stimuleren en mogelijk te maken. Hoe verhoudt zich dit met de recente en toekomstige initiatieven in Blauwestad?

Op 25 november 2016 hebben gemeente en provincie een ambtelijke brainstormsessie gehad over de Blauwestad in relatie met de omgeving (omliggende dorpen en Winschoten), dit als onderdeel van de nieuwe Omgevingsvisie gemeente Oldambt.
Op basis van dit overleg zijn voor Blauwestad in de Omgevingsvisie gezamenlijke uitgangspunten geformuleerd.
Op basis van deze gezamenlijke uitgangspunten, opgenomen in bijgaande notitie 'Samenwerking Blauwestad gemeente Oldambt – provincie en de positie van de regio Oost-Groningen' (als bijlage opgenomen).
In deze notitie wordt als input voor vervolgafspraken een aantal oplossingsrichtingen in beeld gebracht.
Daarnaast is er in de notitie aandacht voor de verhoudingen met de regio gemeenten in Oost-Groningen en doet ook daarvoor voorstellen.

3. Woonbeleid en afspraken met de regio Oost-Groningen:
De verwachting is dat de 1e fase van het plan Havenkwartier, 36 woningen, voor 1 januari 2018 wordt opgeleverd. Omdat niet alle in de Woonvisie genoemde bouwmogelijkheden ook daadwerkelijk voor 1 januari 2018 gerealiseerd

Raadsvoorstel

worden, is er voldoende ruimte om het bouwinitiatief voor het Havenkwartier te faciliteren. Hiermee blijven we binnen de geldende regionale woningbouwafspraken van Oost-Groningen.
Op 1 januari 2018 moeten binnen de regio nieuwe woningbouwafspraken geformuleerd worden. In 2017 zullen de gemeenten in Oost-Groningen en de provincie in gesprek gaan over deze nieuwe afspraken.
Normaliter bleef Blauwestad buiten dit gesprek. Het voorstel is om de totale woningbouwontwikkeling Blauwestad in deze regionale afspraken te betrekken. Essentieel is dat bestaande woningbouwafspraken met derden niet moeten wijken om woningbouwontwikkeling in Blauwestad mogelijk te maken.

Neveneffecten, risico's en alternatieven
Niets doen levert een blijvende verstoorde verhouding met in elk geval de provincie Groningen op. Dit kan ook zijn uitwerking hebben op andere dossiers en/of beleidsvelden. Ook is uitleg aan de gemeenteraad en het dorp Blauwestad noodzakelijk. Met de uitvoering van de voorliggende notitie kunnen afspraken worden gemaakt over een aantal onderwerpen in het dossier Blauwestad en dit kan tot positieve ontwikkelingen leiden in de Blauwestad en de omgeving daarvan (Ring Blauwestad).
Het risico van een grotere medeverantwoordelijkheid van de gemeente in de Blauwestad is dat dit kan leiden tot grotere financiële uitgaven voor de gemeente. Daartegen over staat dat door de bouw van woningen er ook sprake zal zijn van grotere opbrengsten voor de gemeente in de vorm van jaarlijkse OZB.

Alle genoemde voorstellen met financiële consequenties worden na uitwerking voorgelegd aan het college en indien nodig aan de gemeenteraad.

Integrale consequenties
Diverse beleidsvelden en stakeholders zijn en worden op onderdelen betrokken: coördinatieoverleg Blauwestad, bouwteam Blauwestad, Stuurgroep Blauwestad, dorpsbelang Blauwestad, project- en stuurgroep RWLP Oost-Groningen.

Communicatie en burgerparticipatie
Na besluitvorming op 13 december 2016 in de colleges van zowel provincie als in de gemeente en na overleg met de stuurgroep RWLP van 16 december 2016 wordt een gezamenlijk persbericht uitgedaan. Uw raad zal worden geïnformeerd middels een raadsbrief.

Van de intrekking van het voorbereidingsbesluit wordt mededeling onder de Elektronische Bekendmakingen op de gemeentelijke website.

Vervolg
Een aantal afspraken gaan over nadere uitwerking van voorstellen. Na besluitvorming zal hieraan gewerkt worden en voorgelegd worden aan de Stuurgroep Blauwestad en afzonderlijk aan de colleges en de gemeenteraad.

Bijlagen
1.Notitie 'Samenwerking Blauwestad gemeente Oldambt – provincie en de positie van de regio Oost-Groningen'.

Winschoten, 13 december 2016

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Herman Groothuis
Secretaris

Pieter Smit
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 december 2016,

gelet op de notitie ‘Samenwerking Blauwestad gemeente Oldambt – provincie en de positie van de regio Oost-Groningen’:

Besluit

1. Het voorbereidingsbesluit van 6 juli 2016 in te trekken nu er overeenstemming is bereikt met de provincie Groningen en met Geveke Bouw worden afspraken gemaakt over de verdere fasering;
2. De intrekking elektronisch kenbaar te maken op de gemeentelijke website.

Winschoten, 30 januari 2017

De raad van de gemeente Oldambt,

Pieter Norder
Griffier

Pieter Smit
Voorzitter

Datum raadsvergadering
30 januari 2017

Onderwerp
Intrekken voorbereidingsbesluit ‘Woongebied Het Dorp Blauwestad’

Agendapunt
9a

Casenummer
16.00517

Documentnummer
16.0040947

Samenwerking Blauwestad; gemeente Oldambt - provincie en de positie van de regio Oost Groningen

Datum: 13 december 2016

1. Inleiding

Op 5 juli 2016 besloot het college van gedeputeerde staten van Groningen medewerking te verlenen aan de ontwikkeling van een grootschalig bouwproject in het Havenkwartier van Blauwestad, door de betreffende gronden te verkopen aan Geveke Bouw & Ontwikkeling. Gemeenten en provincie kijken terug op een teleurstellend verlopen proces in relatie tot deze besluitvorming.

Op 12 oktober 2016 hebben Provinciale Staten van Groningen bij motie het college opgeroepen om alles op alles te zetten om de verhoudingen met de betrokken gemeenten te herstellen en alsnog in overleg te treden met gemeenten en specifiek Oldambt om te komen tot een regeling waar alle partijen zich in kunnen vinden.

Vanaf de zomer van 2016 hebben diverse bestuurlijke en ambtelijke overleggen plaatsgevonden. De Stuurgroep Blauwestad is vanaf de formele besluitvorming in juli van dit jaar, een drietal keren bijeen geweest. In deze overleggen is de intentie uitgesproken om er samen uit te komen en een gezamenlijke blik en opgave naar voren toe te richten. De uitkomsten van deze overleggen zijn neergelegd in deze notitie.

De afgelopen periode is ook het moment geworden waarin we met gemeente en provincie nog eens in brede zin na konden denken over de toekomst van Blauwestad: welke effecten hebben de recente ontwikkelingen op de vastgestelde visie en projectplan Blauwestad 2015 en volgende? Vraagt dit om aanpassingen en/of actualisatie van deze visie? De volgende vragen komen op:

- Doen we de goede dingen met elkaar?
- Zijn de verantwoordelijkheden ten aanzien van Blauwestad nog in evenwicht en ervaren we de ontwikkeling van Blauwestad als een gezamenlijke verantwoordelijkheid?
- Moet de gemeente Oldambt -naast de provincie een grotere verantwoordelijkheid ten aanzien van de Blauwestad hebben?
- Zijn de afspraken in de bestuursovereenkomst van 2011 nog actueel?
- Is de gekozen koers in 2011 en de actualisering in 2015 voor Blauwestad nog de goede, dit gelet op de recente ontwikkelingen en initiatieven?

Een groot aantal vragen. In deze notitie wordt als input voor vervolgafspraken een aantal oplossingsrichtingen in beeld gebracht.

Daarnaast is er in de notitie aandacht voor de verhoudingen met de regio gemeenten in Oost Groningen en doet ook daarvoor voorstellen.

2. Werken aan een gezamenlijke visie

De samenwerking tussen provincie Groningen en de gemeente Oldambt lijkt gecompliceerd, vooral door de recente gebeurtenissen. De vraag dringt zich op of dat ook echt zo is en of we als gemeente Oldambt en

provincie niet vooral zouden moeten kijken naar die onderwerpen waar we als onderscheidende overheden goed in zijn of verplichtingen hebben, waar we elkaar nog beter kunnen vinden en die dingen doen die goed zijn voor (de toekomst van) de Blauwestad.

Het is onder andere de taak van de gemeente om te zorgen voor een ruimtelijke visie op haar gemeente en de daarin liggende stad, dorpen, wijken, buurten en overige gebieden, passend binnen de kaders van provinciaal ruimtelijk beleid. Dat geldt dus ook voor Blauwestad en het Oldambtmeer en het omliggende gebied. Blauwestad dient zich op een evenwichtige manier te ontwikkelen binnen de omgeving van Blauwestad. De visie op de ontwikkeling van Blauwestad, zoals in 2010 vastgesteld en in 2015 geactualiseerd biedt goede ontwikkelingskansen voor Blauwestad en de directe omgeving daarvan. Daarnaast ontstaan initiatieven in de markt die (nog) niet aansluiten bij deze visies maar kennelijk wel vanuit de markt worden gedragen.

Tegelijkertijd is het de vraag of en welke effecten nieuwe initiatieven op de regio en omliggende dorpen hebben:

- zijn huidige ruimtelijke visies, woonbeleid en bestemmingsplannen flexibel genoeg om hier op in te spelen?
- bieden ze juist een goede bescherming of zijn ze te star en blokkeren ontwikkelingen en woonwensen van burgers en markt?
- moet door veranderingen in de bevolkingssamenstelling en bevolkingsdaling initiatieven in Blauwestad worden afgeremd of juist omarmd?
- de visie voor Oldambt, voortgekomen uit de takendiscussie, luidt: ”De gemeente Oldambt verbindt en ondersteunt”. Doel is om initiatieven in de gemeente te stimuleren en mogelijk te maken. Hoe verhoudt zich dit met de recente en toekomstige initiatieven in Blauwestad?

Bovenstaande vragen nopen tot een andere manier van denken: het omdenken (kansen in plaats van bedreigingen) en het geven van een impuls aan het blauwe hart van Oldambt, met gelijktijdig aandacht voor het omliggende gebied, dorpen, wijken en de regio.

De gemeente Oldambt is gestart met een nieuwe omgevingsvisie voor haar grondgebied (vast te stellen in 2017). De gemeente gaat deze visie samen met inwoners, bedrijven en stakeholders in het gebied vormgeven. Dit is ook een mooi moment om samen met de provincie de toekomst van Blauwestad te bespreken en in een bredere context te beschouwen.

De basis voor de ontwikkeling Blauwestad wordt nog steeds gevormd door de visies Blauwestad 2010 en 2015. In deze visies ontbreekt echter een bredere samenhang met het omliggende gebied en die zou in de nieuwe omgevingsvisie in beeld moeten worden gebracht. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden van de stad Winschoten (woningbouw en voorzieningen) en een mogelijke “sprong over de A7”. Hetzelfde geldt voor de dorpen ronden de Blauwestad (nog meer richten op en samenhang zoeken met de Blauwestad). Het bouwplaninitiatief Havenkwartier wordt daarmee ook in een bredere context geplaatst en niet solitair beoordeeld maar veel meer in samenhang met toekomstige ontwikkelingen.

Ambtelijk overleg over visie Blauwestad op 25 november 2016

Op 25 november hebben gemeente en provincie een ambtelijk overleg gehad over Blauwestad in relatie met de omgeving , dit als onderdeel van de nieuwe "Omgevingsvisie Oldambt". Op basis van dit overleg zijn voor Blauwestad de onderstaande in de Omgevingsvisie op te nemen uitgangspunten geformuleerd. In het *Basisdocument* (januari 2017) worden door gemeente en provincie procesafspraken gemaakt over hun samenwerking in de totstandkoming van de Blauwestadparagraaf van de Omgevingsvisie.

Blauwestad

Het Oldambtmeer zorgt voor een verbindend element tussen verschillende kernen. Om het Oldambtmeer en Blauwestad ligt een ring van kernen, Scheemda, Midwolda, Oostwold, Finsterwolde, Beerta en Winschoten. Ieder heeft zijn eigen identiteit, water is wat ze met elkaar verbindt. Samen vormen ze een aantrekkelijk gebied. Om dit te versterken kunnen de dorpen zich richting het water ontwikkelen. Binnen de dorpenring heeft Blauwestad ook een eigen identiteit.

Blauwestad wordt gekenmerkt door de uniciteit van het project. Het water heeft een dominante positie, alle functies zijn geadresseerd aan het water. Binnen Blauwestad is een differentiatie van verschillende woon- en werkmilieus aanwezig. Woongebied het Riet heeft een andere belevingswaarde dan bijvoorbeeld de Wei. De identiteit van de woongebieden is beschreven in de verschillende beeldkwaliteitsplannen. De belevingswaarde die hier mee samengaat geeft differentiatie aan het gebied.

Kernwaarden

De volgende kernwaarden gelden voor dit gebied:

- *Doorontwikkelen uniciteit van Blauwestad*
- *Het waterrijk natuurlandschap is dominant*
- *Hoogwaardigheid (in deelgebieden)*
- *Alle functies zijn geadresseerd aan het water*
- *Verbinding van en naar Winschoten, dorpenring en omgeving is belangrijk*
- *Duurzaamheid*
- *Ruimte voor experimenten*

Ruimte voor differentiatie en ontwikkeling
Kenmerkend voor Blauwestad is de differentiatie in woon/werkmilieus. Functiemenging kan deze differentiatie bevorderen. Functiemenging draagt met name in het Havenkwartier bij aan het toeristisch profiel. Voorzieningen in het gebied zijn complementair aan voorzieningen in de omliggende dorpen. Initiatiefnemers worden uitgedaagd de kernkwaliteit van het gebied te versterken en een aanvulling te bieden op bestaande voorzieningen.

Er is ruimte voor experimenten, hiermee kan goed ingespeeld worden op vragen uit de markt. Ook hiervoor geldt dat deze moeten passen bij de identiteit van het woongebied. Een experiment met meer stedelijke bouw past bij het Havenkwartier, het centrum van Blauwestad, maar niet bij bijvoorbeeld woongebied Het Riet waar natuurlijke elementen als water en rietkragen de beleving bepalen. Een nieuwe woonvorm waarbij natuurbeleving centraal staat past weer beter in een ander gebied. Experimenten moeten bijdragen aan de uniciteit van het gebied, het experiment moet uniek zijn in de gemeente. Bij experimenten kan tevens gedacht worden aan collectieve samenwerkingen op verschillende terreinen, bijvoorbeeld op het gebied van energie, wonen of natuurbeheer.

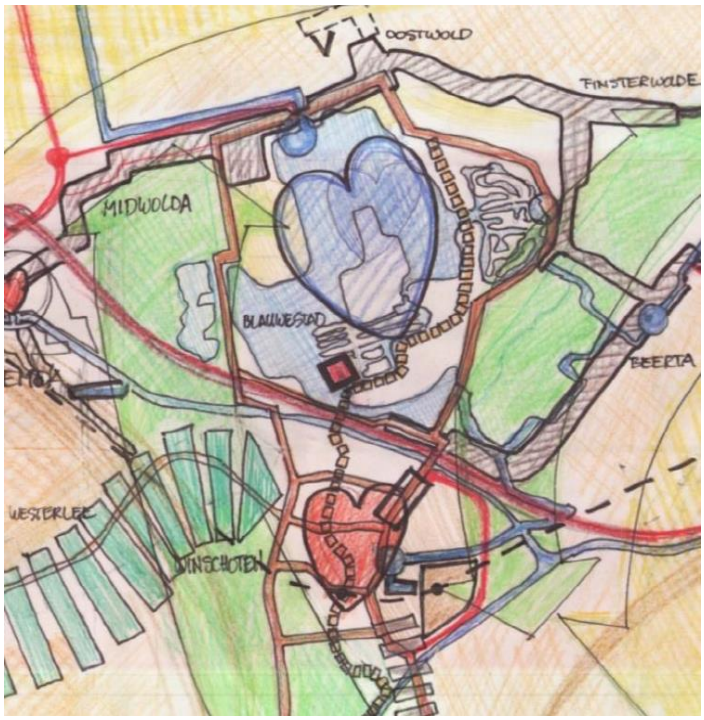
Blauwestad biedt ruimte aan nieuwe toeristische ontwikkelingen. Ook hiervoor geldt dat het moet bijdragen aan de identiteit van het gebied, de oriëntatie vanaf het water is belangrijk.
Blauwestad is als woongebied aanvullend op wat de dorpen te bieden hebben. Door dit extra aanbod is het mogelijk om wegtrekkende inwoners alsnog vast te houden in het gebied, of terug te laten komen.

Bekendheid Blauwestad als uniek gebied
Veel mensen denken bij Blauwestad aan een plan voor woningbouw. Het gebied heeft veel meer te bieden. Voorbeelden die kunnen helpen bij de verbeelding van de uniciteit van Blauwestad zijn: Pura Vida, een sprankelend meer, bruisend en actief. Bijbehorende thema's zijn sport, gezondheid en vitaliteit. Een iconisch landmark (Blauwe Loper) kan ondersteunend werken bij deze verbeelding van deze uniciteit.

Verbindingen

De gemeente ligt goed gesitueerd aan de hoofdinfrastructuur met een ligging aan de A7. De toeleidende rondwegen en verbinding met het spoor zijn goed. Het is belangrijk dat ook de lokale verbindingen goed zijn. Voor de woongebieden betekent dit dat de voorzieningen die niet aanwezig zijn in het eigen dorp, maar wel in een ander dorp, goed bereikbaar moeten zijn.

De hoofdwegenstructuur in de gemeente wordt gevormd door de 'ladder'. Ten oosten en westen van Winschoten gaan wegen, langs beide zijden van het Oldambtmeer, naar het noorden van de gemeente. Daartussen zijn enkele verbindingen van oost naar west. Het gaat hier om lokale verbindingen met in de kernen ook een sociale functie. De inrichting sluit aan bij de functie.

Voor Blauwestad geldt dat de voorzieningen in de omliggende kernen aanwezig zijn, de verbinding daar naartoe moet goed zijn. Het Havenkwartier is het hart van het recreatieve gebied. De verbindingen van en naar dit gebied moeten goed op orde zijn. Het gaat dan om vaarverbindingen met Winschoten, de Waddenzee en ook de Oostelijke vaarverbinding. De langzaamverkeersverbinding loopt als hartlijn vanaf Pekela naar Winschoten-Zuid, onder het spoor door, langs het station en het centrum van Winschoten naar Blauwestad. Een belangrijke ontbrekende schakel in deze verbinding is de Blauwe Loper.

Ontwerpopgave

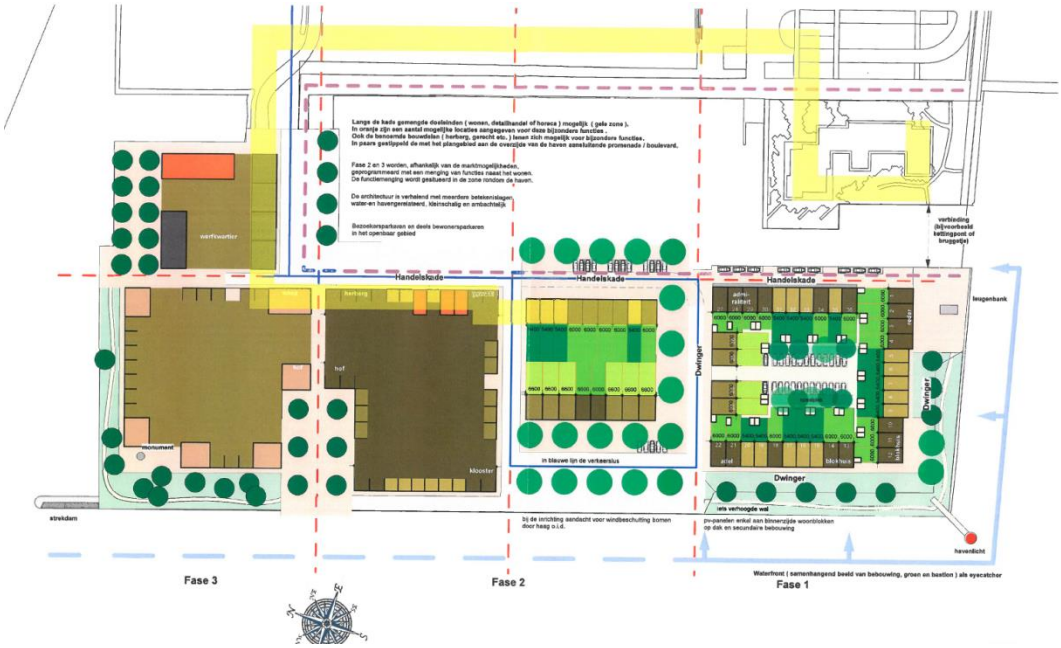
Het gebied rond het Noordereinde is een locatie die nog niet aansluit bij de identiteit van de ring Blauwestad. Hier liggen kansen voor dit gebied.

Toetsing bouwinitiatief Havenkwartier aan kernwaarden Blauwestad

Op basis van genoemde kernwaarden is getoetst of het bouwinitiatief van Geveke in het Havenkwartier inspeelt op de uniciteit en belevingswaarde van de Blauwestad en zijn de volgende conclusies getrokken:

- *Winschoten heeft behoefte aan een woonmilieu dat in de stadskern niet voorhanden is. Anders wonen – stedelijk woonmilieu op toeristische-recreatieve waterlocatie*
- *Complementair aan de dorpenring, geen detailhandel. Woonmilieu bieden dat in de dorpenring niet voorhanden is.*
- *Op het gebied van toerisme, service/comfort, havenfaciliteiten en recreatief medegebruik van kades.*
- *Oriëntatie "geadresseerd aan het water". Functiemenging Havenkwartier, bijdragend aan toeristisch profiel, flexibiliteit door organische ontwikkeling*
- *Andere gebruiksmogelijkheden dan wonen alleen*
- *In bouwstructuur opties voor flexibiliteit door o.a. hogere verdiepingshoogte en andere indelingen.*
- *Een hoge ambitie op het gebied van energieneutraal en duurzaam bouwen*

Op basis van genoemde uitgangspunten is een verdere ontwikkeling van het Havenkwartier mogelijk. Dit leidt tot een raadsvoorstel tot intrekken van het thans geldende voorbereidingsbesluit voor het gebied. Bij intrekking door de gemeenteraad ontstaat op grond van het geldende bestemmingsplan direct bouwrecht voor de realisatie van 95 woningen. Geveke heeft zich overigens bereid getoond om voor de vervolgfasen van het Havenkwartier afspraken te maken met gemeente en provincie over de ontwikkeling en functiemenging (woningbouw en maatschappelijke/commerciële/recreatieve functies conform de volgende stedenbouwkundige uitgangspunten:

3. Relatie dorpsvisie

De gemeenteraad van Oldambt heeft op 20 juni 2016 besluiten genomen over de takendiscussie. In de gemeente zien we vele goede initiatieven in onze samenleving ontstaan. Onder andere daarom heeft de gemeente Oldambt de rol gekozen van verbinder en ondersteuner. Een van die besluiten vanuit de takendiscussie is dat alle dorpen en wijken in Oldambt zijn uitgenodigd om in 2017 een visie op te stellen voor hun dorp of wijk. De gemeente gaat gebiedsgericht werken en wil hierbij dat inwoners en bedrijven nadenken over de ontwikkeling van hun dorp of wijk. Dit geldt ook voor Blauwestad. De visie die wij als overheden (provincie en gemeente) voor ogen hebben over Blauwestad kan dit traject in principe niet in de weg staan. In beginsel betekent dit dat de visie vanuit de overheid zich moet beperken tot het niveau van de omgevingsvisie, al moet worden aangetekend dat de provincie als grondeigenaar uiteraard een belangrijke en bijzondere positie heeft en dat niet alles mogelijk zal zijn wat in een dorpsvisie Blauwestad wordt ingebracht. In de (concept-)omgevingsvisie zoals hiervoor aangegeven kunnen kaders vanuit het fysiek ruimtelijk perspectief worden aangegeven.

4. Ring Blauwestad

De Blauwestad heeft invloed op het omliggende gebied. In de bestuursovereenkomst Blauwestad (2011) wordt de Ring Blauwestad expliciet genoemd. Hiervoor zijn ook de afgelopen jaren diverse projecten uitgevoerd of in voorbereiding, zoals aanleg van de Blauwe Roos, de vaarverbinding bij Beerta, Blauwe Passage (Noordelijke Vaarverbinding), toeristisch-recreatieve voorzieningen en ontwikkelingen in de dorpen. Om specifiek op uitvoeringsniveau van de visie de samenhang tussen Blauwestad en omringend gebied te borgen is het wenselijk om de Ring Blauwestad nieuw leven in te blazen door als gemeente en provincie hier opnieuw gezamenlijk de schouders onder te zetten en een actualiseringsslag maken. Blauwestad is ooit in het leven

geroepen als leefbaarheidsproject voor Oost-Groningen en er is de afgelopen jaren al heel veel in het gebied geïnvesteerd. Met het oog op de krimpproblematiek en de daarmee gepaard gaande leefbaarheidsgevolgen in de dorpen is het wenselijk om de Ring Blauwestad blijvend te activeren. De relaties tussen de Blauwestad zijn volop aanwezig, bijvoorbeeld scholen, gezondheidsvoorzieningen, sportvoorzieningen, supermarkt en horeca. Inwoners van de Blauwestad maken daar gebruik van en instandhouding van deze voorzieningen is daarom belangrijk. Met het oog op doorontwikkeling van Blauwestad en sterke relaties met de directe omgeving (of het nu gaat om vaarvoorzieningen, woningbouw, sloop van woningen, fietsvoorzieningen of andere infrastructuur) is een gezamenlijke visie en inbreng belangrijk. Voor de regio Oost-Groningen is het belangrijk dat Blauwestad en de Ring Blauwestad zich in recreatief opzicht en met het oog op de leefbaarheid verder ontwikkellen. Omdat omdat dit nieuwe recreanten, toeristen, bewoners en investeerders aantrekt. Ook voor de ontwikkeling van Blauwestad zelf is het goed dat er een uitstekende samenhang met de directe omgeving aanwezig is.

Dit pleit ervoor dat de Ring Blauwestad weer actief onderdeel gaat uitmaken van de gebiedsontwikkeling van Blauwestad. Provincie en gemeente Oldambt onderzoeken de mogelijkheden om te komen tot een gemeenschappelijke Investeringsagenda.

5. Eerste stap: Overdracht beheer Blauwestad

Om een gebied als Blauwestad aantrekkelijk te houden, is goed en eenduidig beheer van met name de openbare ruimte nodig. Het is vooral de openbare ruimte en het landschap die worden ervaren en gevoeld bij een bezoek aan Blauwestad. Het is daarom van belang dat op korte termijn het gehele gebied van Blauwestad op een zelfde hoogwaardig onderhoudsniveau wordt beheerd. Er is al geruime tijd sprake van dat het onderhoud en beheer in totaliteit wordt overgedragen aan de gemeente. Op dit moment zijn slechts een aantal locaties / gebieden of werken overgedragen. Voorstel is dat in het eerste kwartaal 2017 de condities voor overdracht van beheer en onderhoud van het Blauwestad gebied van provincie naar de gemeente definitief worden gemaakt (voorbereidende besluitvorming in Stuurgroep Blauwestad) en dat een datum wordt bepaald voor totale overdracht van het beheer en onderhoud. De zeer recente ervaring die is opgedaan bij het overdragen van het groenbeheer van de Blauwe Roos kan hiervoor als goede basis dienen.

6. Overige medeverantwoordelijkheden gemeente

Naast meer verantwoordelijkheid voor de gemeente voor beheer en onderhoud van de openbare ruime, kan ook op andere terreinen de onderliggende samenwerking worden versterkt.

Momenteel wordt gewerkt binnen een gezamenlijk bouwteam van medewerkers van het projectbureau Blauwestad en medewerkers van de gemeente. De samenwerking zou nog meer kunnen worden versterkt, bijvoorbeeld op het terrein van de evenementen, samenwerking met Stichting Marketing Oldambt en vastgoedtaken waardoor de kwaliteit en dienstverlening worden verbeterd. Provincie en gemeente gaan hierover verkennend met elkaar het gesprek aan en bespreken daarin wat haalbaar en mogelijk is. In het bijzonder wordt een gezamenlijke exploitatie opgesteld voor de exploitatie van restgronden van Blauwestad (40 hectare gemeente en 60 hectare provincie verhuur/verpachten/verkoop).

7. Woonbeleid en afspraken met de regio Oost-Groningen

Tot 1 januari 2018 is naar verwachting sprake van 36 gebouwde woningen in het Havenkwartier (1^{e} fase van het bouwinitiatief Geveke). Dit aantal wordt door de gemeente tot 1 januari 2018 passend gemaakt binnen de in de vigerende Woonvisie genoemde aantallen. Dat kan ook, omdat niet alle in de woonvisie genoemde bouwmogelijkheden ook daadwerkelijk voor 1 januari 2018 gerealiseerd worden. Dat betekent dat met het faciliteren van het bouwinitiatief van Geveke voor het Havenkwartier binnen de geldende regionale

woningbouwafspraken van Oost Groningen wordt gebleven. Of te wel, het sloopprogramma in de regio bepaalt de omvang van de nieuwbouw. Het sloopprogramma is daarmee de dynamische flexibele voorraad om concrete bouwinitiatieven te realiseren.

Per 1 januari 2018 gelden binnen de regio nieuwe woningbouwafspraken waarbinnen naast alle andere bouwlocaties in de gemeente Oldambt dan ook de volgende faseringen van het Havenkwartier passend moeten zijn. Ook zal dan weer een tussenbalans worden opgemaakt van de in de Woonvisie genoemde projecten en wordt bezien welke projecten wel of geen doorgang zullen vinden en welke eventueel vanwege het achterwege blijven van marktvraag zo nodig kunnen worden geschrapt.

De regionale woningbouwafspraken Oost Groningen zijn -zoals bekend- voor Blauwestad niet van toepassing op woningen met een prijsniveau vanaf € 325.000,00.

Provincie en gemeente sluiten hun ogen niet voor de overige opgaven in de regio op het gebied van de woningbouw. Woningbouwontwikkelingen en volkshuisvesting stoppen niet bij de gemeentegrens, maar zijn een regionale opgave en daarvoor is een regionale benadering nodig. Afspraken daarover zijn vastgelegd in de Regionale woningbouwafspraken Oost-Groningen 2014-2018. In Oost Groningen ligt een enorme taakstelling ten aanzien van de (particuliere) sloopopgave. Oók deze opgave vereist een gezamenlijke regionale aanpak. Om dat proces te bespoedigen teneinde de gewenste kwaliteitsverbetering te realiseren is de provincie Groningen bereid voor de regio Oost-Groningen een sloop/transitiefonds te creëren ter grootte van € 1,0 miljoen.

Wij hopen daarmee dat na een roerige periode van besluitvorming omtrent de woningbouw in Blauwestad, ook op regionaal niveau de blik weer naar voren kan worden gericht en de regionale samenwerking verder vorm kan worden gegeven. Immers, alleen gezamenlijk kunnen wij de uitdaging aan!

De Gemeente Oldambt doet geen beroep op de middelen uit dit regionale sloop/transitiefonds. Dit vanwege het beoogde gezamenlijke optrekken tussen gemeente en provincie, maar ook omdat de gemeente een eigen opgaaf heeft binnen het Ringgebied van de Blauwestad.

Daarnaast heeft Geveke zich bereid verklaard per verkochte woning een bedrag van € 1.000,00 bij te dragen aan de Investeringsagenda Ring Blauwestad.

8. De Blauwe Loper

De realisatie van de Blauwe Loper is essentieel voor een nadere verbinding met (het centrum van) Winschoten en daarmee buitengewoon belangrijk voor de verdere ontwikkeling van Blauwestad. In de financiële, verkenning terzake is gewerkt op basis van een taakstellend budget van € 5,5 mln. te dekken vanuit het provinciaal MIT (€ 4 mln.) en GREX Blauwestad (€ 1 mln.). Waarbij de aanlanding aan de zijde van Winschoten door de gemeente Oldambt zou worden bekostigd. Uitgangspunt is een eenduidige integrale projectscope, voorsorterend op aanbesteding inclusief aanlanding bij de Hoorntjesweg èn aansluiting Stadspark; één scope, één raming, één budget, inclusief een eenmalige gemeentelijke bijdrage van € 500.000,00. Voorwaarde hierbij is dat de gemeente niet deelt in de meerkosten van de brug, maar wel staat voor het geraamde bedrag van € 500.000,00. De gemeente Oldambt bekostigt de aanleg en optimalisatiekosten van de route vanaf de voet van de brug in Winschoten tot aan het centrum van Winschoten (De Klinker) en de aanlegkosten van een aansluiting op het voet/fietsenpadennetwerk in het Stadspark.

Het huidige ontwerp en tracé van de Blauwe Loper voorziet in een tekort van € 1,0 miljoen. Dit is inclusief door de provincie gewenste duurzaamheidsmaatregelen, geraamd op € 300.000,00 en exclusief de aanlanding in Winschoten waar de gemeente de kosten voor draagt en waarvoor een bedrag van € 500.000,00 in de raming is opgenomen.

De provincie is bereid het tekort van € 1, 0 miljoen voor haar rekening te nemen.

Het opdrachtgeverschap voor de Blauwe Loper berust bij de gemeente. Burgemeester en wethouders hebben op 17 juni 2014 besloten de onderhoudskosten (inclusief bediening) van de vaste brug voor haar rekening te nemen. Mogelijke voordelen uit de aanbesteding en/of uit meerjarige afspraken van beheer- en onderhoudstaken worden naar rato verdeeld tussen gemeente en provincie.

Samenvattend

- Gemeente en provincie stellen nieuwe fysiek-ruimtelijke uitgangspunten voor Blauwestad (en het gebied Havenkwartier in het bijzonder) vast in een nog op te stellen gemeentelijke omgevingsvisie. In het Basisdocument naar de totstandkoming van de nieuwe gemeentelijke omgevingsvisie (Gemeenteraad januari 2017) wordt het proces nader ingericht met daarin o.a. aandacht voor de wijze van samenwerking tussen gemeente en provincie.
- In de raadsvergadering van januari 2017 wordt voorgesteld om het voorbereidingsbesluit voor het Havenkwartier in te trekken.
- Gemeente en provincie onderzoeken de mogelijkheden om te komen tot een gezamenlijke investeringsagenda Ring Blauwestad, waarbij de mogelijkheden van Leader, leefbaarheidsfondsen en Europese subsidies worden onderzocht.
- Gemeente en provincie stemmen in met de afspraken voor de bouw van de Blauwe Loper, namelijk een eenmalige bijdrage van de gemeente van € 500.000,00 , terwijl de huidig geraamde meerkosten ad € 1,0 mln. voor rekening van de provincie komen. Het opdrachtgeverschap voor realisatie en bouw ligt in handen van de gemeente. Toekomstige onderhouds-/beheerkosten komen voor rekening van de gemeente. Een mogelijk aanbestedingsvoordeel en/of het voordeel uit meerjarige aanbesteding van beheer- en onderhoudstaken worden naar rato verdeeld tussen gemeente en provincie.
- Gemeente en provincie stemmen in met het creëren van een sloop/transitiefonds voor de regio ter hoogte van € 1,0 miljoen. De gemeente Oldambt doet geen beroep op de middelen in dit fonds. Dit voorstel wordt voorgelegd aan de stuurgroep Regionaal Woon- en Leefbaarheidsplan Oost-Groningen van 16 december 2016.
- Gemeente en provincie bespreken de condities van overdracht van beheer en onderhoud van Blauwestad van provincie naar gemeente. Uiterlijk in het eerste kwartaal 2017 zijn deze resultaten bekend en worden over de totale overdracht van het beheer en onderhoud concrete afspraken gemaakt.
- Gemeente en provincie hebben uiterlijk 1 juli 2017 een gezamenlijke grondexploitatie voor de restgronden Blauwestad (ongeveer 100 hectare) gereed en voeren komend jaar verkenningen uit voor nadere samenwerking op het gebied van evenementen, marketing, dienstverlening en vastgoedtaken.
- Gemeente en provincie maken in 2017 afspraken over een herijking van de bestuursovereenkomst 2011.

Raadsvoorstel

Voorgesteld raadsbesluit
De raad besluit:

- kennis te nemen van de evaluatie Verordening winkeltijden gemeente Oldambt 2014.
- in artikel 2 lid 1 van de Verordening winkeltijden gemeente Oldambt de tweede zin te wijzigen in: “Voor supermarkten en de verkoop aan particulieren vallend onder artikel 2 tweede lid van de winkeltijdenwet geldt een algemene vrijstelling van 10.00 tot 20.00 uur.”
- de naam van de verordening te wijzigen in “Winkeltijdenverordening 2017”.
- de Winkeltijdenverordening 2017 als zodanig in gewijzigde vorm vast te stellen.

Inleiding en doel
Uw raad heeft in 2014 de Verordening op de winkeltijden gemeente Oldambt 2014 vastgesteld. In uw beraadslagingen heeft u ons gevraagd een evaluatie te gaan houden. Wij hebben verscheidene instanties naar hun bevindingen en ervaring met de uitvoering van de verordening gevraagd. Dit zijn dezelfde zestig instanties die destijds bij de voorbereiding van de verordening gevraagd zijn hun reactie te geven op de concept-verordening. Er zijn vijftien reacties ontvangen. Zes van religieuze organisaties, één winkeliersvereniging (Handel en Nijverheid), vier supermarkten en van vier wijkplatforms/dorpsbelangen verenigingen.

Argumenten / evaluatie
Wij hebben de instanties gevraagd naar de ervaringen met de venstertijden, de ontheffingsmogelijkheden en de mening over het voorstel tot wijziging van de verordening. Deze wijziging houdt in een verruiming van de openstelling van supermarkten op een zondag en enkele feestdagen van 12.00 naar 10.00 uur. Naast deze drie vragen is ook de mogelijkheid geboden voor het geven een eigen reactie.

Reacties/antwoorden
De ontvangen 15 reacties zijn gebundeld in de ‘Evaluatie Verordening winkeltijden gemeente Oldambt 2014’. Deze evaluatie is als bijlage 1 toegevoegd.
Een aantal respondenten, overwegend de zes religieuze organisaties, heeft idem zoals dat destijds in 2014 bij de burgerparticipatie conceptverordening opnieuw aangegeven in het geheel geen opening van winkels op een zondag te wensen.

De vier supermarkten hebben gevraagd om een verruiming van de openingstijden op zon- en feestdagen. Drie keer wordt gevraagd het tijdstip van de openstelling te vervroegen van 12.00 naar 10.00 uur. Een keer naar 08.00 uur. Het bestuur van winkeliersverenging Handel en Nijverheid uit Winschoten heeft aangeduid dat de verruiming van de venstertijden leidt tot verlichting van de administratieve lasten en de verruiming ‘prima’ te vinden. Dat verder de administratieve procedure sterk vereenvoudigd moet worden.

Datum commissievergadering
16 januari 2017, voortgezet 17 januari 2017

Datum raadsvergadering
30 januari 2017

Onderwerp
Evaluatie
Winkeltijdenverordening

Portefeuillehouder
Laura Broekhuizen

Contactpersoon
Dirk Davids

Agendapunt
9b

Casenummer
16.00477

Documentnummer
16.0037388

Drie van de vier respondenten uit de groep wijkplatformen, bewonerscommissie en vereniging dorpsbelangen geven aan geen probleem met de opening op zondag te ervaren. Deze drie zijn het eens met een verruiming voor de supermarkten en stellen dat de regelgeving wel moet worden gehandhaafd. Een van de respondenten geeft aan

dat het niet noodzakelijk is dat de winkels niet op zondag open zijn omdat de openingstijden door de week ruim genoeg zijn.

Er zijn ons geen nadelige gevolgen bekend of klachten bekend geworden van de opening van supermarkten op zondag. Er zijn ons ook geen klachten bekend over aan- en afvoer van goederen/emballage en overlast van winkelwagentjes of winkelend publiek. De gemeente Oldambt is in 2014 meegegaan met de landelijke trend tot verruiming van de openingstijden. Bekend is dat veelal religieuze organisaties hiertegen gekant zijn zoals ook blijkt uit de reactie van de zes religieuze organisaties.

Evenementen
In de Winkeltijdenwet is gesteld dat verboden is op een zondag en de genoemde feestdagen anders dan in een winkel goederen te koop aan te bieden of te verkopen aan en in rechtstreekse aanraking met particulieren. Dit verbod ziet erop toe dat ook andere bedrijven dan een winkel niet op een zondag en op feestdagen geopend mogen zijn. Een voorbeeld hiervan is dat een kwekerij niet op zondag geopend mag zijn. Onder dit artikel valt ook het verbod op de verkoop van artikelen tijdens een evenement. Er wordt een aantal (jaar)markten, braderieën, koopzondagmarkten en overige evenementen op zondagen en op feestdagen gehouden. Volgens de huidige verordening moet telkens voor een evenement een ontheffing worden aangevraagd voor de verkoop vanuit een marktkraam. Uit oogpunt van administratieve lastenverlichting en de gelijkstelling van verkoop tijdens een evenement en bedrijf (anders dan een winkel) aan de verkoop vanuit een winkel wordt u voorgesteld het instrument van de ontheffing te schrappen. Daarvoor in de plaats een algemene vrijstelling - zoals die ook voor supermarkten geldt - in de verordening op te nemen. De meeste evenementen op zondag en de verkoop vanuit overige bedrijven vallen immers binnen de voorgestelde tijdsperiode 10.00 en 20.00 uur. Het schrappen van het instrument ontheffing artikel 2 lid 2 Winkeltijdenwet krijgt gestalte door aan in artikel 2 lid van de verordening toe te voegen: de verkoop aan particulieren vallend onder artikel 2 tweede lid van de winkeltijdenwet".

Gelet op het voorgaande wordt uw raad voorgesteld de openstelling voor supermarkten met twee uur te vervroegen. Voor de verkoop vallend onder het verbod in artikel 2 lid 2 Winkeltijdenwet dezelfde algemene vrijstelling vast te stellen als voor supermarkten. Er wordt in Winschoten een aantal koopzondagen gehouden. Dit aantal is niet meer geworden dan de twaalf koopzondagen die voorheen op grond van de oude verordening mogelijk waren. Enkel zijn nu veel supermarkten, Doe-het-zelf-zaken bouwmarkten en woninginrichters het jaar rond op zondag en op enkele feestdagen open.

Neveneffecten, risico's en alternatieven
Er zijn geen neveneffecten of risico's van de voorgestelde besluitvorming bekend. Het alternatief is geen verruiming van de openingstijden toestaan.

Integrale consequenties
Er zijn geen integrale consequenties van dit raadsvoorstel bekend geworden.

Communicatie en burgerparticipatie
De verzoekers die om verruiming van de openingstijden op zondag hebben gevraagd inlichten over uw besluit. Publicatie in de daarvoor geëigende gremia als www.Overheid.nl, databank regelingen, de gemeentelijke website, Oldambtster en ondernemersloket.

Vervolg
Er is geen vervolgactie noodzakelijk anders dan het uitvoeren van de verordening en publicatie.

Bijlagen
1 De evaluatie Verordening winkeltijden gemeente Oldambt 2014.
2 De concepttekst 'Verordening winkeltijden 2017'.

Winschoten, 22 november 2016

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Herman Groothuis
Secretaris

Rieter Smit
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 22 november 2016,

gelet op artikel 3 van de Winkeltijdenwet,

Besluit

De Verordening winkeltijden gemeente Oldambt 2014 als volgt te wijzigen:

I
kennis te nemen van de evaluatie Verordening winkeltijden gemeente Oldambt 2014.

II
in artikel 2 lid 1 van de Verordening winkeltijden gemeente Oldambt de tweede zin te wijzigen in: “Voor supermarkten en de verkoop aan particulieren vallend onder artikel 2 tweede lid van de winkeltijdenwet geldt een algemene vrijstelling van 10.00 tot 20.00 uur.”

III
de naam van de verordening te wijzigen in “Winkeltijdenverordening 2017”.

IV
de “Winkeltijdenverordening 2017” als zodanig in gewijzigde vorm vast te stellen.

Winschoten, 30 januari 2017

De raad van de gemeente Oldambt,

Pieter Norder
Griffier

Pieter Smit
Voorzitter

Datum raadsvergadering
30 januari 2017

Onderwerp
Evaluatie

Winkeltijdenverordening

Agendapunt
9b

Casenummer
16.00477

Documentnummer
16.0037388

Evaluatie Verordening winkeltijden gemeente Oldambt 2014.

In 2014 is de Verordening op de winkeltijden gemeente Oldambt 2014 vastgesteld. De gemeenteraad heeft tevens besloten dat een evaluatie moet worden gehouden van deze verordening. In de periode 12 april tot en met 7 mei 2016 is een evaluatie gehouden van de Verordening winkeltijden gemeente Oldambt 2014. Aan de 60 instanties is een evaluatieformulier toegezonden. Deze 60 instanties zijn als volgt in categorieën verdeeld. Er zijn 9 ondernemersverenigingen, 19 wijkplatformen en dorpsverenigingen, 5 supermarkten en 27 religieuze organisaties aangeschreven. Van deze zestig formulieren zijn 15 terugontvangen. Deze 15 reacties zijn als volgt over de categorieën verdeeld. Van de ondernemersverenigingen is een reactie ontvangen van een winkeliersvereniging. Van de wijkplatformen zijn 4 reacties ontvangen, van de supermarkten 4 en van religieuze organisaties 6.

Vraagstelling
De volgende vragen zijn gesteld.
De winkeltijden op zondag en enkele feestdagen voor de detailhandel zijn: winkels tussen 12.00 en maximaal 18.00 uur en voor supermarkten tussen 12.00 en maximaal 20.00 uur.

1. Wat is uw mening over en/of uw ervaring met deze venstertijden?
2. Wat is uw mening over het volgende voorstel tot wijziging van de verordening: supermarkten mogen elke zondag en enkele feestdagen vanaf 10.00 tot maximaal 20.00 uur geopend mogen zijn.

In de verordening bestaat door middel van het verlenen van een ontheffing de mogelijkheid buiten genoemde openingstijden de winkel geopend te houden.

3. Wat is uw mening over en/of uw ervaring met de ontheffingsmogelijkheden?
4. Heeft u andere opmerkingen over of ervaringen met de verordening winkeltijden?

Reacties
De antwoorden zijn verkort en gebundeld per vraag weergegeven.
Vraag 1. Ervaring met venstertijden
Als reactie door de religieuze organisaties wordt onder meer aangegeven: geen zondagsrust meer, openstelling op zondag is niet in het belang van de samenleving en/of werknemers, de huidige openingstijden zijn voldoende en bieden genoeg ruimte om open te zijn, wegconcurreren kleine ondernemers, geluidsoverlast van winkelwagentjes voor de buurtbewoners en overlast omdat de kerk zich tegenover of vlakbij een supermarkt bevindt. Er moet een dag in de week een rustdag zijn. Geen zeven dagen drukte voor de omwonenden. Zes dagen de boodschappen kunnen doen is voldoende.
De reactie van de supermarkten is dat deze graag een verruiming van de venstertijden wensen op zondag.
De categorie wijkplatform en dorpsverenigingen geven aan geen probleem te hebben met de venstertijden. Eén dorpsvereniging geeft aan dat de winkels niet op zondag open hoeven omdat de winkels door de week genoeg open zijn.
De enige reactie binnen de categorie winkeliersvereniging. Verruiming van de venstertijden leidt tot vermindering administratieve lasten.

Vraag 2. Voorgestelde wijziging eerder open op zondag.
De religieuze organisaties geven aan hier niet voor te zijn. Voor één organisatie geldt dat deze zich recht tegenover een supermarkt bevindt en geen openstelling van deze supermarkt wil. De supermarkten geven aan in plaats van open vanaf 12.00 uur graag een eerdere opening om 10.00 uur of zelfs 08.00 uur te wensen. De wijkplatformen en winkeliersvereniging vinden het prima dat de tijden worden gewijzigd.

Vraag 3. Ervaring met de ontheffingsmogelijkheden.
Het spreekt voor zich dat de religieuze organisaties, wijkplatformen, dorps- en ondernemersverenigingen hier zelf als geen winkel zijnde geen ervaringen mee hebben anders dan geconfronteerd te worden met de openstelling van een winkel. Er wordt vermeld dat het verlenen van een ontheffing niet nodig is als de

winkels door de week open zijn. Dat een ontheffing die verleend is voor evenementen ook gehandhaafd moet worden.
De supermarkten geven aan prima medewerking vanuit de gemeente te ervaren. Dat het goed is dat deze ontheffingsmogelijkheid bestaat. Maar dat de winkeltijden verruimd moet worden van 12.00 naar 10.00 uur.
De winkeliersvereniging geeft aan dat de administratie procedure vereenvoudigd moet worden.

Vraag 4. Andere opmerkingen over of ervaringen met de verordening winkeltijden?
Vanuit de religieuze organisaties wordt aangeduid dat de zondagsopenstelling niet in het belang van de burgers is die een rustdag willen. De zondagsrust is belangrijk ook voor het houden van kerkdiensten.
De supermarkten geven aan dat structureel een ontheffing voor de feestdagen gegeven moet worden. Dat het rendabel is open te gaan in verband met (grens)toerisme.
Een dorpsvereniging geeft aan dat ook in verband met recreatie en toerisme ruimere openingstijden gewenst zijn.

Conclusie
De algemene lijn in reacties is dat de religieuze organisaties geen openstelling op zon- en feestdagen willen. Dit standpunt is gelijk aan de reacties in 2014. Dat supermarkten een verruiming vragen van de openingstijden voor de zondag en de feestdagen. Dat de vier wijkplatformen vinden dat de huidige openingstijden prima zijn en ze vinden het tevens prima dat de openstelling op een zondag met twee uur vervroegd wordt.

Winkeltijdenverordening

gemeente Oldambt

2017

Doel:
deze verordening heeft als doel algemene vrijstelling te verlenen van de winkelsluitingstijden voor de zon- en feestdagen en het verlenen van een bevoegdheid aan burgemeester en wethouders om ontheffing te verlenen van verboden ingevolge de Winkeltijdenwet.

Juridische grondslag: *artikel 3 Winkeltijdenwet*

Datum ingetrokken raadsbesluit: *22 september 2014.*

Datum nieuw raadsbesluit: *30 januari 2017.*

Datum bekendmaking G.V.O.P.: *7 februari 2017.*
(Gemeenschappelijke Voorziening Openbare Publicaties)

Datum bekendmaking elektronisch gemeenteblad: *7 februari 2017.*

Integrale publicatie CVDR-Regelingenbank (www.wetten.nl): *7 februari 2017.*

Integrale publicatie gemeentelijke website: *7 februari 2017.*

Datum inwerkingtreding: *7 februari 2017.*

De raad van de gemeente Oldambt;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 22 november 2017, corsanummer 16.00496;

Gelet op artikel 3 van de Winkeltijdenwet;

B E S L U I T :

vast te stellen de volgende verordening:

Winkeltijdenverordening gemeente Oldambt 2017,

luidende als volgt:

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:
- college: het college van burgemeester en wethouders;
- feestdagen: Nieuwjaarsdag, tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, tweede Pinksterdag, eerste en tweede Kerstdag;
- werkdagen: maandag tot en met zaterdag;
- winkel: dat wat daaronder wordt verstaan in de Winkeltijdenwet;
- evenement: dat wat daaronder wordt verstaan in de Algemene Plaatselijke verordening.

Artikel 2. Algemene vrijstelling voor zon- en feestdagen

1. Van de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b van de Winkeltijdenwet vervatte verboden geldt van 12.00 uur tot 18.00 uur een algemene vrijstelling.
   Voor supermarkten en de verkoop aan particulieren vallend onder artikel 2 tweede lid van de winkeltijdenwet geldt de algemene vrijstelling van 10.00 tot 20.00 uur.
2. De in het eerste lid genoemde vrijstellingen gelden niet op de volgende dagen: Nieuwjaarsdag, Eerste Paasdag, Eerste Pinksterdag, Eerste Kerstdag en op 4 mei na 19.00 uur.

Artikel 3. Individuele ontheffingen

1. Het college kan op aanvraag ontheffing verlenen van de in artikel 2, eerste lid, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden voor zover deze betrekking hebben op zon- en feestdagen of op werkdagen en voor zover vallende buiten de algemene vrijstelling voor zon- en feestdagen, als bedoeld in artikel 2 van deze verordening.
2. Een ontheffing kan worden verleend voor bijzondere gelegenheden, feiten en/of omstandigheden, al dan niet met een tijdelijk karakter.
3. Aan de ontheffing kunnen voorschriften of beperkingen worden verbonden.
4. De ontheffing kan worden geweigerd indien de woon- en leefsituatie of de openbare orde in de omgeving van de winkel op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed door de openstelling van de winkel op basis van de ontheffing.

Artikel 4. Beslistermijn

1. Het college beschikt op een aanvraag om ontheffing binnen acht weken na de dag waarop de aanvraag is ontvangen.
2. Zij kan haar beschikking voor ten hoogste acht weken verdagen.

Artikel 5. Intrekken of wijzigen ontheffing

Het college kan een ontheffing intrekken of wijzigen als:

a. ter verkrijging daarvan onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt;
b. verandering van omstandigheden of inzichten dit naar haar oordeel noodzakelijk maken in het belang van de belangen ter bescherming waarvan de ontheffing is vereist;
c. de exploitatie van de winkel op basis van de ontheffing gevaar oplevert voor de openbare orde, de veiligheid of het woon- en leefklimaat ter plaatse;
d. aan de ontheffing verbonden voorschriften en beperkingen niet zijn of worden nagekomen;
e. van de ontheffing geen gebruik wordt gemaakt binnen een daarbij gestelde termijn;
f. de houder dit verzoekt.

Artikel 6. Toezicht

Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast de door het college aangewezen toezichthouders.

Artikel 7. Intrekking oude verordening en overgangsrecht

1. De Verordening winkeltijden gemeente Oldambt, vastgesteld bij raadsbesluit van 22 september 2014, wordt ingetrokken.
2. Een krachtens de Verordening winkeltijden gemeente Oldambt 2014 verleende ontheffing geldt als ontheffing verleend krachtens deze verordening. Het college kan deze ambtshalve vervangen door een ontheffing krachtens deze verordening. Ambtshalve vervanging kan gepaard gaan met een wijziging van de voorschriften en beperkingen.
3. Aanvragen om ontheffing die zijn ingediend onder de Verordening winkeltijden gemeente Oldambt 2014, maar waarop nog niet is beschikt bij het in werking treden van deze verordening, worden afgehandeld overeenkomstig deze verordening.

Artikel 8. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 7 februari 2017.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Winkeltijdenverordening 2017.

Aldus besloten in de openbare vergadering
van de raad van de gemeente Oldambt op 30 januari 2017

de griffier,	de voorzitter,
P. Norder	P. Smit.

raadsbrief

gemeente Oldambt

Aan de leden van de raad

Onderwerp	Evaluatie Winkeltijdenverordening	Datum	23 januari 2017
Ons kenmerk	17.0001845	Uw Brief	n.v.t.
Inlichtingen bij	Dirk Davids	Bijlage(n)	geen

Geachte leden van de raad,

In de vergadering van de commissie BMR van dinsdag 17 januari 2017 stond op de agenda als punt 8 “Evaluatie Winkeltijdenverordening”. Tijdens de behandeling van dit agendapunt is door de commissie gediscussieerd over de evaluatie en de wensen en de noodzaak tot verruiming van de openingstijden voor supermarkten.

Gezien de uitkomsten van deze discussie stellen wij voor om voorafgaand aan het moment van besluitvorming in de raad een tussenstap in te bouwen door een rondetafelsessie met de belanghebbenden aan te gaan. In de rondetafelsessie kunnen niet beantwoorde vragen en argumenten gewisseld worden.

Bij de vaststelling van de agenda van de raadsvergadering van maandag 30 januari 2017 gaat de voorzitter van de raad namens het college voorstellen om het agendapunt 9b, Raadsvoorstel inzake Evaluatie Winkeltijdenverordening” van de voorlopige agenda te halen.

Op basis van de uitkomsten van de rondetafelsessie leggen we opnieuw een voorstel ter besluitvorming aan u voor.

Heeft u naar aanleiding van deze brief nog vragen? Neemt u dan contact op met Dirk Davids, 0597 482238.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt

Herman Groothuis
Secretaris

Pieter Smit
Burgemeester

raadsbrief

gemeente Oldambt

Aan de leden van de raad

Onderwerp	Huishoudelijke hulp	Datum	20 december 2016
Ons kenmerk	16.0042263	Uw brief	-
Inlichtingen bij	Harry Wieringa	Bijlage(n)	geen

Geachte leden van de raad,

In de raadsvergadering van 7 november en 28 november jongstleden, waar gesproken is over de aanbesteding huishoudelijke hulp, hebben wij u toegezegd u op de hoogte te zullen houden van de voortgang en u te betrekken bij de verdere stappen bij het contracteren van partijen.

Onderzoek naar "zelf doen"
In de raad is de mogelijkheid aan de orde geweest om de huishoudelijke hulp in eigen beheer uit te voeren. Inmiddels is hiernaar een verkenning van de haalbaarheid uitgevoerd. In dit kader heeft een inventarisatie plaatsgevonden van vergelijkbare initiatieven in het land, en is een aantal scenario's op wenselijkheid en haalbaarheid onderzocht. Daarbij is aandacht geschonken aan de financiële en de organisatorische consequenties, de juridische (on)mogelijkheden en het benodigde tijdpad. Op basis van een uitgebreide presentatie heeft het college moeten vaststellen, dat het in eigen beheer uitvoeren van de huishoudelijke hulp nader onderzoek vergt en in ieder geval niet voor 1 juli 2017 realiseerbaar is. Ook is bezien of de uitvoering middels een subsidierelatie zou kunnen worden uitgevoerd. Dit bleek juridisch niet mogelijk.

Krap tijdspad
Op 1 juli 2017 dient de uitvoering van de huishoudelijke hulp operationeel te zijn. Dit betekent dat uiterlijk medio mei bekend moet zijn hoe en door wie de huishoudelijke hulp wordt uitgevoerd, omdat de inschatting is dat er nog ruim een maand nodig is voor de operationalisering, zoals het toewijzen van de zorg aan circa 1.400 cliënten. Immers, niet uitgesloten kan worden dat er klanten van de ene aanbieder naar de andere moeten worden overgezet.

Marktconsultatie is gestart
Het college heeft besloten om eerst een aanbesteding te doen voor een periode van twee jaar en in die periode alle aspecten van het in eigen beheer uitvoeren goed te gaan onderzoeken. Gelet op het zeer krappe tijdspad en de relatief lange doorlooptijd van een Europese aanbesteding heeft het college besloten om vandaag een marktconsultatie uit te voeren. Deze is vanmiddag geplaatst op tendernet. Deze consultatie bestaat uit het stellen van vragen aan aanbieders van huishoudelijke hulp over verschillende onderdelen van de huishoudelijke hulp, waaronder enkele die nadrukkelijk in de debatten in uw raad aan de orde zijn gekomen. De opbrengst van de marktconsultatie wordt betrokken bij het bestek voor de aanbesteding, die in februari 2017 gereed moet zijn.

Met uw raad in gesprek
Het college heeft in het presidium aangegeven graag in de raad van januari het onderwerp huishoudelijke hulp te willen bespreken. Afgesproken is dat het college een presentatie geeft over de resultaten van de haalbaarheidsverkenning eigen beheer en de stand van zaken rond de marktconsultatie.

Zodra de marktconsultatie eind januari is afgerond, wordt het bestek gereed gemaakt. Deze wil het college in februari met uw raad bespreken. Aangezien het van belang is (in verband met de doorlooptijd van de aanbesteding) om zo snel mogelijk het bestek vast te stellen, zal er in februari een extra raadsvergadering gepland worden. De reguliere raadsvergadering van 27 februari is te laat hiervoor. Er zal hiervoor nog een datum worden gezocht en deze wordt u zo spoedig mogelijk gemeld.

Gesprek FNV
De portefeuillehouders Kees Swagerman en Bard Boon hebben inmiddels een gesprek gehad met mevr. van de Pligt. De FNV heeft daarin aangegeven dat de FNV in dit dossier de belangen van de werknemers behartigt en van de zijde van het college is toegelicht dat het primair gaat om een goede zorg voor de 1400 cliënten. Over en weer was er begrip voor elkaars standpunten.

Nog vragen?
Indien u nog vragen heeft over deze brief in het bijzonder of over de huishoudelijke hulp in het algemeen, neemt u dan contact op met clusterdirecteur Harry Wieringa via (0597) 48 20 00.

Erop vertrouwend u hiermee vooreerst voldoende te hebben geïnformeerd, wensen wij u prettige kerstdagen en alvast de beste wensen voor 2017.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt

Herman Groothuis
Secretaris

Pieter Smit
Burgemeester

raadsbrief

gemeente Oldambt

Aan de leden van de raad

Onderwerp:	Huishoudelijke hulp	Datum	15 januari 2017
Ons kenmerk:	17.0001191	Verzenddatum	15 januari 2017
Inlichtingen bij:	Harry Wieringa	Bijlage(n)	-

Geachte leden van de raad,

Het college heeft uw raad toegezegd u te zullen betrekken bij de besluitvorming rond de organisatie van de huishoudelijke hulp.

Onderzoek naar zelf doen
Na het stopzetten van de aanbesteding in november vorig jaar heeft het college onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om de huishoudelijke hulp zelf te gaan uitvoeren. Hiervoor is een business case gemaakt, die in december door het college is besproken. De conclusie van het onderzoek is, dat het in ieder geval niet mogelijk is om met ingang van 1 juli 2017 zelf de huishoudelijke hulp te gaan uitvoeren. De tijd om dit te organiseren is simpelweg te kort. Daarbij zijn er nog teveel vragen van overwegend financiële en juridische aard, die uitgezocht moeten worden om een gedegen besluit te kunnen nemen om de uitvoering zelf ter hand te nemen. Het college heeft u op 20 december een brief met toelichting hierover gezonden. In de raadsvergadering van januari wil het college graag aan de hand van de business case de raad informeren over hoe zij tot haar besluit is gekomen.

Extra raadsvergadering in februari
Nu het nodig is opnieuw Europees te gaan aanbesteden, wil het college het bestek voor deze aanbesteding voor instemming voorleggen aan de raad. De reguliere raadsvergadering 27 februari is hiervoor te laat. Bij de planning voor de aanbesteding, het tekenen van overeenkomsten en het inrichten van de uitvoering is rekening gehouden met een afronding van de aanbesteding begin mei. Voor een zorgvuldige overgang van cliënten is een periode van twee maand voorbereiding nodig. Terugrekenend vanaf dat moment moet het bestek niet later dan half februari worden gepubliceerd.

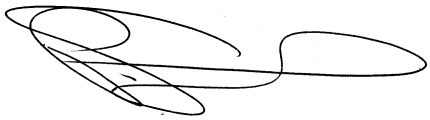
De planning voor (onder andere) de aanlevering van de stukken ziet er als volgt uit:
- 3 februari laatste gesprekken in het kader van de marktconsultatie
- 7 februari behandeling in college
- 8 februari verzending stukken naar raad
- 13 februari extra raadsvergadering
- 14 of 15 februari afronding en publicatie bestek

Na overleg met de griffie en presidium wordt voorgesteld de extra raadsvergadering te houden op 13 februari. Er staat dan een commissie BMR gepland, maar naar verwachting zijn daarvoor geen belangrijke onderwerpen. Eerder is vanwege de aanbestedingsprocedure niet mogelijk en de week daarna is het voorjaarsvakantie.

Nog vragen?
Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen hebben, neemt u dan contact op met Harry Wieringa, clusterdirecteur Maatschappelijke Zaken, via ons algemene nummer (0597) 48 20 00.

Met vriendelijke groet,
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Herman Groothuis
secretaris

Pieter Smit
burgemeester